

**SYNODUS
DIOECESANA
ANGLONENSIS.**

108

7

9

2 U 1 0 1 7 3

11 11 1 0 1 7

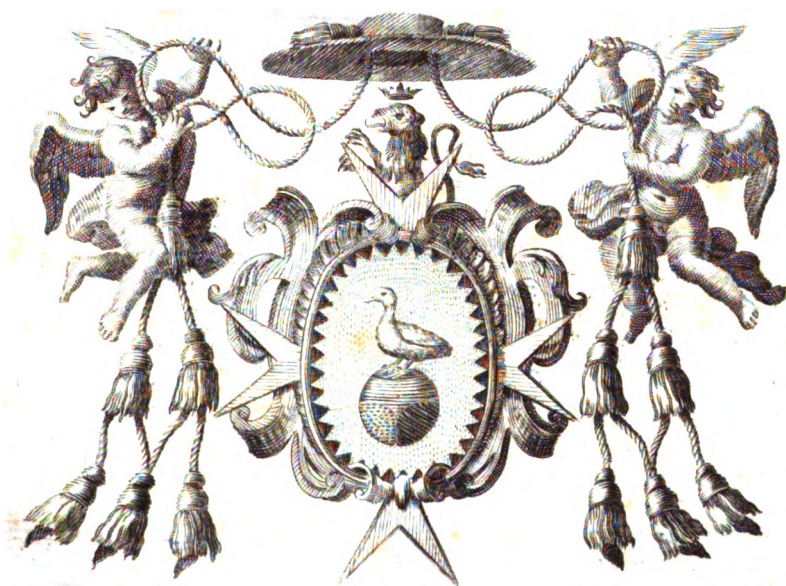
2 1 2 1 7 3 1 1

SYNODUS DIOECESANA ANGLONENSIS

AB ILLUSTRISS. ET REVERENDISS. DOMINO
FR. D. HECTORE QUARTI
EPISCOPO

Ordinis Sancti Joannis Hierosolymitani
C E L E B R A T A

In Cathedrali Ecclesia Tursiensi secundo, & pridie
Kalendas, necnon Kalendis Maij CIOIOCCXXIX.

NEAPOLI MDCCXXIX.
Ex Typographia Januarii Mutio.

Ex publica autoritate.

bono d. m. i. d. Agnelli 8 novari. 1729. In 31. Mar. =

THE JOURNAL OF THE

DIODEMYA

OF THE DIODEMYA

OF THE DIODEMYA

OF THE DIODEMYA

OF THE DIODEMYA

ECCELLENTISSIMO SIGNORE

Gennaro Muzio pubblico Stampatore, supplicando rap-
presenta a V. Ecc. come desidera dare alle Stampe il
Sinodo Diocesano fatto, e pubblicato da Monsignor Vescovo di
Anglona, e Turfi, per tanto supplica V. Ecc. restar servita
di commetterne la revisione a chi meglio le parerà, e del tut-
to, ut Deus, &c.

Rev. D. Michaël Lombardus videat, & in scriptis referat.

MAZZACCARA R.	Sp. Reg. Miro absens.
PISACANE R.	Sp. Thomas R. non interfuit.
CASTELLI R.	Sp. Reg. Ventura non interfuit.
PEYRI R.	

Provisum per S. Exc. Neap. 12. Novembris 1728.

Athenasius,

EXCELLENTISSIME PRINCEPS.

Synodum Dioecesanam ab Illustrissimo, & Reverendissimo Do-
mino Fratre D. Hectore Quarti Ecclesiae Anglonensis Episco-
po meritissimo, septem ab hinc mensibus in Cathedrali Turfensi
celebratam, ac summa omnium gratulatione absolutam, Te
jubente; Princeps Excell., summa animi mei laetitia, ac ala-
critate perlegi. Nec solum nihil in ea, quod Regia jura lae-
deret, deprehendi; sed, ut fatear quod sentio; vigilantissimi,
ac nobilissimi Praefulis quanta fuerit in Synodo hac concin-
nanda styli puritas, & elegantia, quanta in adhortando cle-
mentia,

mentia, & mansuetudo, quanta in reprehendendo severitas, ac majestas, quanta in condendis legibus aequitas, & prudentia, quanta in pietate fovenda ardor, ac zelus, summo opere sum admiratus. Illud arbitror in mentem habuit, dum Synodum hanc meditatus est, inchoavit, absolvit, quod Dominus Jeremiae dixit: *Ego constitui te super gentes, ut evellas, & destruas, & disperdas, & dissipes, & aedifices, & plantes*. Ubi enim bonus Agricola accepit vineam illam suam, quam Coelestis Paterfamilias *plantavit dextera sua*, multis in locis, prunis, & vepribus abundare, ad illam excolendam, Synodalem hanc actionem convocandam, celebrandamque decrevit; in qua ne deinceps *Aper de Sylva eam exterminaret*, Sanctionum sepibus vallare conatus est; & ut floreret semper, quod expurgandum vidit, eradicavit, & quod vidit plantandum sevit, ac seminavit. Qua de re ad Anglonensis Dioecesis utilitatem, ac bonum, ad Ecclesiae totius decus, & ornamentum, ad Omnipotentis Dei gloriam, & honorem, eam typis dari posse censeo, dummodo iudicio meo Exc. Tuae accedat autoritas.

Datum Neapoli VI. Decembris MDCCXXVIII.

Exc. Tuae

Humill., Addictiss., & Obsequentissimus Famulus
 Michael Lombardus.

Visa supradicta Relatione imprimatur, verum ante publicationem servetur Regia Pragmatica.

MAZZACCA R.
 ULLOA R.
 PISACANE R.
 THOMAS R.

VENTURA R.
 CASTELLI R.
 PEYRIR.
 Sp. Regens Miro absens.

Provisum per S. Exc. Neap. 25. Decembris 1728.

Athenasius
 IN-

(1)

I N D I C T I O
D I O E C E S A N A E
S Y N O D I .

FRATER HECTOR QUARTI

Dei, & Apostolicae Sedis gratia Episcopus Anglonensis,
& Tursiensis, Praelatus Domesticus, Solioque Pontificio
Assistens, Eques Hierosolymitanus, ac Sacrae ejusdem
Religionis in tota Lucaniae Provincia Conser-
vator Privilegiorum, atque Protector,
Baro Anglonensis, &c.

*Dilectis in Christo Dignitatibus, & Canonicis, Abbatibus,
Archipresbyteris, Curatis, Cantoribus, Vicariis foraneis,
ceterisque Beneficiatis, & Clericis Dioecesis Anglo-
nensis salutem in Domino sempiternam.*

U T PRIMUM ad Anglonensem istam perve-
nimus Ecclesiam, ad quam, affluente
Dei misericordia, ex Apostolicae Sedis gra-
tia vocati fuimus, quantum humeris no-
stris onus, cui quidem ferendo minus pa-
res nos dignoscebamur, impenderet, fe-
rio respicientes, Dioecesim illico nostram
peragravimus. Accepimus gentium mores,
eosque velut in cribrum deductos diu agitavimus, & cum
pauciores, quam voluissemus, consisterent ex optimis iis,
quos huc illuc diffusos invenimus, pluribus adhuc opus esse
consideravimus, ut nullus concrediti nobis agri locus de-
sere-

A

scere-

fereretur incultus, & univēsus, industria nostra, satius germinaret. Dioecesanis id posse legibus assequi, videbatur, immensumque propterea jam tum cogendae Synodi desiderium nos invasit: et non levioris momenti curis, supremisque Apostolicae Sedis imperiis alio nos traducentibus praepediti, in hanc usque diem devētum est, quominus tum voluntati, tum mūnī nostro satisficeret. Vires igitur in praesentiarum Deo nobis dante; protractam hactenus Dioecesanam Synodum habendam indicimus III. Idus Aprilis hujus anni MDCCXXVIII. ; Et velut ferendae leges Ecclesiasticos praecipue viros respicient, idcirco vos omnes memoratos Dignitates, & Canonicos, quos peramanter invitamus, Abbates, Archipresbyteros, Curatos, Cantores, Vicarios foraneos, omnesque Clericos Beneficia Ecclesiastica etiam simplicia obtinentes, vel iisdem Beneficiis quomodocumque suffectos, vel inservientes, item & universos, qui de jure, vel consuetudine, ad praescriptum Sacri Tridentini Concilii, interesse debetis (nisi justa vos causa a Synodo cognoscenda detineat, quo casu Procuratorem sufficietis) hac unica vice monemus, atque requirimus, ut, sub poenis a Sacris Canonibus, & Apostolicis Constitutionibus propositis, enunciata die in Cathedralē nostram Turfiensem Ecclesiam conveniatis cum habitu proprio, & insignibus unicuique ex ordine convenientibus, ibidem, usque dum Synodus dimitratur, permansuri. Curate interim universi animarum curam gerentes, ut Deus invocetur, quo actioni huic nostrae clementer e coelis adspiret. ideoque ab hac Synodi nunciatione ad diē usque, quo eadem habebitur, feria quaque quinta Missam solemnem de Spiritu-Sancto celebrabitis, & quacumque die Dominica post vesp̄as Sanctissimum Christi corpus exponetis adorandum, canendo, antequam recondatur, Sanctorum litanias, & preces quibus ante versiculum illum: *Ut nos exaudire digneris*: adjicietis hunc quoque tertio repetendum: **UT SYNODO DIOECESANAE ADSPIRARE, ET BENEDICERE DIGNERIS**: ita ut omnium votis tantò nobis divini gratia Spi-

(IN)

Spiritus possit succrescere, quanto potiori ejusdem, ad rem probe perficiendam, auxilio indigemus. Populum item vestrum, priusquam ab Ecclesiis discedatis, visitare, praesertim verò infirmos, mementote, ac oves vestras, ne in deterius agant, probo alicui Sacerdoti ad confessiones audiendas per nos approbato, qui eas pascere possit, relinquire. Ac tandem quaecumque ad divinum amplificandum cultum, ad spirituales omnium promovendam utilitatem, & malum, siquod lateat, removendum conducere posse putaveritis, accedentes, referetis. Nos interim pastorem vobis benedictionem ex animo impertimur, eamque, precamur, de coelo confirmet Deus, a quo perfectae benedictionis fructus procedunt. Turfii ex Episcopalis aedibus IIX. Kalendas Martii MDCCXXIX.

F. Hector Episcopus Anglonensis.

Eques Sebastianus Bartholomaeus Barpenuti a Secretis.

A 2

PRO-

(IV)

PROROGATIO CELEBRATIONIS

DIOECESANAE SYNODI.

FRATER HECTOR QUARTI

EPISCOPUS ANGLONENSIS

*Univerſo Urbano, ac Dioceſano Clero ſalutem
in Domino.*

UUM indiximus Dioceſanam Synodum, & vix modicum, quod intercedebat, temporis intervallum ſuſtineremus, tanta nos divini cultus augendi, populorumque vel fovendae, vel excitandae pietatis, ac religionis invaſerat cupido, tamque ſimul incendio Cathedralis noſtrae Eccleſiae ſtudio ferebamur, ut nihil habuerimus antiquius, quam animum adjicere, ſi quo pacto eandem coram oculis univerſae Dioceſis, quaſi ſponſam ornatam viro ſuo, apparare poſſemus. Nescimus autem qui fiat, ut ea, quae maxime, ac diutius percupivimus, aegre animo noſtro moram quamcumque ferente, adhuc protelare oporteat. Dudum ſiquidem admovimus erigendis altaribus manum, certa veluti conjectura nobis blandientes, in conſtitutum tunc congregandae Synodi tempus omnia abſolvenda fore. aſt, opere nondum ad umbiliculum perducto, in plena haecenus tignis, marmoribusque Eccleſia commode verſari haudquaquam poſſe comperimus. Indiſtam propterea Dioceſanam eandem Synodum, rebus
ita

ita ferentibus, quamvis inviti prorogamus, ac eam, quae
 III. Idus Aprilis incipienda fuerat, III. Kalendas Maji ha-
 bendam esse nunciamus. Omnes autem quos per superiorem
 Synodi indictionem requisivimus, convenire omnino man-
 damus; ita tamen ut si aliquis ob infirmiorē valetudinem,
 vel imbecillam prorsus aetatem in viam se dare, & itineris
 incommodum ferre non posset, is dumtaxat eas, quas per
 se non valet, per Procuratorem idoneum partes mandet ex-
 pleri, & excusationes legitimas a Synodo probandas adduci.
 A commendatis interim precibus non modo non cessent, sed
 ardentiora dirigant vota, quibus felix tantae, ac tam gravis
 actionis successus impetrari, & coelestibus gratiarum thesau-
 ris ab ipso gratiae authore Domino possit unusquisque re-
 pleri. Turfii ex Aedibus nostris pridie Kalendas Aprilis
 MDCCXXIX.

F. Hector Episcopus Anglonensis.

Eques Bénédicti a Secrétis.

EQUI-

(VI)

E Q U I T I S

SEBASTIANI BARTHOLOMAEI

B E N V E N U T I

Praemissa ad Synodum

O R A T I O .

ORUM omnium, Praesul optime, quos, amplitudini tuae quam obsequentes, hic coactos cernis, horum, inquam, omnium animos, oculosque in me unum, quem in sublimem hunc locum collocandum delegisti, conversos vides, quasi magnum quiddam, quod a me diceretur, expectarent. Ipse vero mearum virium cum imbecillitatem respicio, rem profecto nullam invento eorum expectationi respondentem: Splendidissimum enim genus tuum summa cum humanitate conjunctum si palam proferre conabor, novum nihil adducam, quo Auditorum ornatissimorum summam in te benevolentiam, summaque officia valeam adaugere. Si tuam in rebus cunctis incredibilem prudentiam referam, eam nullus est, qui satis superque non norit; si tanta moderatam sapientia Dioecesim ostendam, istam non ii modo, qui libentissime tuis paruerunt imperiis sunt experti, sed tota haec tam fortunata Provincia, Regiones proximae omnes sunt admiratae. Quid, ergo, novum loquar? Quid Auditoribus meis humanissimis maxima de te, nec minima a me expectantibus modò recenscam? Quid, inquam, loquar? Tuam, sane, Pastoralem sollicitudinem, vigilantiamque a nullo antea actis, nostrisque temporibus alio Antistite superatam, tuamque illam cumulatissimam divinarum

re-

(VII)

rerum omnium cognitionem , & scientiam admirabilem , res potius ipsa , quam oratio prosequetur . Implenda est etenim flagrans admodum huiusce ordinis voluntas eo usque in amorem tui progrediens , ut nihil unquam ardentius appetivisse videatur , quam ad praecones laudum tuarum se accommodare . Sed dum adstantium intueor desiderium , quod remissum aliquantum velim , temperantiam tuam aliter suadentem intelligo : non enim profecto patereris ea de te dici , quae , non ad comparandum nomen , sed ad morem ingenio tuo gerendum , direxisti . Inter haec duo prorsum contraria versor , dubiusque propterea haereo , cuinam potius assentiar ; si enim minus dixerō quam ut virtutibus tuis debeat , inanis me officii partes assumpsisse patebit , sin laudes tuas nulli caeteroquin ignotas retigero , aliud vereor , ne mihi succensere possit . Quid agam ? Quo me vertam ? Implorabo benignitatem tuam ? patientiam ? Immo vero ad aequitatem confugiam . Nam si ea edocemur , suum unicuique tribuendum esse , cur ego in te excelsissima coeli munera non praedicem ? At ne praedicabo quidem : modestiae tuae paream : quid inde ? Dehis ne , ut pauca inter amplissimum virtutum tuarum numerum , quo velut corona quadam praecingeris , colligam ? Dandum , sane , erit , ita videlicet omnia sunt aperta , ut nullo possint taciturnitatis velamine obduci . Illa ego quanta moderatione tractabo , tanta tu tolerantia sustineto ; nam ut Auditoribus satisfiat , luculenter pro viribus oratione nostra curabitur .

Carebat ovile istud Pastore , & ut ad optima salutis pascua semper properavit , ita tum trepidare , & ad moestitiam se convertere coeperat : nam , & a voracissimis lupis caulas Domini circumduci , & in obliquum facile deflecti posse , intelligebat . Assiduus propterea precibus , custodem a Domino precabatur , qui gressum dirigeret , & cuius vigilantia ab inimicorum rapacitate vindicaretur : quum te sibi praefectum fuisse , id , quod divino putavit consilio factum , accepit . Continuò tam impatienti te videndi cupiditate flagravit , ut , moras omnes increpando , momenta , quibus advenires ,

(VIII)

nires , diligentissime numeraret . Nimum, profecto (quamquam vix quantum suffecerat tardasses) tibi Romam esse gratulatam , nimum tenuisse te Romam dolebat . Accedis denique expectatissimus ; nec pia haec Civitas cunctanter , ubi te adfore nunciatum , obviam provolavit . Patuerunt effusae portae, coactaeque undique certatim gentes, inusitato gaudio permotae, tantum inhiabant, ut vix adventui tuo vel plaudere potuissent . Sacrarum aera turrium, gestienti manu agitata insonuerunt, iteratosque saepius pulsus diu, ac libentissime sustinuerunt, & communem populorum alacritatem comitata sunt . Humi vix pedem imponis, ac veneranda fratrum tuorum manus occurrit desilienti , atque in Ecclesiam istam sponsam tuam, quam tibi tantopere in deliciis futuram praevidebant, repetitis laetitiae, & amoris argumentis, adducunt . Religionem hinc tuam satis patefeceras, conversoque gradu, triumphales hinc inde paratos ingrederis arcus . Domum te confers : ast nondum, prope dixerim, domum aspexeras, ad perlustrandam illico Dioecesim animum advertis . Exigebat, sane, Pastoris, quam diu non respexerat, praesentiam Dioecesis ipsius necessitas, ~~curamque adimplendam, quae tibi vigilantis~~ Praefulis imbecilla senectus impar fuerat . Tu cum necessitati huic consulere proposuisti, tum ex animo id postmodum exequutus es . Nihilne vero te delicata naturae conditio, generis claritudini apprime respondens, a bene concepto consilio valuit retardare ? Nihil domus commodum immorari te potuit ? Nihil patentes undique, quas facile inter tot labores offendere poteras, salutis injurias pertinuisti ? At ego patientia abutor tua . Tantum etenim, respondes, te muneri debere tuo, ut illius te dumtaxat pigeat, quod majorem operam divino augendo cultui non contuleris, majoresque non effuderis e fronte sudores, quibus & posteris exemplum relinqueres, & Ecclesiae decus adderes, & supremi auxilium Numinis pro rectius administranda in posterum Dioecesi tibi comparares . Verumenimvero quid majus curare poteras, quod non curaveris luculenter ? Difficillima

(IX)

ma quaeque loca, longis, diuturnis, asperrimisque itineribus, inter horrentes ventorum impetus, inter coelorum pertimescendam inconstantiam, per arduos Solis radios, per medios manantes imbres, mox juxta maris litora, modò ad summa montium cacumina evadere aggressus es. Quidquid hoc tempore ad probos inducendos mores, improbosque repellendos egeris, perfecerisque, eadem, quae tua praesentia loca condecorasti, si vocem emitterent, nonne praesferrent? Narrarent ingentem fidelium numerum sacro a te Chrismate delinitum, Christianam doctrinam a te ubique obfirmatam, eam publice & palam a te pueris omnibus, quos aptis ad conveniendum muneribus alliciebas, traditam; Conciones a te ipso tanto extollendae religionis ardore succenso assiduo habitas, exempla optime data narrent. Quid autem ad Cleri reformandam disciplinam decreveris, atque sanciveris, plena a temetipso dictata volumina continent: ostendunt divina Cathedrali, & Collegiatis officia restituta: ~~morales inductae casuum conscientiae quaestiones ad id comprobandum obviae feruntur.~~ Quid ergo, tua non contentus egregia, & quidem insuperabili vigilantia, quid ergo, inquam, conquereris? Miremur licet haec omnia, te tamen, veluti Pastoralis muneris partes adhuc accurate non expleveris, tristem agis?

At nova festinant. Quomodo, te Antistite, Ecclesiae tuae jura tam firmiter custodita? Quia nimirum, contestatis undique litibus, gravissimos judiciorum sumptus, alacri quidem, ac libentianimo suscipiendos, ferendosque vigilantia tua illa spectatissima suadebat. En novus, te pariter Antistite, teque suafore in Cathedrali Canonici antiquo coeterorum numero adauctus. Anne summa tua Cathedralis ejusdem cura, & Pontificales actiones, quarum nullam praetermittis, & quas tantum cum majestate, crebritateque exercere solitus es, parvi ponderis esse arbitraris? En Theologalis praebenda, juxta Tridentini (a) Concilii jussu, atque Summorum Pontificum decreta, est a te protinus instituta. En Seminarii ap-
B parent

(a) Sess. V. c. 1.

parent Aedes instauratae , optimi eidem dati praeceptores , puerisque alumnis , jam est id abunde refertum . Sacra-
rii quoque hujus amplificati fundamenta, quibus novae ma-
gnitudo molis innititur, ad duos de quinquaginta usque pe-
des effossa vidimus; nec ignoramus, Ecclesiam istam optimis
laudatissimorum artificum operibus totam te exornandam as-
sumsisse. Accedit his adauctam ipsam fuisse a te tanto impen-
dio , novisque aedificiis , inter quae tabularium extructum ,
Episcopalis Clari-montis sedes ; ultro se offert ad levandam
pauperum necessitatem frumentarius cumulus erectus; fertur-
que ob oculos splendidissima haec Major Ara electis marmo-
ribus , lapidibusque formata , iisdemque , quae videmus,
perspicuis ornamentis , argenteisque vasis , & candelabris
instructa ; in quae omnia tantum licet assequi te impendisse,
quantum ab Episcopali patrimonio tibi venerit , itaut do-
mestica, cui nondum cessisti, pecunia te adhuc vixisse, perne-
cessario , veluti res ipsa suadet, credendum sit. In his itaque,
pluribusque aliis , quae praetereo , praeclarissimis ejusmo-
di rebus gestis cum universa te studia collocasse perspicuum
maxime sit : ~~quod tibi, tuamque mentem~~ egregia , & qui-
dem insuperabili vigilantia , conquereris? quid te , veluti
Pastoralis muneris partes adhuc accurate non obiveris , tri-
stem agis?

Verumtamen fatis de solitudine tua nos retulisse ultro
concedamus , jamque ad enucleandam tuam doctrinam de-
scendat oratio . Quamquam huc etiam spectabit, vigilantiam
illam perpetuam virtutis comitem simul, & sociam denuo at-
tingere; eam tamen tunc iterum recensebimus , cum ab ipsa
non ortum , sed magnum quoddam incrementum obtinuerit
virtus , cujus non obliviscemur, at postremum eidem locum,
quo magis emineat , concedamus . Perlustrata itaque , tot
arduis laboribus , assiduisque vigiliis , amplissima Dioe-
cesi, septem, & triginta Oppidis longe inter se distantibus cir-
cumscripta , cum oves tuas apprime cognosceres , nomi-
natimque appellare, egregius Pastor, didicisses, ut faci-
lius earum bono consuleres , ac depravatos, quos forte

in-

(XI)

invenisti mores, plane propulsares, Synodum hanc jam
tum convocare statueras. Condendis vero legibus infatiga-
bilem Pastoralis cura mentem simul, ac manum admo-
veras, quum sacrorum explenda liminum visitatio ab incepto ces-
sare juberet. Quintus erat supra vicesimum universalis Indul-
gentiae annus, quo uberrimi gratiarum thesauri fidelibus
referantur, illudque propterea etiam suadebat eximia illa
pietas, cujus facile impulsus sustinere non poteris. Idem
denique postulabat fervens, quo ferebaris, invisiendi San-
ctissimum Catholicae Ecclesiae custodem BENEDICTUM;
audiendi nova ab ipso ecclesiastica jura depromta, religio-
sissimaque illius, quae postmodum imitarere, vestigia con-
templandi. Arrepto itaque itinere Romam pergis, quae
te Urbs tam hilari vultu advenientem suscepit, ut in nullum
unquam visa fuerit, quam in te, propensior. Illic dum
moraris, en iterum Dioecesim suo carentem lumine obum-
brata squaloris invasit imago, nec ullum, praeterquam re-
versionis tuae cogitatio, delinimentum, moestitiam obse-
quentibus animis firmius inhaerentem levare aliquantulum
potuit. In pristinum dumtaxat laetitiae locum restituta est,
quum te, tot gravissimis ad bonum publicum pertinentibus
expeditis negociis, summisque a SANCTISSIMO gratis
reportatis, rediisse cognovit.

Redieras itaque, non tamen populis tuis omnino resti-
tuendus. Cum enim in Sagittariensi Monasterio, contra
veterem Cisterciensis Ordinis formam, plura emerfissent,
quae nisi plane destitutam, tepesactam saltem regularem
disciplinam indicabant; e vestigio, Cenfor a PONTIFICE
O. M. designatus, ad locum pergis. Velim tamen dicas, cur
tibi potius, posthabitis tot aequae doctrina viris prae-
lucentibus, tantam, ac tam gravem rem demandaverit, & ita deman-
daverit, ut absoluta modis omnibus facultate tibi concessa, in-
terdictoque reis quocumque appellationis beneficio, diri-
mendum iudicio dumtaxat tuo negocium voluerit? Nescire
te, ais. At verum, nullum sane mentis, si rationes expendat, late-
re potest, te unum a PATRE SANCTISSIMO doctum fuisse.

se, quia non minus doctrinae, quam probatae illi prudentiae tuae plurimum ipse consideret. Confidit itaque in primis prudentiae, nec religiosissimus ille Princeps, qui omnia habet perspecta, deceptus fuit; nam ea sic palam se protulit, ut a servato rerum ordine dignosci facile potuerit! Visitationes ipsos (nec enim verum celari, vel potest impingi) quicumque ii fuerint, appellamus; ab iisdem gestorum seriem tuorum flagitamus, atque requirimus. Num te non dicent uni cum illis mensae, & quidem frugali iussae insidentem, & iisdemmet eorum contentum dapibus vidisse? Negabunt benignitatem illam singularem tuam, qua omnes aequè amplectebaris, dum commendatae visitationis partes sedulo expleres? vel se potius ipsos humanissimis praeteribunt adhortationibus dignatos, mirissimisque, at salutaribus poenis affectos? Haec autem omnia prudentiae non tribuimus? Tribuimus quidem, ab eaque tantum dicemus te fuisse adiutum, ut universa ad optimam, quae aliquando decesserat, frugem revocata fuerint. Has propterea cunctas, quae suae sunt, prudentia tua sibi laudes cupulet; sufficiatque doctrinae ~~non minus quam~~ ^{non minus quam} sermum, voluminumque multitudo, quam Sedes ipsa Apostolica, ut optime te munus obisse significaret, plurima commendatione, prosequuta est.

Jam vero novum ad oves tuas, ad tuas curas regressum, recenseamus. Eliminatis, qualiacumque fuerint, Monasterii illius malis, quae totum nisi inficiebant, tamen perturbabant ovile, tum omnium ita in te crevit amor, ut nullus quis credidisset significatione satis indicari posse. Si supremus ille, dicebant, Romanae Ecclesiae princeps Praefulem nobis divinitus datum dignum inter primos existimavit, cui tantum fideret, quemque tantis prosequeretur favoribus, cur nos non dignum maxime putemus, quem summis studiorum partibus observemus? Stabas inter multa populorum obsequia nihil elatus. Nihil, inquam, elatus. Nam quis unquam de grege minimus oclusum ad te invenit adiutum? Tanta omnes excipiebas humanitate, & ita tuae omnibus

(XIII)

nibus patebant aures, ut non modo, quod quidem maximum est, in tedium te venisse ullus intellexerit, sed a te tamquam fratrem perspectum, iterato, se, ubique locorum sermone, jactaret. O quam bene tanta comitas generis claritati conjungitur! O commendabilem, invidendumque morem! O dignum, de quo mille fama linguis onusta praedicet!

Afficiebas interim diffusis largiter praemiis bonos, dum malos non confovebas, & his potius beneficia illis reddita, quam debita malefactorum poena, proponebantur. Hinc cum omnes ad aemulationem incitarentur, malefactorum quemque pudor subibat, veraeque imitationis inducebatur major desiderio cultus. Utile erat, obtinendae compensationis fiduciam populorum mentibus inhaerere: sterili enim virtus, quae prius fortassis hebescebat, jam tum fecunda efflorescere, cupitisque reddere fructus incepit. At tu, qui, collatis undique munificentiae tuae viribus, tot gradus non reperiebas, quot benignitas tua extollendae, virtutis gratia postulasset, quibus reliquos, quamvis meritos, tamen vacuos, propexisse censendum est? Commendationis honore, reportatisque obtinendorum pollicitationibus, solatus es. Non ita acceptum promptus debitor mutuum statuta die reddere cogitat, velut tu promissa dissolvis: nec ingentes Dioecesis curae ulla valent oblivione, quod minimum menti dederis delere, cum mens ipsa tua, vastissima omne datum opportune, & quaecumque volueris parata, reddat. His itaque modis, tuisque praesertim propositis exemplis, ita mores omnium & instituta formasti, ut nec illi religiosiores inveniri, nec ista ornatiora possint optari.

Praedilectorum veniat pauperum semper circum testantium caterva, duplicatamque in te beneficentiam invenisse fateatur. Elanguescens aliquis fame, in emittenda, quam non valet, voce se non defatiget, nec, muta illa miserandaque loquacitate, districtum os ad pietatem inducendam, exigendamque opem adaperiat: tu vix equidem ex piis, quo-

quorum consuetudine uteris, viris nostri, continuo praesto es. Quid perusta solis igne, vel rigentia frigore membra nudus ostendat? Certior ea de re fias: efferatas, sane, non amplius temporum pertimescet injurias. Quispiam nubendam num retulit virginem inter varia mundi pericula fluctuantem, quam non a dedecoris vadis viderit emersam? profecto nullus. Quid, itaque, pluribus immorer? Tantam patet miserorum tibi curam inesse, ut cum nihil antiquius, quamquod eorum consulere necessitati in mentem habuisse videre, tum necessarium illud consequitur, quod ~~alibi reliquam~~ tibi faceres, dummodo auxiliandis erogares.

Adesse modo fingas hic tibi quam sollicitum in quaerendo jure litigatorem. Isto nulla humanarum rerum conditio infelicio. Attamen coram te positum placidus retinendae quietis ardor extimulat. Felicissimum quinimmo sese iudicat, si consilio acquiescens tuo, abjecta confestim omni litis memoria, diremtisque amice controversiis, mutua cum adversario benevolentia se conjungat. Ubi vero non exsolvenda facile implicatarum actionum ~~ambiguitas~~ te iudicem ~~omnis potest, uti quidem~~, satis caeteroqui lubenter iudicium, quia non ad superaddendos sibi sumtus comperendinatum, ampliaturve, sed in finem sollicite intendere, & ad justitiam aequa sibi lance ministrandam videt properare: videt perscrutandis a te diligenter juribus vigiles diesque, noctesque integras dari. Nullum ea propter de summa sententiarum tuarum aequitate conquerentem, vel potiora jura aliis in judiciis intentantem, intelleximus. Noverat quisque te, cum liberalibus quibuscumque disciplinis ab ineunte usque aetate in Clementino Collegio institutum, tum Summorum decreta Pontificum, ac piissimorum jussa Principum ita callentem, ~~ut si~~ adhuc, quod impossibile fuerat, velle potuisses, iudicio certe tuo falli minime valeres. Se ipsum deinde quisque noverat, & quem iudicem priori actione habuisse gavisus fuerat, patrem postmodum consulere, & experiri quaerebat, modo ut quamvis (nunquam contigit) jure suo cecidisse putaret, coram

te

(XV)

te tamen , paternae vocis dulcedine raptus , immodice lactaretur .

Cum itaque tantum in te sollicitudo , & scientia locum obtinuerint , ut , perlustrata tanto labore Dioccesi , tot hominum millibus Sacro Chrismate confirmatis , inducta Christiana doctrina , eaque a te pueris tradita , Concionibus assiduo habitis , Divino adaucto cultu , Ecclesiaeque tuae juribus tam firmiter custoditis , nihil adhuc censueris perfecisse : inane est , ad te suadendum , reliqua epilogo claudere . Ad proponendum tamen firmum de te exemplum , ad tollendum altius Auditorum obsequium , nostrumque contestandum , resumimus novum in Cathedrali Canonicum , alterum Theologum institutum , resumimus instauratum Seminarium , resumimus hoc Sacrarium extructum , Ecclesiam istam novo plasmum opere illustratam , amplificatas Clarrimontis Aedes , aedificatum Tabularium , Frumentarium cumulum erectum , Aram hanc marmoream huic Sponsae tuae praedilectissimae datam . Nec praetereundum ducimus , Sagittariensis Monasterii visitationem tanta prudentia absolutam , nec virtutem inductam , atque remuneratam , nec pauperes in deliciis habitos , largiterque coadjuvatos , nec denique jus tanta doctrina expensum , iustitiamque tam recte cuique redditam , atque ministratam .

Caeterum cum propositionem nostram jam praetervecta videatur oratio , plura atque plura quamvis de te dici possent , nihilominus tamen cum amplissimi ordinis munus invadere rudis calami nostri nequaquam sit , aliis describenda ingeniis quamlibenter relinquimus . Quo magis dumtaxat ad percipiendam legum tuarum gravitatem adstantes adducantur , & ne subita deprehendantur pertractandarum rerum novitate , Synodi hujus condita a te sanctissime , doctissimeque decreta brevi sermone perstringimus ; nunciamusque de Catholica fide , eaque profitenda , de Haeresi , Veneficiis , & Maledictis profligandis de Christiana doctrina apposite tradenda , de Festorum dierum cultu , observantiaque , tractandum esse . Sacris Oratoribus praedicandi modus,

(XVI)

duſ, Univerſo gregi Templorum nitor, atque reverentia, Sacrarum Imaginum, & Reliquiarum veneratio, Indulgentiarum utilitas, Jejuniorum religio, proponetur. Eccleſiaſticorum proventuum diſtributio, recolligendorumque cura quibus committenda patebit. In Chorum, Divinaque Officia, per Dioceſim, inque Cathedrali, qua ratione conveniendum; qua lege Sodalitates moderandae, Supplicationeſque obeundae, intelligetis. Agetur de Funeribus, & Sepulturis, de Piis teſtamentis, atque legatis, de Eccleſiaſticorum bonorum conſervatione, de Eccleſiaſtica immunitate. Mox quaeftribus imponetur modus, immundus concubinatus canonicis poenis multabitur, dignoſceturque cumulate qualis Clericorum vita futura ſit. Moraliſ exinde caſuum conſcientiae diſceptiones, Parochorum, & Vicariorum foraneorum munitia, Seminarii regulae, occurrent. Sacramenta novae legis omnia recenſebuntur, deſideratae in initiandis qualitates, deſignatique tum Judices, tum Synodales Examinatores aperientur. Ut denique Conſtitutiones univerſae religioſiſſime cuſtodiantur, ſumma, eaque jurejurando promittenda, de Synodalibus teſtibus requiretur induſtria, poenarumque comminatione cavebitur. Ex his, quae ſummatim modo retulimus, cum ſingularem prope Praeſulis noſtri ornatiffimi ſcientiam ſimul, & vigilantiam, ſatis abunde percipietis, Auditores humaniſſimi, longiori vos impoliti ſermonis aſperitate haud amplius defatigare cogitantes, ad tradendas, eodem poteſtatem faciente, vobis leges, vocem dirigemus.

DE

(XVII)

D E

SYNODO

INCHOANDA

*In nomine Sanctissimae, ac individuae Trinitatis
Patris, & Filii, & Spiritus-Sancti.*

OS Frater Hector Quarti e Ducibus Belgiojosi, Dei, & Apostolicae Sedis gratia, Episcopus Anglonensis, & Turfienfis, Praelatus Domesticus, Solioque Pontificio assistens, Eques Hierosolymitanus, ac Sacrae ejusdem Religionis in tota Lucaniae Provincia Conservator Privilegorum, atque Protector, necnon Baro Anglonensis, ad Dei Omnipotentis, ac Beatissimae Virginis ab Angelo Annunciatæ Patronæ nostræ, & omnium Sanctorum laudem, Dioecesanam Synodum nostram jampridem indictam incipimus, celebramusque, confisi, ut Divina adspirante misericordia, ejusmodi a Constitutionibus nostris fructus procedat, quo Ecclesiastica disciplina, morum nitor, virtutumque omnium studium augeatur. Placetne igitur vobis?

Responderunt: *Placet.*

DE MINISTRIS SYNODALIBUS.

CUM diu multumque ad Synodales actiones recte in Domino peragendas respexerimus, quamplurimum operam, ut omnia debito ordine peragantur, necessariam esse

C

co-

(XVIII)

cognovimus . Probos propterea viros recensendis infra mu-
neribus perquam aptos in delectum habuimus , iique sunt :

PROMOTOR SYNODALIS .

Adm. Rev. U. J. D. Canonicus D. Joannes Laurentius de
Mellis .

A' SECRETIS SYNODI .

Eques D. Sebastianus Bartholomaeus Benvenuti .

COADJUTOR .

Rev. Diaconus Philippus Mele .

JUDICES QUERELARUM , ET EXCUSATIONUM .

Adm. Rev. U. J. D. Canonicus D. Xaverius Panevino .

Adm. Rev. U. J. D. Canonicus D. Blasius Panevino .

CUM

Reverendis. U. J. D. D. Francisco Grezzi nostro Pro-Vi-
cario generali .

NOTARIUS SYNODI .

Adm. Rev. Canonicus D. Dominicus Antonius Digno Pro-
thonotarius Apostolicus .

COADJUTOR .

Clericus Carmines Viscaglia .

PRAEFECTI DISCIPLINAE SYNODALIS .

Adm. Rev. Canonicus D. Franciscus Antonius Pascha .

Rev. D. Cajetanus Guglielmuccio .

Rev. D. Lucas Pietoso .

COADJUTORES :

Rev. D. Theodorus Guida .

Clericus Carolus Franciscus Brancalasso .

Clericus Carolus Philippus Giordano .

PRAE-

(XIX)

PRAEFECTI HOSPITIORUM.

Rev. D. Joannes Antonius Pugliese.

Rev. D. Angelus Cataldo.

PROCURATOR CLERI URBANI.

Adm. Rev. U. J. D. Canonicus D. Philippus Brancalasso.

PROCURATOR CLERI DIOECESANI.

Rev. U. J. D. Diaconus Franciscus Antonius Targiani Cantor Episcopiae.

MAGISTRI CEREMONIARUM.

Adm. Rev. Canonicus D. Hieronymus Targiani.

Rev. D. Joannes Maria Catapane.

Rev. D. Andreas Siciliano.

COADJUTORES.

Rev. D. Cajetanus Donadio Cantor Fardellae.

Rev. D. Lucas Antonius Anzilotti.

Rev. D. Nicolaus de Virgiliis.

OSTIARII SYNODI.

Clericus Franciscus Antonius Anzilotti.

Clericus Nicolaus Capitulo.

Clericus Franciscus Antonius Saurino.

Clericus Marcus Viola.

Quos omnes ut tales haberi, eorumque singulis morem ab omnibus gerendum esse, decernimus.

DE PRAEJUDICIO NON INFERENDO.

Ad evitanda scandala quaecumque nimium sanctae huic inceptae Synodali actioni repugnantia, utque magis coelestes ad rem probe perficiendam impulsus omnium animi in pace & tranquillitate positi sentiant: certum est enim, ibi Deum esse, ubi plures sunt in ejus nomine pacifice congregati; decernimus, ut si quem contigerit debito sibi loco

C 2

non

non sedere , aut incedere , aut vocari , non ideo ulli jus aliquod tolli , aut alteri acquiri , sed unicuique illibatum , ut antea , conservari .

DE CLERO VOCANDO .

Et quoniam omnes ii , qui per edictum indictionis requisiti sunt ad conveniendum Synodo , nominatim appellabuntur : idcirco universi , simul ac vocati fuerint , stantes , capite aperto , atque elata modestaque voce respondeant : *adsum* : recta deinde ad Illustrissimum , & Reverendissimum Dominum , hini , pergant , eique debitam reverentiam exhibeant .

CLERUS CIVITATIS,

CAPITULUM CATHEDRALIS ECCLESIAE .

Adm. Rev. U.J.D. D. Leonardus Camerinus Archidiaconus .

Adm. Rev. U.J.D. D. Philippus Panevino Archipresbyter .

Adm. Rev. U. J. D. D. Scipio Picolla Decanus .

Adm. Rev. U. J. D. Canonicus D. Melchior Donnaperna .

Adm. Rev. Canonicus D. Joannes Thomas Giordano .

Adm. Rev. Canonicus D. Franciscus Antonius Pascha .

Adm. Rev. U.J.D. Abbas D. Xaverius Panevino Canonicus .

Adm. Rev. Canonicus D. Matthaeus Donnaperna .

Adm. Rev. U.J.D. Canonicus D. Alexius Donnaperna ,

Adm. Rev. Canonicus D. Hieronymus Targiani .

Adm. Rev. U. J. D. Canonicus D. Blasius Panevino .

Adm. Rev. U.J.D. Canonicus D. Philippus Brancalasso .

Adm. Rev. U. J. D. Canonicus D. Joannes Laurentius de Mellis .

Adm. Rev. S. Th. D. D. Paulus Centonze Canonicus Theologus .

Adm. Rev. S. Th. D. D. Marcus Antonius de Sydereis Praepositus Insignis Collegiatae Ecclesiae Rabatanensis .

RR. Re-

RR. Rector & Cantor Parochialis Ecclesiae S. Michaelis Archangeli.

CLERUS DIOECESANUS.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Clarimontis.

Rev. Oeconomus Collegiatae Ecclesiae S. Thomae Clarimontis.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Senisii.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Carbonis.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Colubrarii.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Sancti Archangeli.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Roccae imperialis.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Orioli.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Amendolariae.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Cannae.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Theanae.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Episcopiae.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Nojae.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Nucariae.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Sancti Quirici.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Castrisaceni.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Sancti Martini.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Spinusii.

RR. Archipresbyter, Cantor, & Vicarius Foraneus Calverae.

RR. Ar-

- RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Castro-
novi .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Roccae-
novae .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Franca-
villae .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Sancti
Georgii .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Bollitae .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Terrae-
novae .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Rotun-
dellae .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Roseti .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Montis-
jordani .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Ale-
xandriae .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Fa-
vallis .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Cer-
fosimi .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Sanfe-
verini .
RR. Archipresbyter , Cantor , & Vicarius Foraneus Fardellae .

EX GRAECIS .

- Rev. Curatus Castro-regii .
Rev. Curatus Farnetae .
RR. Curatus , & Vicarius Foraneus Sancti Constantini .
RR. Curatus , & Vicarius Foraneus Casalini .

*Vocati etiam fuerunt omnes Abbates, Beneficiorum Rectores, & Ca-
pellani tam Civitatis, quam Dioecesis ad numerum usque centum
sexaginta.*

De

De Fide Catholica, eaque profitenda.

C A P. I.

IURE Catholica Fides ac merito firmissima omnium anchora appellari potest, ea etenim, quae verae spei principium est & origo, si ita jaciatur, ut, bonis circummunita operibus, in animis nostris insideat, nulla continget in hoc amplissimo aeque, ac lubrico diabolicorum conatuum pelago nos tempestate jactari, nullo procellarum impetu circumduci, sed ab eo, quod constanter tenendum est, in certum, atque ab omni periculo immunem aeternae securitatis portum evahimur. Ab hac itaque Catholica Fide (a), extra quam nemo salvus esse potest, laboris decet nostri ducamus exordium, ut, valido jacto fundamento, totum stet opus, quod ad illius gloriam dirigimus, cujus misericordia factum est, ut tam fortunato salutis loco nasceremur. Uberes propterea gratias eidem referre, & eam (b), quam corde credimus ad justitiam (c), uno jam ore profiteri ad salutem, operae pretium est.

PROFESSIO FIDEI.

„ Ego N. N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quae continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet, Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem factorem coeli, & terrae, visibilibus omnium, & invisibilium: & in unum Dominum, Jesum Christum filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia saecula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: qui, propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit „ de „

(a) Conc. Trid. sess. VI. cap. 8. de Justif.

(b) Ad Roman. X. 10.

(c) Conc. Trid. sess. XXV. de reformatione. cap. 2.

„ de Coelis , & incarnatus est de Spiritu-Sancto ex Maria-
„ Virgine , & homo factus est : crucifixus etiam pro nobis
„ sub Pontio Pilato , passus , & sepultus est , & resurrexit
„ tertia die secundum Scripturas , & ascendit in Coelum , se-
„ det ad dexteram Patris , & iterum venturus est cum glo-
„ ria judicare vivos , & mortuos , cujus regni non erit finis ;
„ & in Spiritum-Sanctum Dominum , & vivificantem , qui
„ ex Patre , Filioque procedit , qui cum Patre , & Filio si-
„ mul adoratur , & conglorificatur , qui loquutus est per
„ Prophetas ; & unam Sanctam Catholicam , & Apostoli-
„ cam Ecclesiam , confiteor unum baptisma in remissionem
„ peccatorum ; & expecto resurrectionem mortuorum , & vi-
„ tam venturi saeculi . Amen . Apostolicas , & Ecclesiasticas
„ traditiones , reliquasque ejusdem Ecclesiae observationes ,
„ & constitutiones firmissime admitto , & amplector . Item
„ Sacram Scripturam , juxta eum sensum , quem tenuit ,
„ & tenet Sancta Mater Ecclesia , cujus est judicare de vero
„ sensu , & interpretatione Sacrarum Scripturarum , admitto ,
„ nec eam unquam , nisi juxta unanimum consensum Pa-
„ trum , accipiam , & interpretabor . Profiteor quoque se-
„ ptem esse vere & proprie Sacramenta novae legis a Jesu
„ Christo Domino nostro instituta , atque ad salutem hu-
„ mani generis , licet non omnia singulis necessaria , scilicet
„ Baptismum , Confirmationem , Eucharistiam , Poeniten-
„ tiam , Extremam Unctionem , Ordinem , & Matrimonium ,
„ illaque gratiam conferre , & ex his Baptismum , Confirma-
„ tionem , & Ordinem reiterari non posse . Receptos quo-
„ que , & adprobatos Catholicae Ecclesiae ritus in supradi-
„ ctorum Sacramentorum solemni administratione recipio ,
„ & admitto . Omnia & singula , quae de peccato originali ,
„ & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo defi-
„ nita , & declarata fuerunt , amplector , & recipio . Profi-
„ teor quoque in Missa offerri Deo verum , proprium , & pro-
„ pitiatorium Sacrificium pro vivis , & defunctis , atque in
„ Sanctissimo Eucharistiae Sacramento esse vere , & realiter ,
„ & substantialiter Corpus , & Sanguinem , una cum anima ,
„ & di-

„ & divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conver-
 „ sionem totius substantiae panis in Corpus, & totius sub-
 „ stantiae vini in Sanguinem, quam conversionem Catho-
 „ ca Ecclesia Transubstantiationem appellat. Fateor etiam
 „ sub altera tantum specie totum, atque integrum Chri-
 „ stum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo
 „ Purgatorium esse, animasque ibi detentas Fidelium suffra-
 „ giis juvari. Similiter & Sanctos una cum Christo regnan-
 „ tes venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes
 „ Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias esse veneran-
 „ das. Firmissime assero, Imagines Christi, ac Deiparae
 „ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas,
 „ & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac vene-
 „ rationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potesta-
 „ tem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum
 „ Christiano populo maxime salutarem, affirmo. Sanctam
 „ Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam om-
 „ nium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco, Ro-
 „ manoque Pontifici Beati Petri Apostolorum Principis Suc-
 „ cessori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spon-
 „ deo, ac juro. Caetera item omnia a Sacris Canonibus, &
 „ Oecumenicis Conciliis, ac praecipue a Sacrosancta Triden-
 „ tina Synodo tradita, definita, ac declarata indubitanter
 „ recipio, atque profiteor; simulque contraria omnia, at-
 „ que haereses quascumque ab Ecclesia damnatas, & rejectas,
 „ & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & ana-
 „ thematizo. Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam
 „ nemo salvus esse potest, quam in praesenti sponte profi-
 „ teor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviola-
 „ tam usque ad extremum vitae spiritum constantissime,
 „ Deo adjuvante, retinere, & confiteri, atque a meis Sub-
 „ ditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo specta-
 „ bit, teneri, doceri, & praedicari, quantum in me erit,
 „ curaturum, ego idem N. N. spondeo, voveo, ac juro:
 „ sic me Deus adjuvet, & haec Sancta Dei Evangelia.

D. Haec

Haec fidei professio (a), cum a Cathedralis, & Collegiarum Dignitatibus, & Canonicis coram nobis, vel nostro Generali Vicario emittenda, tum in Capitulo intra bimestre a Dignitatis, vel Canoniciatus possessione repetenda est.

Omnes etiam, Beneficia ecclesiastica, quæ animarum incumbit cura, obtinentes, profiteri oportet; si quis enim ex memoratis necessariam ejusmodi actionem ultra duos ab adepto Beneficio menses distulerit (b), nec fructus faciet suos, neque ei possessio suffragabitur.

Confessarii exinde, etiam Regulares, Concionatores, omnesque alii, qui a jure recensentur, eadem se obligatione obstrictos, & animadversionibus ad arbitrium nostrum obnoxios, se sciant, si, antequam munera exerceant, professi Fidem non fuerint.

De Hæresi, Superstitione, & Magicis artibus.

C A P. II.

DEploranda sane ~~Morum~~ prolapso, qui salutari Sacri Baptismatis unda respersi, Catholicamque Fidem professi, ab ea longe aberrantes, hæreticam pravitatem amplexantur: nec eorum minus lugenda conditio est, qui immemores pretioso se Christi Sanguine ab immanissima Sata-næ potestate redemptos, eo perveniunt, ut, minime sibi conscii, nefandissimis sceleribus se totos tradant, foedus, & pacta, vel tacita, vel explicita cum vaferrimis hostibus feriendo, & ineundo. Tametsi vero grex, Divina nobis commissus Clementia, Christiana pollet pietate, sanctæque Fidei dogmata integra, inviolataque tuetur; attamen ne perpetuis ullis futuris temporibus extremum hæresis malum paulatim serpens aditum sibi ad eum patefaciat: Pastoralis, quo fungimur, munere impulsus, omnibus, & singulis animarum:

(a) Conc. Trid. Sess. XXIV. cap. 12. de Ref.

(b) Ibidem.

marum gubernationi praepositis Archipresbyteris, Vicariisque Foraneis mandamus, ut solerter, omnique studio, & diligentia perquirant, num infra locorum suorum fines aliqui sint Sacris Literis, sanaeque Sanctae Romanae Ecclesiae doctrinae pertinaci opinione repugnantes, idque si contigerit, quod avertat Deus, post tres a re cognita dies, nos omnino, vel Curiam nostram certiores reddant.

Quos item fascinis, & veneficiis vacare compererint, quibus hominum mentes perturbare, cruciare corpora, morbos inferre, & depellere, res deperditas invenire, aliaque id genus perpetrare audent, quae magicae artis iniquissimum sapiant crimen, intra idem tempus, ut ad nos deferantur, praetereundum non est. Ad integrum quippe Sanctae Fidei nostrae candorem asservandum nihil magis conducere potest, quam tempestiva malorum cognitio, quae vigili Pastorum solertiae associata, ea remedia ministrat, per quae Christianae integritatis tuitioni facilius prospiciatur.

Hinc praeter ipsos Parochos, Vicariosque Foraneos, quorum peculiariter solitudini ~~santi negotium~~ momenti commendamus, ut nobis, vel Curiae eidem nostrae maleficia ejusmodi aperiant, utriusque etiam sexus fideles monemus, quorum pietatem vehementius excitamus Edicto in *Appendice appposito sub num. I.*, prima quotannis Quadragesimae, & Adventus Dominica inter Missarum solemniam ab Archipresbyteris evulgando.

De Maledicto, sive Blasphemia.

C A P. III.

HAeresi, & Superstitionibus, Blasphemia, non levius flagitium, insectanda se offert nobis, qui agrum Dominicum, in quem cultores fuimus evocati a zizaniis penitus expurgare, & bonae frugis reddere maximopere desideramus. Non sine animi molestia jamdiu perspeximus, pestem illam teterrimam quam saevissime ubique locorum di-

D 2

scur-

fcurrere: universis propterea vigilantiae nostrae studiis eo contendimus, ut vel nascens in Dioecesi nostra suffocetur, aut adulta comprimatur, & plane juguletur.

Quod ut e sententia facilius contingat, Parochi omnes relatum *in Appendice Edictum numer. 11.* singulis quibusque bimestribus, prima, videlicet, Dominica mensis Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris, per se ipsos, si potuerint, publicent, sin minus per Sacerdotem solemne illo mane Sacrum facturum praestari id mandent, ut cum populus blasphemiarum gravitatem perceperit, caveat a perpetrando, tanti facinoris horrore commotus.

Verumtamen Parochi ipsi, Vicarii que cum illis Foranei, utpote ii, qui gentium mores abunde callent, quosque praeterire non potest, quorundam aliquando iniquitatem optimo quocumque monito fore majorem, sedulo eorum vitam perscrutentur, & illos, quos sacrilego ore in Deum, Beatissimam Matrem Virginem, caeterosque Sanctos invexisse cognoverint, nobis illico, datis, ambo, literis, indicent. Omne autem adhibeant studium, ut accurate referant, num ira, aut desperatione quis in diras inciderit, an vero quod ita se rem habere crediderit, prout maledictum fuerit pronunciatum, modo ut blasphemiarum qualitas a nobis plane cognosci, atque opportunis huic malo remediis possit occurrere.

De Christiana Doctrina.

C A P. IV.

QUoniam ubi major Fidei rudimentorum ignorantia, ibi minimum pietatis, & religionis studium, nonnullique Fidelium ejusmodi coecitate laborantes, faciles Doemonum instigationibus praebent aures: eam convellere de omnium mentibus, & eradicare prorsus cupientes, modo quid agendum, quidve credendum neminem lateat; Parochos quoscumque hortamur in Domino, ut saepius ab Alta-

ri

ri populum commonefaciant de praecipuo cujuscunque onere Christianam Doctrinam habendi perspectam.

Cumque illius rudimenta, ad optimae legis jussu, pueris praesertim, & puellis, usquedum ad pubertatem pervenerint, sint tradenda: iidem propterea Parochi parentibus, & propinquis, necnon tutoribus, caeterisque aliis, quibus puerorum cura commissa est, suadeant, ut eos informandos ad Ecclesiam mittant. Si neglexerint, postquam ter moniti peramanter fuerint, nobis indicetur, negligentiam etenim illam nullo pacto inter Fideles tolerandam, interditi poena compescemus.

Diebus interea Dominicis, summo mane, rusticos adolescentulos, atque adultos, majori quandoquidem ignorantia implicatos, congregent, eosque in fidei dogmatibus diligenter erudiant, ea suavitate, fraternoque in quoslibet amore, ut omnium ad se animos convertere possint, eosque ad conveniendum assiduo incendere.

Verumtamen cum etiam Pastoribus, quorum inter sylvas, & greges obscurissime vita acta densiori tenebrarum caligine obducitur, aliquo Christianae Doctrinae lumine sit succurrendum; in illud propterea majori studio Parochi incumbant, ut in quibus Capellis, Ecclesiisve ruralibus, Dominicis, Festisque diebus, Sacrum fiat, inibi accedentes Pastores, & Rustici salutare Crucis signum, Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Apostolorum Symbolum, Fidei, Spei, Charitatis, & Contritionis actus, Septem Ecclesiae Sacramenta, ejusdem, & Dei praecepta, aliaque poriora Sanctissimae Trinitatis, & Incarnationis Mysteria, apposite edoceantur. Praestari autem id mandent a Sacerdotibus in Capellis, Ecclesiisve praedictis celebraturis, statim post Evangelium, atque eos, quos repugnanter, minusque attente egisse, vel mandata praeteriisse intellexerint, quod plane compertum habere satagant, ad nos deferant acribus, pro arbitrio nostro, poenis plectendos.

Cunctis praeterea Dominicis iisdem diebus ante vespas, quatuor selectis ex modestioribus Clericis, ii probo alicui

Sa-

Sacerdoti associati circum per oppida mittantur , ex illisque unus , dum a reliquis explenda sacrorum carminum cantilena intermittitur , tintinnabulum pulset, elataque voce dicat: *Padri, e madri, ricordatevi di mandare i vostri figliuoli alla Dottrina Cristiana, altrimenti ne renderete stretto conto a Dio.*

Coactis ita in Ecclesiam pueris , a puellis segregentur , instituanturque omnes Fide , secundum eandem formam , eademque verba Doctrinae parvae Cardinalis Bellarmini , eam tamen diligentia , & partitione , ut pueri discant , non confundantur .

Ipsa proinde Bellarmini Doctrina quatuor in partes dividatur, ab initio, nempe , usque ad Apostolorum Symbolum: & prima erit pars. Ab Apostolorum Symbolo usque ad mandata Dei: secunda . Ab hisce mandatis ad Virtutes Theologales , & Cardinales , emerget tertia : a virtutibus usque in finem , quarta , & ultima partium ordinatim tradendarum , postquam pueri in superioribus profecisse videantur .

Quadruplici huic doctrinae partitioni ad docendum indolem , captumque accomodandae , quatuor aequae classium distinctio , ~~quarum singulis praepositis~~ praesit Magister, accedat , itaut cum pueri primam doctrinae partem primae classi respondentem cumulate didicerint , eis tum transitus ad secundam , tertiam inde , atque quartam classem concedatur .

Sacerdotes vero, quos Parochi in magisterium, sive potius auxilium cooptaverint , & Diaconi , Subdiaconi, atque Clerici , quos omnes assiduo Christianae Doctrinae interesse , & Parochorum nutibus quamobsequentes volumus, si minus se promptos exhibuerint , pro certo habeant , rigidiores ad arbitrium nostrum poenas duros .

Doctrinae , ut praecepimus , traditione peracta , cum opportunum Parochi putaverint , ab aliquibus cujusque classis pueris traditarum rerum rationem exposcant, eos laudibus efferendo , munusculisve , si potuerint , alliciendo, quos proficere agnoscent , benigneque monendo , ac exhortando, quos tardiores, negligentioresve compererint .

Hi-

Hicce absolutis, circa quae tantum temporis impendatur, ut pueri in taedium non inducantur, alta, & vernacula lingua, duobus ab Altari Clericis praecinentibus, respondentibusque omnibus, ea dicantur, quae superius retulimus, Symbolum, videlicet, Apostolorum, Oratio Dominicalis, Salutatio Angelica, Praecepta tum Dei, tum Ecclesiae, Fidei, Spei, Charitatis, & Contritionis actus, ac Litaniae Beatae Virginis, tandemque omni cum modestia, & sine tumultu pueri dimittantur.

In re tanti momenti cum Parochorum diligentiae maxime confidimus, tum exigemus ab ipsis rationem, classesque etiam, & pueros invisemus, quotiescumque Dioecesim perlustrabimus. Superest, ut ea, quae meliori norma, attento locorum statu, praescribere non valuimus, integerrime servari curent, atque ita curent, ut siquid dumtaxat addere his posse censuerint luculentius, aptiusve, dummodo a Bellarmini Doctrina, statutaque illius in quatuor partes divisione non discedant, ex animo exequantur, sibi que suadeant, quod non solum fovendae, neque extollendae solitudini unquam decrimus.

De Festorum dierum cultu, & observantia.

C. A. P. V.

(a) **O**mnipotens ille Deus, cujus Spiritus, quum terra erat inanis, & vacua, ac tenebrae obruebant faciem abyssi, ferebatur super aquas, cum condidisset Coelos, & quodcumque in eis est, ab iisque divisam statuisset terram, ad sui similitudinem hominem formavisset, animantia, virentia, & omnia, quae sub Coelis sunt, creasset, septimo denique die ab universo, quod patraverat, opere requievit, benedixitque diei illi, eumque sanctificavit: digna sane memoria, cui repetendae totum, quod vivimus, tempus dandum foret. Attamen, quod vel ab in-

grati

(a) Genes. I. per tot.

grati animi vitio non abest, nec, diebus ipsis Deo sacris, minimae eidem pro tantis beneficiis gratiae referuntur, vel quod stultitiae est, nihil, eo praesertim tempore de salute cogitatur. Ad revocandos propterea populorum animos in eam viam, quae proxima ducit ad Dominum: Parochis omnibus praecipimus, ut dies quoscunque Festos creditis ovibus inter Missarum Solemnia denuncient, dentque operam, ut, iis potissimum diebus, omnes in Ecclesiam conveniant, (quod antecedenti festo in memoriam revocent,) ibique non veluti per consuetudinem, sed pie, eaque, quae decet, reverentia, Parochiali Missae intersint, ac Coelestis rorem gratiae, Divinumque auxilium, quemadmodum animae, & corporis necessitates suadebunt, quam suppliciter possunt, implorent: addentes praecipue firmam animis fiduciam, cuncta posse inpetari, dummodo aequa, & ab aeternae salutis fine haudquaquam aliena poscantur.

Cum itaque consentaneum maximopere sit, ut Creatoris recolat quisque memoriam, quemque nimirum ex nihilo confectum sub umbra alarum suarum protegit, tuerique Creator: pari sane ratione animandum est, ut de servilibus quibuscunque operibus, quae a sacris sejungant cogitationibus, desistatur, cum possit nullus, juxta illud Evangelii (a), Domino simul, ac mammonae inservire: si etenim terrenis involuta curis mens hominum passim volitaverit, Divinis serio recensendis vacare nunquam poterit.

Collatis ea propter undique viribus, de eo curet fervens tam Parochorum, quam Foraneorum Vicariorum zelus, ut Festi dies venerentur: abusum siquidem illum, ut diebus ipsis opera quaeque servilia peragantur, in cuncta ferme Dioecesi nostra altius invaluisse perspeximus, ac si illud unumquemque fugeret, quod Divina memorant Eloquia, ibi (b): *Factum est autem, cum essent filii Israël in solitudine, & invenissent hominem colligentem ligna in die Sabbathi, obtulerunt eum Moysi, & Aaron, & universae multitudini, qui re-*
cluse-

(a) Matth. VI. 24., Luc. XVI. 13.

(b) Numer. XV. 32. ad 37.

cluserant eum in carcerem, nescientes, quid super eo facere deberent. Dixitque Dominus ad Moysen: morte moriatur homo iste, obruat eum lapidibus omnis turba extra castra. Cumque eduxissent eum foras, obruerunt lapidibus, & mortuus est, sicut praeceperat Dominus: Quare populos Parochi saepissime moneant, ut, divinum cultum, Festorumque religionem integre ubique locorum asservatam quibuscumque etiam gravissimis negociis, urgentibusque familiaribus rebus, anteponan: Foranei, siquos inani illectos spe animadversiones, quae congruerent, nostras facile effugiendi, adhuc a laboribus Festis diebus non cessare cognoverint, Ecclesiastico zelo corripiant, Deoque ultori, nuncient, poenas daturus. Pertinaces vero nobis indicent, ut in eos, quod salutaris iudicaverimus, juxta Sacrorum Canonum sanctiones, distringamus iudicium.

Circulatores, Festis iisdem, Mimi, Choreas ducentes, Comoedi, alique vagi ejus generis homines, tametsi pharmacorum praetextu, non admittantur ad agendum aliquid ante vespertas, nec res quascumque venales ferentibus, nisi urgente necessitate, ante Parochialem Missam vendendi locus detur: Missa autem absoluta ea ratione a Vicariis locorum Foraneis licentia concedatur, ut nihil ob eam rem sibi solvendum praesumant.

Nihil item omnino, sub poena privationis officii, decemque aureorum Ecclesiae locis reddendorum, recipiant, cum aliquod servile opus faciendum petitur; quod porro nullo unquam pacto permittere audeant, nisi ut cum vel pietas suascerit, aut publica utilitas exegerit, sive urgens necessitas poposcerit. Tum vero eos, quibus licentiam vacandi laboribus fuerint impertiti, hortentur, atque commoneant de retributione aliqua Domino, qui dat omnibus affluenter facienda, quae vel in pium Ecclesiarum usum convertatur, vel in pauperum adjumentum erogetur.

De Praedicatione verbi Dei.

C A P. VI.

NON ignoramus, praecipuum Pastoralis nostrae sollicitudinis esse munus, gregem nobis commissum Divini pabulo verbi reficere, eaque propter (a), Sacrae Tridentinae Synodi praescriptis obsequentes, neque adhuc partibus nostris defuimus, neque iisdem, Deo dante, deerimus. Verum cum ubique locorum, propter humanam, quae nobis insita est, conditionem, adesse nequaquam possimus, cumque sacri praedicatio Evangelii mirandum in modum ad animarum conferat salutem, idcirco praeter Parochos, quibus hoc oves pascendi onus peculiariter, assiduoque incumbit, Concionatores quoque, Adventus Dominici, & Quadragesimali tempore, in universa plane Dioecesi nostra deputare solemus. Utque aliquis, si etiam quoad ipsos adesset abusus, veluti nostra postulat vigilantia, tollatur; animadvertant in primis quicumque ad ejusmodi officium fuerint designati, sive Seculares, sive ~~Regulares~~ sint, ut ne ad praedicandum accedant, nisi prius nos adiverint, professuri, si id nondum praestiterint, fidem, petitori benedictionem, & spirituales populorum necessitates accepturi.

Meminerint, ea, ad quae diverterint, loca bono virtutum odore perfundere (exemplo etenim magis quam verbo proficitur,) solidaque sermonis opera eo protendant, ut ante omnia gloria Dei, animarumque salus promoveatur.

Ab inutilibus propterea vaniloquiis, turgidoque, & elato nimis dicendi modo abstinéant, ne rudiores populos, quorum in Dioecesi nostra multa frequentia, necessario inanes fructu dimittant.

Inextricabilium quaestionum enodationem non suscipiant; Sacram Scripturam, juxta Sanctae Romanae Ecclesiae sensum, & interpretationem, explanent.

Viria, quibus eos praecipue detineri populos acceperint,
toto

(a) Sess. V. de Ref. cap. 2., & Sess. XXIV. cap. 4. de Ref.

toto spiritus conatu generaliter infectentur, & arguant in omni charitate, & doctrina; Ecclesiarum reverentiam, Festorum dierum observantiam, frequentem Sacramentorum usum, inculcent.

Christianam Doctrinam, ac potiora Sanctae Fidei nostrae rudimenta cunctis omnino cognoscenda enuncient: parentes de liberis erudiendis, & ad Ecclesiam mittendis commoneant.

Ecclesiasticas censuras timendas referant, exempla ad id aptiora recensendo, eodemque contextu decimarum, plorumque legatorum satisfactionem in memoriam revocent.

Nova, dubiaque miracula non enarrent: nullas denuncient Indulgentias a Summo Romano Pontifice, vel a nobis non adprobatas.

Curiosas disceptationes, vanamque & ridiculam fabularum congeriem non offerant Auditoribus, ne scenicos potius ludos trahere, quam Divinum verbum serio tractare, videantur.

Pauperes nominatim commendare, eleemosynasque pro illis recolligere nulli fas sit, nisi de nostra, Vicarii Generalis, vel Foraneorum licentia.

Concione in Ecclesia durante, nullum fiat Sacrum, nullum nec intus, nec foris excitetur tumultus, in contiguis Ecclesiae locis nulla negocia peragantur.

Nec antequam aurora consurgat, nec postquam in occidente deciderit Sol, habeantur conciones.

Feria secunda post Sacratissimam Dominicae Resurrectionis diem, quum sermo, quem de benedictione vocant, habendus est, Oratores de quaestu peragendo alloquuturi, brevitati studeant, & gravitati, ab eaque caveant indecenti verborum congerie, eo potissimum intendente, ut populus, cui propterea scurrilia proponuntur, ad largiorem inducatur eleemosynam exhibendam. In benedictione vero ipsa nullus habeatur personarum delectus, nullaque fiat graduum distinctio, ex quo dissentionibus, & scandalis aditum audivimus patuisse, sed praemissa illorum benedictione,

E. 2

ad

ad quos jure pertinere perspicuum est, reliquis omnibus, incipiendo a Clero, seu Cleris, ubi plures fuerint, generaliter benedicatur, nec ullus ex Ecclesiastico ordine sit, cui speciatim benedictio impertiatur.

Presbyteri omnes, & Clerici, nisi de legitimo eorum impedimento Punctatoribus constare fecerint, in dies concionibus intersint, populorum pietatem exemplo concitaturi. Si enim aliquis quarto abfuerit, is asses decem, *vulgo grani*, a Punctatoribus iisdem omnino exigendos, & in communi depositarum pecuniarum capsula servandos, soluturum se sciat.

Parochi Populos adhortentur, ut in Ecclesiam convenient Divino verbo audiendo. Iidem Concionatores a nobis designatos benevole excipiant, ac studiose tractent, parique modo excipi, & tractari ab iis curent, ad quos, juxta locorum consuetudinem, spectat. Iis vero, antequam suggestum conscendant, Constitutionem hanc nostram legendam exhibeant, ut munus quisque suum, & quod sequendum, quodve vitandum, agnoscat.

Cacterum, quoad reliquas extra illud tempus conciones (a), nullae omnino, sub gravissimis arbitrio nostro poenis, habeantur, sine licentia nostra. Immo nec Regulares in propriis Ecclesiis praedicare praesumant, nisi prius per se ipsos, non vero per interpositas personas, aut per epistolas, benedictionem a nobis petierint. Si eorum aliquis quocumque praetextu id facere detrectarit, censuris, & poenis a Sanctae memoriae GREGORIO XV. in Constitutione, quae incipit *Inscrutabili*, comminatis feriendum se noverit.

De Ecclesiarum nitore, & reverentia.

G A P. VII.

EA templum Domini decet sanctitudo, ut, cum illam in dies comminui, sensimque collabi videamus, incredibili

Conc. Trid. sess. V. de Ref. cap. 2. , & sess. XXIV. de Ref. cap. 4.

dibili cordis moerore conficiamur : Populorum, eorumque ad quos spectat incuria, & socordia debitus Ecclesiis deficit ornatus; reverentiam, quam domus Domini postulat (meminisse profecto horret animus) destitutam, planeque decidentem agnovimus. Quapropter illuc mentis nostrae aciem sedulo intendimus, ut duo hujusmodi inducti abusus Sanctione ista penitus abdicentur, & Sacris nitor Aedibus, meritique honos in pristinum restituatur. Parochia proinde omnibus, qui Ecclesiarum sunt curatores, praecipimus, ut eas necessariis instructas ornatibus curent elucescere, eaque propter populos, & Universitates frequentibus excitent adhortationibus ad ejusmodi pium opus, eisdem commemorantes, terrena bona, non ea ratione, ut quotidie avidissime studeant adaugeri, sed, ut Divinis aliquid reddant usibus, ex Domini honorum omnium largitoris munificentissimi peculiari benignitate sibi fuisse collata.

Aliquid in Ecclesia reficiendum, vel denuo extruendum proponant, in quem propterea finem ipsorum operam, & adjumentum efflagitent; simulque in mentem redigant, quantum id in Dei honorem cessurum, a quo grati animi vicissitudinem spondeant: aequae ob oculos ponant, praeter humanam, quam subeunt, ignominiam, ab ipso Deo populos parvipendi, & derelinqui, qui in nihilum fecerint Divinae domus decus.

Capsulas ligneas clavi obseratas infra mensem curent ex communi Cleri pecunia componi, quas festis quibuscumque diebus in Missa Parochiali post Communionem, per Clericum, sive aliam idoneam personam circummittant. Capsulae ipsae stent penes Parochos, earum autem claves habeant Vicarii Foranei, a quibus nulli omnino concedantur. Singulis vero sex mensibus ab iisdem Parochis simul, & Vicariis Foraneis aperiantur, & eleemosynae, quae in eis inventae fuerint, Sacrae Ecclesiae Supellectili adjiciantur, vel in urgentioribus ejusdem necessitatibus, prout magis Parochi opportunum judicaverint, erogentur, lidem autem sub poena suspensionis illico incurrendae, nec minimam pecunia-

rum

rum earundem partem sibi arrogare ; nec in alios usus convertere , audeant .

Cum advenerit tempus messis , vindemiae , colligendique olei , gossipii , atque aliorum terrae fructuum , qui non ita facile pereunt , ab Altari prius , festis diebus , firmiori , quo possunt , sermone , Ecclesiae inopiam , & nuditatem ostendentes , populos moneant , ut quisque , pro facultatibus , ejusdem indigentiae succurrat ; eadem deinde die ante vespertas Fideles per locorum domos viros mittant , qui cogentes eleemosynas , eas penes Parochos deponant , usque dum , quaestu absoluto , eadem ad hastam vendantur , & pretium in Ecclesiarum beneficium quantocius a Parochis , absque ulla prorsus diminutione , sub eadem , quam supra proposuimus , poena , convertatur .

Esto igitur in Sacris Aedibus congrua rerum ad earum usum , & ornatum spectantium copia , omniaque ad Missae Sacrificium necessaria indumenta , quae temporum rationi conveniant : Similiter Sacra Vasa in Sacrariis sunt .

Decentibus Arae candelabris , tabellis , pulvinaribus , mantilibusque albis tribus , eniteant .

Sacratus cuicumque inesto marmoreus lapis , cerataque tela cooperitor .

Non cerata , decentique aliquo fucata colore , vel stragulis coriaceis , post omnia absoluta Missarum sacrificia , Altaribus tegendis utimur .

A cornu Epistolae sit asserculus , seu lignea mensula fabrilis manu in quasi ovata forma elaborata , quae parieti infixae , patinae , & vitreis ampullis cum tintinnabulo excipiendis inserviat .

Lustrali aquae semel in hebdomada benedicatur .

Benedicatur , & Cruci Christi Imaginem sculptam deferenti Altaribus superimponendae , Sanctorumque Imaginibus in Templo collocandis (a) ; nec Tabulae ipsae depictae , nullaue Simulacra publicae Fidelium venerationi exponantur , nisi quae honesta , devota , & a nobis fuerint adprobata .

No-

(a) Conc. Trid. sess. XXV. in princ. post Decret. de Purgat.

Nova non aedificentur Tempia, nulla construantur Altaria, vel aedificata, & constructa non supprimantur, debita non obtenta licentia.

Sacrarum forte dilabentium Aedium tignum profanis non cedat usibus, nec suum quispiam facere praesumat, nisi de peculiari nostro mandato, vel concessu; quem si quando alicui tribuisse contigerit, ea ratione concessum censeatur, ut Theatralibus, vel aliis a religione remotis non deserviat rebus.

Sarta denique custodiantur tecta, parietes dealbentur, iisque siquae insint rimae claudantur: nihil incultum, nihil sordidum, sed ita cuncta disposita, ac perpolita, ut meminerimus (a), *eam elegisse Dominum in habitationem sibi.*

Quandoquidem haud pauca de Ecclesiarum elegantia: honori autem nunquam prospexisse satis, non immerito veremur. Etenim eo devenit hisce temporibus effraenata profanarum gentium irreverentia, ut Templum Domini privata potius, quam Divina domus ad negotia pertractanda, ludicra prius, quam Sacra Aedes ad clamores excitandos, cachinnosque movendos, ducatur, & quod longe maxime detestabile, nullisque non descendum lacrymis, non in orationis locum, sed in lascivientium fortassis amorum Theatrum, conversum est. Ad revocandam propterea Populorum religionem intenti: monemus omnes utriusque sexus fideles, ut non aliter adsint in Ecclesia, quam corporibus non minus quam animis affabre, eaque, qua decet, modestia, & devotione compositis.

Et cum inanium procul ab ea esse debeant colloquia rerum, urgentium quoque sermones, tum praecipue strepitus omnes, clamores, risus, quibus immolantium Deo mentes Sacerdotum, Oratorum conciones habentium voces, Divina perfolventium officia pietas, religioque, perturbari queant, & confundi: eadem prohibeantur ab atriis, & Ecclesiarum vestibulis, inibique Universitatum concilia minime cogantur. Propulsentur alcarum, talorum, & cuiusvis alterius

(a) Psalm. CXXXI. 13.

generis ludi , spectacula , saltus , foeminarum conventus , profanae quaelibet actiones .

Nullus in Ecclesia aversus sedeat a Sanctissimo Eucharistiae Sacramento , nec Baptismatis , sive lustralis aquae fontibus , vel Altaribus innitatur , minusque super eorum gradum genuflectat . Ab eodem vero gradu scamna quaecumque longe distent , quae sicuti proxima vidimus , ita arceri omnino per Parochos mandamus , nullo personarum ordine excepto , ne eorum quidem , qui patronatum jus habuerint in Capellis , illorumve , qui quovis praetextu titulo , quacumque jure hujusmodi sibi licentiam arripuerint . In medio tamen Ecclesiarum , ubi id apposite , propter earum latitudinem , fieri possit , collocari scamna non vetamus .

Curent propterea Parochi diligenter , ut ea , quae circa Templorum nitorem , reverentiamque sancivimus , ad unguem serventur ; alias enim , si aliquid , quod minus decens fuerit , ipsorum in Ecclesiis inventum iri contigerit , animadversiones nostras subibunt : sin absurdum ex praemissis , vel alterius generis , aliquod praetermittent , quin ipsi opportune , importune , arguendo , increpando , objurgarint , & in gravioribus casibus nobis non detulerint , poenis in Constitutione S. PII V. , quae incipit , *Cum primum* , comminatis , afficientur .

De Sacris Imaginibus , & Sanctorum Reliquiis .

C A P. VIII.

Quisque Catholicis ortus parentibus , perceptis iis , quae ad salutem necessaria sunt , rationibus illis adjicere debet animum , quae ad finis assequutionem expeditiorem reddant viam . Finis noster Deus est , ad eumque facilius assequendum , nihil esse potest Sanctorum intercessionem conducibilius . Cum itaque Dei nostri Sancti appetenda est gratia , tum Beatorum Spirituum ei indefinenter benedicientium invocandum auxilium , eorumque , ut preces nostras

stras exaudiant, venerandae Imagines, & Reliquiae. Illae nonnisi accurate depictae, quaeque pietatem excitent, in Ecclesiis adsint, istae in decentibus elaboratis thecis reverenter custodiantur a Parochis, nec tam frequenti sint usui, minusque ad privatas aegrotantium aedes, absque licentia nostra, circumferantur, sed quandoque tantum in anno, prout obtinuerit usus, exponantur, ne merita a populis reverentia recedat, vel ea saltem parumper inalgescat.

(a) Receptae tantummodo venerentur, nullaeque prodeant Reliquiae, quae speciatim a nobis non fuerint approbatae.

Sint eo ipso excommunicationis vinculo obstricti quicumque temerario ausu minimam Reliquiarum earundem particulam ab Ecclesiis Dioecesis nostrae surripuerint.

Vagi cujusvis generis homines prodigiosas Sanctorum Imagines, vel Reliquias ostentantes, iisque cultum trahere praesumentes, pecuniamve, etiam eleemosynae titulo, his artibus captantes, a Vicariis Foraneis, qui Reliquias, sive Imagines curabunt intercipi, continuoque ad nos mitti, arceantur.

Nullae (b) in Sacris Aedibus Imagines proferantur proborum virorum, etiamsi iis religiosae vitae institutis ita prae-celluerint, ut, miraculorum autoritate, sanctimoniae sibi opinionem in hominum mentibus conciliaverint, nisi illi prius in Beatorum numerum per Sanctam Apostolicam Sedem relati fuerint.

Si forte aliquando contigerit, ut Deus ad Fidelium suorum solamen, ad maiorem Sanctae Fidei nostrae splendorem, & Ecclesiae suae decus, aliqua de Sanctis prodigia proferre dignetur; Parochi, Vicarii que Foranei rem totam diligenter examinent, atque perpendant, confestimque literis reddant nos certiores, qui negotii circumstantiis serio perscrutatis, & Sancta Sede, si opus fuerit, consulta, ad ea deveni-
niemus, quae Sacrorum Canonum praescriptis magis con-

F

sona

(a) Conc. Trient. sess. XXV. in princ. post decreta de Purgat.

(b) Sac. Inquis. Congr. II. Octob. 1625.

sona visa fuerint. Interim, ne populo, cujus, ex inducta experientia, in novis rebus inexplicabile gaudium, per falsam creduli nimis, vel potius impii alicujus viri, aut simplicis, malignaeve foeminae vocem, illudatur: curent Parochi, ut recentium, si fieri possit, omnino sileat miraculorum rumor (a), sin minus, gentium curiositatem nimis effraenate ruentem sustineri paulisper, satagant, Templorum etiam, multitudine urgente, fores occludendo, donec a nobis tota negotii substantia per accuratam inquisitionem comperiatur.

De Indulgentiis.

C A P. IX.

Indulgentiarum thesaurus cum nihil aliud sit ad monitum Sancti Caroli (b), quam pretiosi Jesu Sanguinis, & Sanctorum passionis, martyrii, & laborum communicatio; ideo curent Parochi populos sibi commissos istarum virtutem docere, ut cum easdem quamplurimi facere didicerint, majori animi cupiditate lucrandis dent operam.

Cum Summus Romanus Pontifex locupletissimos militantis Ecclesiae thesauros, per munificam Indulgentiarum concessionem, referaverit, indicent omnibus adipiscendarum rationem, & pia quacque opera in eum finem dirigenda, commemorent.

Nullas autem, nisi de nostro mandato, denuncient: nullaque earundem diplomata emitti, aut apponi patiantur in Ecclesiis, aut Piis quibuscvis locis, nisi nos prius publicandorum fecerimus potestatem.

Et quoniam evenire solet, ut Sancta Sedes persaepe eadem Indulgentiarum diplomata, quae dicunt *Brevia*, ad praefinitum tempus concedat, ita ut expirata conditione, non amplius Indulgentiae suo stent robore; usu compertum ha-

(a) C. Perlatum XXVII. de conf. disp. 3.

(b) Affer. par. VII. inter liter. pastoral. epist. 11.

habuimus, Brevia ejusmodi in Ecclesiis, elapso etiam tempore, incassum affigi, exponique. Mandamus proinde singulis tam Saecularium, quam Regularium Ecclesiarum, & Piorum quorumcumque locorum administratoribus, ut, intra mensem ab hisce Synodalibus Constitutionibus editis, Indulgentiarum omnium Brevia ad Curiam nostram inspicienda, approbandaque transmittant.

Eo quandoque devenit cohibenda perditorum hominum audacia, ut vel quasi Indulgentiarum sanctimoniam parvipendentes, eas huc illuc per jactationem, aut turpis quaestus gratia dispensent. Volumus propterea, ne quis eorum quovis titulo, privilegiove id sibi licere praesumat: si etenim aliquem Indulgentias, absque licentia nostra, decantantem comprehensum fuisse contigerit, super quo Vicariorum Foraneorum cura sedulo invigilet, poenis profecto rigidioribus subjicietur.

De Jejunio.

C A P. X.

Salutare Jejunium ab ineunte orbis aetate cognitum fuisse (a), Divina nobis satis ostendunt eloquia. ab ipso Domino longo temporis spatio servatum, amplissimum praebent testimonium Matthaeus, & Lucas (b). Quamobrem cum nostrum sit recentibus inhaerere Redemptoris nostri vestigiis, pius Jejuniorum usus, optima sane commoditatis ratione, servandus est. Siquidem (c) Jejuniorum opus facilius patet nobis Divinarum consideratio rerum, Spiritus carnis enervatur, diabolicae repelluntur vexationes, precibusque nostras hilari admodum, ac benigno in primis intuitu aspectat Deus, a quo per Isaiam loquente (d) certiores redimur, quod in tempore placito nos exaudit.

F 2

Sta-

(a) Exod. XXXIV. 18. 28., Joel. I. 14. 12. 16.

(b) Ambo IV. 2.

(c) Sancti Bernardi ad soror. de mod. bene vivend. Serm. XXIV. de abstinent. soma.

(d) XLIV. 8.

Statutis itaque ab Ecclesia temporibus Jejunia servare meminert unusquisque, cum ob recensitas utilitates, tum ob eam praecipue causam, ut lethalis reatum culpae deflectat: utriusque enim sexus fideles a vicesimo-primo expirato ad sexagesimum usque aetatis annum, de Ecclesiae praecepto, ad Jejunia religiose custodienda tenentur.

Parochi ea propter, omnes hac de re monere non cessent; & ne ob Jejuniorum ignorantiam debita Ecclesia fraudetur obedientia, iidem, ruralesque Capellani occurrentes in hebdomadis Vigiliis inter Missarum solemnia denuncient.

Quadragesimum vero tempus moestissimo Dominicae Passionis apparatus praecedens (a), cum summa observatione sit excolendum, itaque non modo voce ostendant, sed, & campanae sonitu enucleatius indicent, per semihoram, scilicet, ante bacchanalium lapsum, & feriae quartae cinerum ingressum pulsando, ut quisquis intelligat a vetitis tunc epulis abstinendum.

Nullus propterea cujuscumque ordinis, quem, vel urgens morbi necessitas cognoscenda a Medicis, quorum testimonia gratuita venia nostra comitabitur, vel aetatis imbecillitas non eximit, quadragesimo tempore prohibitis escis utatur.

Caupones nemini illas parent, sint advenae, sint peregrini, sint qui forte petierint lassae, sive potius morbum simulant, nisi eis fuerit authenticum impetratae veniae documentum exhibitum. In casibus tamen alicujus ingravescentis mali ab ipsis prius explorandi, facultatem a Vicariis locorum Foraneis obtineant.

Nunquam omnino pateant, sed medii saltem occludantur tabernarum fores, in quibus carnei, lacteive cibi venduntur, nec ii per rusticos, aliosque cujusvis generis homines in foris, viisque publicis manifesto venales habeantur.

Recordentur tandem universi, ut dum corpus Jejunio castigant (b), peccatorum primo labes expiare, audaciumque impetum sensuum comprimere laborent: habemus enim ex
ip-

(a) C. Quadragesima XIV. de conf. dist. 5.
(b) C. Nihil XXIII. de conf. dist. 5.

ipſius veritatis teſtimonio (a) : *qui jejumat in peccatis ſuis , & iterum eadem faciens , quid proſcit humiliando ſe ? orationem illius quis exaudiet ?* deinde vero verſentur in pietatis operibus , veluti illa ſunt peculiariter a Domino requiſita , eique longe Jejuniiſ jucundiora (b) : *nonne hoc , inquit , eſt magis Jejunium , quod elegi ? diſſolve colligationes impietatis , ſolve faſciculos deprimentes , dimitte eos qui conſracti ſunt , liberos , & omne onus dirumpe . Frange eſurienti panem tuum , & egenos , vaſoſque induc in domum tuam : cum videris nudum , operi eum , & carnem tuam ne deſpexeris : cui ſane Divino Oraculo , ſi toto animi ſtudio parere nitamur , certiffima aſſequemur Domini promiſſa (c) : tunc etenim matutinum quaſi nobis erumpet lumen , & ſanitas noſtra citius orietur .*

De Procuratoribus Eccleſiarum, & diſtributionibus .

C A P. XI.

UT cuncta Eccleſiarum negocia eo , quo decet , ordine procedant , Procuratores eligendi ſunt , juxta laudabilem uniuſcujuſque Cleri conſuetudinem ; eorum autem munus ad ea , quæ inferius attingemus , referendum eſt , Comperimus in more huc uſque fuiſſe , ut fructus , redditus , & diſtributiones , nulla acquitatis lege ſervata , inter participantē dividerentur : nam , & illi merces in nominibus certis , ac tutis , & alteri in dubiis difficillimæque exactiōis , & quibuſdam in prompta pecunia , conſtituebatur , fiebatque , ut nonnulli mercedis loco graviffimos inde litium ſumtus , inani quandoque conatu , cogerentur ſubire , aliis numero eadem ſolveretur . Suadente itaque juſtitia , quam æquilibrium cuique lance volumus miniſtrari , poſtulantibuſque tam Eccleſiarum utilitate , quam Sacerdotum eiſdem inſervientium bono , quæ omnia antiquiſſima nobis ſunt , jubemus , ut nulli impoſterum liceat ipſi Eccleſiarum fructus , redditus , & pro-

(a) *Eccleſiaſtic. XXXIV. 31.*

(b) *Iſai. LVIII. 6. 7.*

(c) *Ibidem VIII.*

& proventus recolligere, minusque eosdem sibi vindicare, sed electis dumtaxat Procuratoribus obventionum quarumcumque exactio relinquatur, iidemque, quoties in anno usus obtinuerit, vel potius quando major Cleri, aut Capituli pars repoposcerit, inter participantes, pari ratione, nulloque adhibito personarum delectu, distribuant.

Si quis vero ex participantibus, qui, vel cujus consanguinei, aliaeque benevolae personae debent Ecclesiae, suum, vel aliorum, ut praemisimus, debitum deleri obveniendi sibi reddituum portione flagitarit, cum id aequitati consonum Procuratori ipsi videbitur, quodque sine rerum perturbatione contingat, participantium eorundem petitionibus obsecundet.

Integra sane animi alacritate, exactiorem apud Procuratores esse constituimus; cum etenim in potentes viros satisfacere fortasse recusantes privatorum exilitas Sacerdotum converti nequaquam potuisset, insigne illud exoriturum verebatur malum, ut cum isti per aliquod annorum spatium nihil de eo, quod debuerant, praestitissent, creditorem postea Clerum eludere, & in longiora trahere litigia conarentur. Non ita profecto eveniet, quando se sciant cum universo robustioribus pollente viribus Clero rem habituros, tunc enim cautius procedendo, vel propria subibunt onera, aut coram Iudice vocabuntur ad litem, quam porro impensis Cleri, si opus fuerit, contestentur Procuratores, ne quid minimum ex Ecclesiasticis juribus depereat.

At quoniam Cathedralis praesertim nostrae Procuratoribus, quos *Partitores* vocant, difficiles ejusmodi exactiões superesse cognovimus, solutionem enim declinantes, humana, nescimus qua, ratione impulsī, in iudicium vocare dubitant, itaut non parum exinde sentiant in reddendis rationibus detrimenti: in eam idcirco venimus sententiam, ut iisdem Cathedralis Partitores, postquam iteratis vicibus debitores requisierint, iique satisfactionem neglexerint, pleno Capitulo in eum etiam finem convocando, illorum, antequam Partitoris officium dimittant, referant negligentiam,

tiam, ut Capitulum ipsum debitores eosdem repetat, & contra non solventes, syngrapha, aut instrumenta, quibus est sibi cautum, in iudicium producat.

Verumenimvero cum Procuratoris munus laboriosum, nimis, nullaque suffultum utilitatis ratione quisque pro viribus evitare studeat: excepto Cathedralis memoratae Partitore, sancimus, unicuique Procuratori ex eo, quod exegerit participantibus dividendum, stipendium ad rationem trium pro unoquoque centenario pecuniae numero, a promulgatione hujus nostrae Dioecesanæ Synodi, constituendum fore. Quod si aliquis, his non obstantibus, collatum sibi a Clero officium, vel aliter subeundum, absque legitima causa a nobis cognoscenda, ante hac recusaverit, is integra reddituum parte per annum sibi obventura, integro tamen præstito servitio, oneribusque aliorum omnibus supportatis, careat. At vero si cum ei Procuratoris partes obeundae, abesse fortasse loco contigat, quocumque postmodum tempore redeat, procurationis munus, quod per absentiam evasit, resumere teneatur.

Habeant Procuratores commentaria, in quae tam acceptum, quam expensum referant, seduloque, ac fideliter ita cuncta disponant, ut ne in minimae quidem fraudis indicium deveniri possit. Si enim aliquid in rationum libris dolose ipsos adnotasse compertum fuerit, duplo rependent, aliisque, pro culpa, arbitrio nostro poenis subjicientur.

Expleto procurationis tempore, intra mensem rationes reddant, ita tamen ut duo periti calculatores a Clero eligantur, qui decenti aliquo in loco, adstantibus universis, vel majori participantium parte, commentaria diligenter examinent, eademque in tantum probent, vel improbent, in quantum res bene, vel male a Procuratoribus gesta fuaserit.

Caeterum pernecessarium illud maxime est, ut qui in sortem Domini sunt vocati, ii Divinae domui ea, qua par est, assiduitate ministrent. Nullus idcirco sit, aut in Minoribus, aut in Sacris Ordinibus constitutus, qui certo alicujus Ecclesiae servitio non sit adscriptus. Adscriptionem vero ejus-

modi

modi quicumque , statim ac prima Clericali Tonsura fuerint initiati , supplici nobis porrigendo libello efflagitent perfecturam , ita tamen , ut ea cuicumque Ecclesiae , Piove loco per nos facta , a receptivis Ecclesiis , cum Sacerdotes fuerint , iisque adnumerari velint , exceptione servitii minime praestiti , non rejiciantur . Ii autem Clerici , qui nulli ante hac Ecclesiae addicti fuere , receptivis eisdem locorum inserviant . Veruntamen omnes in Sacerdotium evekti , postquam sex mensium spatium receptivae Ecclesiae obsequiis impenderint , dummodo ab eo loco originem traxerint , vel inibi per decennium commorati fuerint , nullo Archipresbyteris , aut Clero supplici libello praesentato , de participantibus illico intelligantur : firma tamen remanente , si ea , quam maxime laudamus , alicubi viget , consuetudine , ut qui ad participandum admittuntur , certum pecuniae numerum in beneficium Sacarii convertendum persolvant .

Si quis demum in Sacerdotium cooptatus , quavis de causa participatione indignus reputabitur , volumus eo participationem praetextu minime retardari , sed , ea non cessante , causam nobis proponi , ut , perpensa , ad confirmationem , vel infirmationem ejusdem procedere valeamus .

De Choro , & Divinis Officiis .

C A P. XII.

Ecclésiastica disciplina , ad monitum (a) Sacrae Tridentinae Synodi , cum collapsa fuerit , restituenda est , cum incolumis conservanda . Novimus in hac Dioecesi minus quam ut noster ferret animus efflorescere : ad eandem propterea vegetandam sollicitudinem nostram universam convertimus , integerrimique illius Sanctitate praefulgentis viri Caroli Mediolanensium Archiepiscopi normam sectantes , binos quacumque in Ecclesia censores , *Punctatores* dicunt , in Sacris saltem constitutos eligendos esse decernimus , quorum

(a) *Seff. XXV. de Ref. cap. 20.*

riam electio sit apud Capitulum, seu Clerum ad annum duratura.

Punctatorum partes: nunquam procul abesse a Choro, dum Divina persolvuntur Officia, nunquam Concionibus deesse, nunquam reliquis quibuscumque Sacris functionibus, sibiique dumtaxat ipsis legitime praepeditis idoneos alios substituere, per quos eorum vices expleantur.

Ab hoc munere neminem immunem volumus; mandamusque, ut statim ac Punctatores electi fuerint, coram omnibus iurandum singuli praestent de partibus suis fideliter obeundis, hac formula a laudato (a) Sancto Carolo tradita:

Ego N. N. Punctatoris officium, quod suscepi, per haec Sancta Dei Evangelia juratus, sancte promitto, ac spondeo me fideliter, & sincere, quantum in me est, exequuturum. Sic me Deus adjuvet, & haec Sancta Dei Evangelia.

Libellum habeant, in quem accurate redigant Clericos debitum Ecclesiae servitium posthabentes, risui, nugisque in Choro vacantes, statutisque in *Cap. de vit. & honest. Clericor.* diebus festis in Missa Parochiali Sanctissimo Eucharistiae Sacramento se non reficientes; parique diligentia describant Sacerdotes, qui iusto impedimento non detenti, Divinis Officiis, Sacrisque aliis actionibus non interfuerint. Et quia cum malum abesse, at pessimum profecto sit interesse absque ea modestia, ac devotione, quae Sacro cuicumque loco maxime convenit: iidem propterea praestiti Deo iurandi gravitatem, religionemque serio perpendentes, animadversionemque, si in perjurium inciderint, nostram subituros se excogitantes, in libellis toties suis, omnibus humanis rationibus, & affectibus posthabitis, referant Sacerdotes, quoties eos vaniloquiis, aut alteri cuicumque immodestiae generi indulgisse perspexerint.

Memorati Clericorum, (quorum nomine Diaconos etiam hic, & Subdiaconos intelligimus,) defectus, & immodestiae,

G

quum

(a) *Astor. Mediol. par. I. in Conc. Provinc. IV. Cap. de distribut. S. Quod de Punctatorum.*

quum candidatorum examen pro Sacris conferendis Ordinibus habendum significabimus, aperte nobis, vel nostro Generali Vicario a Punctatoribus indicentur; Presbyterorum vero, quos, quotiescumque Choro, Sacrisque functionibus defuerint, vel immodeste in eodem Choro se gesserint, tot binis assibus, vulgo *grani*, praesentibus accrescendis multandos esse decernimus, eorum, inquit, menda Ecclesiarum Procuratoribus, tum quum generales proventus partiendi sunt, significantur, iique sub poenis arbitrio, ac supplementi de proprio, tantum ex illorum mercede subtrahant, aliisque, qui praesentes fuere persolvant, atque rependant, quantum Punctatorum supputandae notationes praesetulerint.

Ea autem pecunia, quae ab iis, qui Concionibus non interfunt, vel ab illis, qui Procuratoris declinant, & rejiciunt munus, proveniet, in communi depositarum capsula asservetur, nec in aliquem quantumvis Pium Sacrariorum usum, nobis inconsultis, convertatur.

Ad occurrendum modo potiori, quo possumus, remedio quorundam Ecclesiasticorum malitiae festinamus, edicimusque, ut nullus a Choro, Divinis nondum absolutis Officiis, Sacrisque functionibus peractis, nisi cum vera necessitas exegerit, audeat discedere: Eos, qui tertio, absque necessitate, a Choro, ineptiis vacaturi, exiverint, a Divinis e vestigio, quoad nobis libuerit, suspensos declaramus: statuiamusque, sub eadem poena, in gravioribus immodestiae, & irreligionis casibus, e quibus majora scandala possent oriri, ut Punctatores, vel si abfuerint, antiquior inter Sacerdotes praesentes, contumaces acrius corripiendos nobis deferant.

Sic debitam Choro modestiam, sic devotionem, sic Ecclesiasticam fortasse disciplinam repositam, imminutamve restitui posse confidimus. Nihil idcirco reliquum videtur, nisi ut ejusdem quoque tum dispositioni, ac decori, tum quieti consulamus. Decorum prospicimus, mandantes, ut omnes non aliter Choro interfint, quam superpelliceis indu-

ti,

ti, jubentesque, ut non confuse, & abrupte Divinis Officiis principium detur, sed omni cum externa corporis compositione, unde & interna provenire solet, proferatur prius ab eo, ad quem de jure spectat, alta voce, in medio Chori oratio illa *Aperi Domine*, quam reliqui secreto, ac toto pietatis consensu, repetant: Horarum deinde recitatio omni vocatione, & concentu, omnique magis pia mentis elatione, cunctanter expleatur. Quietem inducimus, a Choro laicos, ejusque septo, vulgo *Presbiterio*, necnon ab Altarium ambitu, dum Sacra inibi fiunt, vel Divina persolvuntur Officia, abesse praecipientes, quibus non exeuntibus, vel non excludi praesumentibus, Ecclesiasticis quoque eos, dum Divina peraguntur, non ejicientibus, Interdicti poenam Romano Pontifici reservatam, illico incurrendam proponimus.

De Cathedrali Ecclesia, ejusque Capitulo, & Clero.

C A P. XIII.

CUM Cathedrali Ecclesiam sponfam nobis praedilectissimam a Domino datam peculiari quadam, ut par est, plenaque sollicitudinis benevolentia prosequamur; illud propterea semper in animo fuit nostro, ut ornamentorum copia, & splendidior ejusdem induceretur aspectus, & Divinus magis magisque in ea cultus adaugeretur. Id itaque quo facilius, ut optatur, eveniat, omniaque in Cathedrali ipsa Ecclesia quamperpolite procedant: primo inductum illud a nobis morem temerari praecipimus, ut Divinis quotidie Officiis, Canonicisque Horis, Capitulares, atque Participantes per turnum vacent, ad formam Edicti nostri jam olim promulgati septimo Kalendas Augusti MDCCXXII., & Decreti a Sacra Concilii Congregatione, instante Capitulo interpositi.

Exinde vero cum Sacrae Suppellectilis exiguitas, Altarium squalor, aliarumque indecentia rerum, expedita postulare

remedia dignoscantur, ad ea nos exhibenda praecipuas Pastoralis vigilantiae nostrae curas convertimus. Et quoniam agnoscimus, multa in dies emergere, quibus reparandis, supplendisque vires nostrae impares sunt; hinc ea, quae possumus, praestare cogitantes, multis serio perpensis, adhibitoque maturo Capituli nostri consilio, sancimus, ut nullus cujuscumque conditionis Clericus servitio Cathedralis adscriptus, quovis praetextu ab eo reddendo deficiat, maxime cum ob Clericorum eorundem numerum rara cuique contingat hebdomada, nec ullo pacto tolerandum sit, ut, promptis quibusdam se exhibentibus, alii tardiores debitum Ecclesiae famulatum declinent.

Per hebdomadas itaque Clericos quoscumque a decimoquarto ineunte aetatis anno usque ad Subdiaconatus asequutionem inservire praecipimus, renuentesque, mandamus, in compensationem posthabiti servitii ab aliis redditu, argenti drachmas viginti, vulgo *Carlini*, in beneficium Sacramenti convertendas, per singulos annos, absque ulla prorsus exceptione, persolvere. Hac vero solutione, ejusque via delectu, debitis Ecclesiae obsequiis minime fraudetur, sed, juxta fratrum in dignitate constitutorum judicium, sufficientes Clerici quotidie Choro, Divinisque Officiis intersint, & Festis quibuscumque, nec exceptis qui solutionem propositam, ob non praestandum assiduo servitium, amplexi fuerint, omnes in Cathedrali Ecclesia conveniant, Sacras ceremonias, majori, quo possit, cum decore, persolaturi.

Ubi autem ad Subdiaconatum, & Diaconatum promoti fuerint, a praestando per annum servitio non censeantur exempti. Ejus idcirco temporis intervallo Cathedrali Ecclesiae per hebdomadas pariter famulentur, Chorum frequentent, eique praesidenti ad nutum pareant, quodque hucusque non fuit in more positum, tanto cum Ecclesiasticae disciplinae detrimento, se in suscepto Sacro Ordine exercent; Ecclesiasticos enim decet, re tales se profiteri, operibusque illis assuescere, per quae vinea Domini, in quam cultores

no-

nobiscum sunt evocati, magis enitescat. Verumtamen iidem Subdiaconi, & Diaconi teneantur viginti-quinque drachmas in beneficium Sacrarum, pro unoquoque primo solemnium utriusque Ordinis exercitio, erogare.

Huc refert male illam olentem, improbandamque quorundam locorum eliminare consuetudinem, qua inductum est, ut Clerici Sacros Ordines assequuti munera Clericis, ex quadam veluti obligatione, elargiantur, vel convivia, quibus non raro crapula jungitur, quum in susceptis iisdem Sacris Ordinibus solemniter primo ministrant. Morem hunc a cuncta plane Dioecesi abesse volumus, propositamque dumtaxat drachmarum viginti-quinque solutionem, sub gravissimis arbitrio nostro poenis, teneri ubique jubemus.

At vero cum unumquemque in quovis Ecclesiastico Ordine constitutum, & Cathedrali Ecclesiae, de qua praecipue sermonem habere proposuimus, addictum, eidem deceat inservire; ut illo redeat, unde sermo discessit, recensitis jam Clericis, Subdiaconis, Diaconisque, reliqui sunt attingendi Sacerdotes. Ab hoc ordine, velut caeteris praestantiori, aequitate etiam suadente, majoris Cathedralis utilitas est expetenda. Quippe cum in Sacerdotium cooptati, & servitio Cathedralis adscripti, ex vetusta Ecclesiae ipsius consuetudine, jus illud petendi participationem, ubi se occasio dederit, adipiscantur, enixiorem propterea operam in prodigae matris obsequium ab iis dandam fore, exploratum plane est. Decernamus proinde, ut singuli Cathedralis Clerici, postquam in Sacerdotium pervenerint, Sacratum per annum integrum famulentur. Iisdem vero Sacristae majoris cedat nomen, ejusdemque muneris partes omnes inhabereant, quas antea olim Sacristae majores explevere. Onus ejusmodi, post promulgatas Synodales hasce leges, Sacerdotes universi Cathedrali addicti, qui modo non participant, antiquioribus incipientibus, invadant, Gregorianoque interim cantui dent operam, eumque probe addiscant: ii enim, qui Gregoriani ejusdem cantus, praevia alicujus ex illis, quos examinatores hujus rei designavimus, in-

investigatione explorandi modulos minus calluerint, vel memoratum Sacristae majoris officium subdole declinarint, in participantium numero nunquam locabuntur.

Nullum Sacristae praefinitum stipendium constituatur, sed emolumentis dumtaxat iis, quae reliqui fortasse ultra mercedem percepere, contentus, commendatis caeteroquin sibi partibus accurate respondeat. Quare summa aureorum duodecim, quae usque adhuc per singulos annos Sacristae reddebatur, ejus imposterum subeuntibus vices antedictis, in beneficium cedat Sacrarum. Statim vero ac quilibet eidem custodiendo, moderandoque fuerit adscitus, idoneam prius praestet cautionem de munere suo fideliter obeundo, accuratumque exinde inventarium rerum omnium ad Sacrarum pertinentium conficiat, quod a Dignitatibus subscribatur, & in capsa triclavi asservetur, ibique, occasione ferente, notet tum denuo adauctam, tum vetustate deminutam Suppellectilem, itaut absoluto administrationis anno, redditisque Capitulo, & Participantibus rationibus, Inventarium ejusmodi a Dignitatibus iterum subscribendum, adprobandumque, in tabulario ad aliorum normam recondatur.

Parum Cathedralis Sacrarum, cujus levandis angustiis nullo fuit usquedum praefinito reditu consultum studii nostri oculos advertisse videremur, nisi majoribus excogitandis, constituendisque subsidiis ita adjiceremus animum, ut eidem amplificando ornandoque operam nostram conferre jam cepimus. Aegre siquidem cum ferremus illius tum angustias, tum nulla prope commoda, erigi a fundamentis decentissimum curavimus, fabrefactisque nuceis armariis muniri festinamus. Armaria ejusmodi, statim ac perfecta fuerint, singulis Dignitatibus, Canonicis, & Participantibus, pro necessaria cujusque Sacrae Suppellectilis conservatione, gratis ex nunc concedimus, & impertimur, ac succedendis posthinc in ipsorum locum aequae, ac illis volumus impertiri, & concedi, ea tamen disparitate, ut quicumque Dignitatem, vel Canonicatum a promulgatione hujus Constitutionis nactus fuerit, aureos quinque, quicumque in Participi-

recipientium numerum fuerit relatus, aureos tres, ante capiendam possessionem, omnino Sacrario persolvat.

Ad habendam praedictorum reddituum omnium, quos Sacrario destinavimus, rationem, peculiarem illico eligi a Capitulo Collectorem, ab eoque regulas in *Appendice num. III.* fusim datas ad unguem servari, sancimus.

His praesertim modis (praeter ea, quae in aliis Synodi hujus locis, ubi Cathedralis non reperitur excepta, constitutum) tandem aliquando fore confidimus, ut squalor ab Altaribus propulsetur, desiderataque Sacra in Supellectili decentia inducatur: quod cum ultra Religionis cultum tendat etiam in honestum Capituli, Clerique solamen, in Civitatis honorem, & in posterorum exemplum, ingenti propterea alacritate legibus hisce condendis manum admovimus, quibus, quantum in nobis fuerit, roborandis vires nostras universas perpetuo intendemus.

De Piiis Sodalitatibus.

C A P. XIV.

Laudatissimus in Ecclesia Piarum Sodalitatum inolevit usus, ad enutrienda bonarum opera virtutum, Christianosque mores aptius confovendos apprime conferens. Cupientes autem nos ad uberiores quotidie fructus eos proficisci, qui salutaribus earundem regulis sese obstrinxere, e re videtur, ut unumquodque Sodalitium probum sibi Sacerdotem praeficiat, qui, si fieri possit, ad audiendas Christi-fidelium confessiones sit adprobatus, & munera quaecumque ad Spiritualem Sodalium utilitatem conducentia possit explere.

Unicuique Sodalitati sint jura, *statuta* vocant, legitima auctoritate confirmata, quae ad amantissim serventur. Sicuti autem ejusmodi leges defuerint, aequitati bonisque moribus consonae condantur, earumque adprobationem intra terminum duorum mensium obtinere curent.

Singulis quibusque duobus pariter mensibus adstantibus

fra-

fratribus eademmet statuta legantur, cumque aliquis in Sodalium numerum recipitur, aperta denuo voce recenscantur, & novo fratri, si opus fuerit, explicentur.

Religiosae consuetudines firmo stent robore, Officiumque Beatae Mariae Virginis, ubi mos invaluerit, in privatis Oratoriis, vel Ecclesiis recitetur. Ubi vero pium hoc opus est intermissum, vel potius ignotum, ut inducatur, Parochi ex animo studeant, & si minus, ob fratrum impetitionem, fieri possit, Rosarii recitatione suppletum iri curent.

(a) Parochiales functiones in Sodalitatum Oratoriis nullae peragantur. Itaque non inibi fiant Palmarum, Candelarumque benedictiones: Missae in Feriis quinta, & sexta, ac Sabato Sancto non celebrentur: Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum nequaquam in iis aservetur, minusque, absque licentia nostra, exponatur. Tum vero cum, nobis annuentibus, fuerit expositum, Sacerdos assiduo cum duobus Sodalibus comitali veste, quam dicunt *Sacco*, indutis adsit, idemque, quum advesperascit, recondatur.

Officiales quoque noverint se expleto annali munere, rationem reddere debere, ut alii ipforum obtineant loca, nisi iidem, fuerint iterum legitime designati. Ad hanc autem confirmationem consonum non videtur, ut aliquis recipiatur, qui in antea administratione debita in damnum Sodalitatis, vel Oratorii, seu Capellae conflasset, si prius ea non dissolverit, aut idoneam cautionem non praestiterit de solvendo intra mensem, quo expirato, ad satisfactionem ipsam liberandam re cogatur, idemque servetur quoad omnes alios, etiamsi iterum delecti non fuerint, vel fideiussionem non dederint.

Aequum est etiam, ut unaquaeque Sodalitas duos bene compactos libros habeat, in quorum primo omnia Confratrum nomina, diesque, & annus, quibus quisque receptus fuerit, eodemque modo separatim quidquid ab iis in Congregationibus constitutum fuerit, describatur: in altero vero proventus, & sumtus omnes, quaecumque legata, aggre-

(a) *Sac. Cong. Conc. in Placentina XXIX. Maij 1660.*

aggregationes, Indulgentiarum diplomata, caeteraque huiusmodi adnotentur; verumtamen uterque ex memoratis codicibus, ne ullo unquam tempore depereat, in Piorum eorumdem locorum Archivio, vel in Parochiali custodiatur.

Tabella quoque ne desit, in quam cunctorum nomina Sodalium sint relata, publiceque visenda exponatur.

Postremo Sodalitates eleemosynas non quaeritent, absque nostra, Vicarii generalis, vel Foraneorum licentia, ut fusi in *Cap. de Quaestibus* indicamus; nec Officiales, aut alii, quavis de causa, quidquam e Sodalitiorum rebus audeant emancipare, nisi prius nostra, & fratrum mente explorata.

De Supplicationibus.

C A P. XV.

Solemne Supplicationum, quas *Processionibus* dicunt, Ritum, seu ad justam Dei pacandam iram, vel Gratiarum petendarum causa institutum, Catholica Ecclesia a Spiritu-Sancto edocta, sollicita semper cura, studuit servari, dicente Domino (a): *invoca me in die tribulationis*: Nos praetereundum non duximus, quin illas saltem attingeremus. Dum ad eas igitur sermonem vertimus, pauca paucis complectimur, caventes,

Ne praeterquam Cathedrali in Civitate, & Parochialibus in Diocesi (exceptis iis, quibus peculiaribus privilegiis, aut probatis consuetudinibus consultum aliter foret) ulli Ecclesiarum liceat publicis, aut privatis Supplicationibus fungi.

Nullae prodeant ex Oratoriis (b), a Regularium septis nullae.

Supplicationes in Rituali Romano praescriptae habeantur, novae non instituantur nobis inconsultis.

Optima illa, quae de Sanctissimo Sacramento semel in

H

men-

(a) *Psalm. XLIX. 14.*

(b) *Barbosi. de off. & pot. Episc. par. III. alleg. 78. num. 7.*

mense peragitur, ubi in Dioecesi nostra viget Supplicationis consuetudo, servetur: iis in locis, ubi id hactenus non est in more positum, ut in morem transire fatagant, Parochos hortamur enixius.

Eorundem Parochorum sit curae, Supplicationes ipsas obeundas populis nunciare; Eorum, omnia in iis accurate disponere, ne confusionibus detur locus.

Ecclesiastici cujusvis Ordinis omnes, & (a) Regulares, ad Sacri Tridentini Concilii praescriptum, conveniant, Sodales accedant.

De Funeribus, & Sepulturis.

C A P. XVI.

DEcedentibus vita Fidelibus debita Christianae pietatis officia, juxta optimum Catholicae Ecclesiae Ritus, persolvenda sunt. Cum autem ea non in Supervacaneis necessariorum tristitia, & gemitibus, sed in precibus, & orationibus posita sint: merito censemus improbari oportere, non minus squalentem quorundam Sacerdotum significationem, quam venditatum ineptarum foeminarum, post consanguineorum interitum, furorem.

Ecclesiastici itaque, qui ad quadraginta a propinquorum obitu dies barbam nutrire solent, ante decimum-quintum, ut etiam in *Cap. de vit. & honest. Cleric.* demandatur, eam omnino tondeant, sub poena unius aurei nullo pacto remittendi, & in Pios propterea usus nobis placitos convertendi; nec mulieres, passis praeficarum more crinibus, cadavera, dum in Ecclesiam conferuntur, ejulatibus Pias Sacerdotum cantilenas intervertentibus prosequantur; alias enim si a clamoribus, admonitae, non destiterint, ab associantibus Sacerdotibus Psalmorum recitatio omittatur, summoque silentio procedatur, donec perventum fuerit ad Ecclesiam, a qua, nisi forte mulierculae silverint, erunt omnino ejiciendae.

Re-

(a) *Seff. XXV. cap. 13. de Regular.*

Recta ad Ecclesiam cadavera pergant, associantesque Sacerdotes, sub poenis arbitrio nostro, accensas in manibus candelas ferant.

Parochi (iis dumtaxat exceptis casibus, in quibus Ecclesiastica Sepultura, ad praescriptum Sacrorum Canonum, foret deneganda) Fidelium, praesertim vero miserorum cadavera, quovis praetextu, etiam non soluti funeris, insepulta detineri non permittant: si enim aures nostras patrum ab eis fortasse inhumaniter habitum querimoniam pulsaverint, in eos pro arbitratu nostro gravissime animadvertemus.

Defuncti omnes in Ecclesia, quam sibi elegerint, absque tamen praedictis iurium Parochialium, tumultentur. Sacerdotum vero, quorum, dum vivere, gradus ab Laicis junctus fuit, in Laicorum eorundem Sepulturis promiscue corpora non condantur.

Puerorum septennio minorum corpuscula in diversis pariter tumulis ponantur. Nullum autem extra Sepulcra corpus humetur, nullo enim modo, sine licentia nostra, Ecclesiae solum, sive pavementum est effodiendum.

Quolibet anno, juxta Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI XIII. sanctionem, adveniente die obitus ultimi Dioecesis Antistitis, tam in Cathedrali, quam in omnibus passim Collegiatis, & Parochialibus Ecclesiis, solemne Anniversarium pro ipsius anima celebretur. Infra vero octavam commemorationis Fidelium defunctorum aliud aeque solemne Anniversarium offeratur pro omnibus Episcopis, qui Anglonensi huic Ecclesiae praefuerunt.

Cum vero moderantem actu Dioecesim Praefulem, a nobis incipiendo, qui e mortali pariter corpore constamus, de vita migrare contingat, dilecti Capituli nostri, & propriarum eidem praesidentium Dignitatum sit, sub poena suspensionis successoris Episcopo reservatae ipso tunc incurrendae, nuncios mittere per universam ipsam Dioecesim, itaut singuli Cleri intra tres dies certiores de obitu Episcopi reddantur. Re autem hujusmodi cognita, omnes locorum

campanae per diem integram ad moestitiam pulsentur, ac diebus tertio, septimo, & trigesimo in medio Ecclesiarum decens pyra, *doloris castrum* alias appellata, nigris pannis operata erigatur, totumque mortuorum Officium cum Missis de requie canatur. Et velut acquitati apprime respondet, ut Sacerdotes, quibus regendis, gubernandisque non parum curae defunctus Episcopus suscepit, ac pertulit, erga ipsum grati animi vicissitudinem ostendant; ita, sub eadem Suspensionis poena successori Antistiti reservatae, in quam illico incidant quicumque consulto, de industria, vel malitiose non paruerint, constitutis tribus iisdem diebus tertio, septimo, ac trigesimo unusquisque Sacerdos pro defuncto Praefule (*dilatatis in aliud tempus quibusvis Missarum oneribus*) si Officium duplex fuerit, Sancti illius, sin minus Mortuorum Missas offerat, ut, pacato facilius ita misericordiarum Domino, in Coelestem Beatorum Sedem dignetur Animam ipsius admittere, & collocare.

De Testamentis, & Legatis Piis.

C A P. XVII.

CUM piarum dispositionum cura (a), a Sacro-Sancta Tridentina Synodo nobis praecipue sit demandata, vigilantia nostra postulat, ut ad debitam earundem inducendam executionem aliqua edisseramus. Tabelliones itaque omnes monemus, ut Pia quaecumque Legata, quae in ultimis Fidelium voluntatibus, Codicillis, Donationibus, aliisve huiusmodi scribent, ad Legatariorum curent intra mensem devenire notitiam: publicam enim dedecet fidem consultata illa Piarum dispositionum obductio, qua Piorum locorum praejudicio, non sine fraude, perducto, Fidelium eorumdem contingit voluntates retardari, ac destitui.

Parochis vero, qui duobus, vel tribus adhibitis testibus, juxta Piarum voluntatum favorem, testamenta conficiunt, praec-

(a) Sess. XXII. de Ref. cap. 8.

praecipimus, ut Legatorum ad Pias causas quorumcumque authentica exempla Pii illis locis exhibeant, quorum commodo cedunt, ut eadem ex Testamento petere legata possint.

De Bonis Ecclesiae non alienandis, deque eorum Inventario, & Archivio.

C A P. XVIII.

JAM vero ab inspectione Piorum Legatorum expediti, Ecclesiasticarum rerum securitati, & conservationi prospicientes, declaramus: nemini licuisse Ecclesiastica Bona immobilia, mobilia, fimoventia, redditus, actiones, jura, nomina debitorum, & hujuscemodi vendere, permutare, obligare, aut quomodocumque alienare, nisi de Apostolico placito, quod ante stipulationem contractus erit obtinendum, vel in ipsa saltem stipulatione enucleata per clausulam reservandum, nullo interim pacto antequam idem assensus sit obtentus, rerum dominium transferendo.

Alienationem rerum quarumcumque Ecclesiasticorum locorum exigui valoris, quas, attentò Ecclesiarum Dioecesis nostrae statu, & exactorum temporum observantia, eas esse decernimus, quae aureorum quinquaginta valorem non excedunt, absque licentia nostra, sub poena nullitatis, & excommunicationis illico incurrendas, interdiciamus; mandamusque, ne aliqua quamvis otiosa pecuniae summa a Pii locis foenori detur, sive in emptionem, ut ajunt, annuorum reddituum applicetur, nisi prius assensu nostro per supplicem libellum expostulato.

Ob praediorum locationem, vel in emphyteusim concessionem, Canonicas Sanctiones, & praesertim novissimas Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI XIII. volumus observari.

Tum vero cum, suadente majori Ecclesiarum utilitate in Curia nostra plene probanda, Bona in emphyteusim concedi

di posse arbitramur, mandamus, in Instrumentis debitis cum Solemnitatibus conficiendis praediorum nomina, situm, aestimationem, naturam, fines, accurate describi, clausulamque illam apponi, ut, scilicet, vicesimo-quinto anno eadem instrumenta emphyteutarum sumtibus renoventur.

Utque tutius Ecclesiarum nostrae Jurisdictioni subjectarum patrimonia tueantur, & ab usurpationibus vindicentur, necessarium sane illud est, ut praefata quaeque Pia loca habeant Inventaria, vulgo *plateas*, in quibus Bonorum omnium mobilium, immobilium, & emphyteuticorum, Decimarum, Canonum, Censuum, Jurium, Actionum, Rerum male alienatarum, seu usurpatarum, aliorumque ejusmodi ratio habeatur.

Plateas ipsas, intra sex a promulgatione hujus Synodi menses, Archipresbyteri, Beneficiorum Rectores, Ecclesiasticorumque locorum Administratores, sicubi legales non fuerint, legales fieri curent: expirato enim praefinito sex mensium spatio, & plateis, ut praemisimus, nondum absolutis, omnes, quos ad praestandas coëgimus, debitis poenis respective multabimus.

Ad roborandas Subscriptionibus plateas plures quam haberi possint, sed duo saltem ex locorum Senioribus, publicusque Notarius adhibeantur, adjiciaturque in fine cujusque Inventarii, quod per illud nullo modo ulterioribus Ecclesiarum juribus, si forte alia postmodum reperiri contigerit, praepjudicetur.

Authentica Inventariorum, sive platearum exemplaria in Tabulariis, sive, ut ajunt, Archiviis jampridem ad formam mandatorum nostrorum erectis, una cum Instrumentis, & Scripturis omnibus, custodiantur: horum autem Inventariorum exempla, iidem, qui ea confici curarunt, post duos a conditis menses, ad nos mittant, ut in Episcopali Archivio nostro generalis index Bonorum omnium, ad majorem Ecclesiarum securitatem asservetur.

De

De Immunitate Ecclesiastica.

C A P. XIX.

Ecclésiastica Immunitas a Sacris toties Canonibus, Sanctissimorumque Principum Decretis prospecta atque tutata, cum nostrae peculiariter solitudini concredita sit, idcirco ad eam incolumem servandam muneris nostri partes se vertunt. In Dioecesi nostra, ex quo ingentem laetitiam hausimus, religiose invenimus circumspectam, neque violatam unquam nobis contigit doluisse. In eo ut persistant, Dynastas Dioecesis, qui se Piissimos usquequaque praebuerunt, hortamur enixius: Sanctam enim decet Ecclesiam, cujus in gremio nasci a Domino reportarunt, veluti communem Matrem amplecti, & recognoscere. Illud ea propter in memoriam libet eorum dumtaxat revocare, ut Pias Subditorum voluntates ad Ecclesiasticam vivendi normam pro tendentes nullo unquam tempore, nulloque pacto retardent: vestigalia super Clericos non imponant: de iis non cognoscant, minusque ad propria Tribunalia illos perducant: confugientes ad Ecclesias, ab iisdem vi, doloseque extrahi non permittant. Caeterum veluti Censuras adeo timendas contra Ecclesiasticae Immunitatis perturbatores prolatas, proferendasque apprime norunt, ita, ut ab incurrendis caveant, etiam atque etiam rogamus.

De Quaestibus.

C A P. XX.

Quamquam clarae memoriae Mattheus Cosentinus, meritis Ecclesiae istius Antistes, idemque dignus, qui adhuc illius gubernacula sustineret, in Synodali- bus editis Constitutionibus calamo non pepercit, ut quaeritantium catervas ad hanc Dioecesim confluentes propulsa- ret; ea tamen est gentis audacia cum improbitate conjuncta,

ut nullo hactenus remedio comprimi potuerit. Inhaerentes propterea nos cum Synodalibus iisdem Constitutionibus, tum Decretis (a) Sacri Tridentini Concilii, vagosque ejus generis homines a Dioecesi nostra abesse omnino volentes, Vicariis omnibus Foraneis injungimus, ut eos quibuslibet Religiosis vestibus sint induti (non enim dubitant rapaces lupi male sanam ovium pellibus decipiendi libidinem tege-
re,) & quovis praetextu eleemosynas quaeritare contendant, ad petendas ostiatim in frumento, vino, oleo, aliisque ejusmodi non admittant; sed advenientibus messium, caeterisque opportunis temporibus, Parochialium in primis Ecclesiarum nomine eleemosynae flagitentur, velut *in Cap. de Ecclesiar. nitor. & reverent.* sancivimus; illarum deinde quaestu absoluto, aliis Ecclesiis, & Capellis, non tamen de jure Laicorum patronatu, Sodalitatibus, Regularibus mendicantibus, dummodo in eis debita Superiorum licentia concurrat, & fines suos non transeant, ac Eremitis Dioecesis dumtaxat nostrae, a Vicariis Foraneis opportuna eleemosynas quaerendi facultas detur.

De Concubinato, & Lenocinio.

C A P. XXI.

Foedissima impudicitia (b), *nefas est, & iniquitas maxima, ignis est usque ad perditionem devorans, & omnia eradicans genimina*, id quod Aeterna testatur Veritas per Job, addens per Ecclesiasticum (c): *qui se jungit Fornicariis erit nequam: putredo, & vermes haereditabunt illum, & extolletur in exemplum majus, & tolletur de numero anima ejus*: Quamobrem si toto spiritus conatu a quibuscumque impudicitiae sordibus est abstinendum, tanto profecto magis ab execrando, immundoque concubinato, quem pestis more huc illuc discurrentem, extremamque populis minitantem perniciem tan-

(a) *Sess. XXI. de Ref. cap. 9.*

(b) *Job XXXI. 11. 22.*

(c) *XIX. 3. 4.*

tandem aliquando convulsus iri satagimus . Ut itaque desiderium nostrum prona commissi nobis gregis officia prosequantur , omnes etiam , atque etiam in Christo rogamus , ab infando isto flagitio penitus abhorre , ut & justam Dei iram evadant , & Censurarum gladium a nobis pro Pastoralis nostrae sollicitudine distringendum deflectant .

His propositis , quamvis ea nitamur spe , ut sibi unusquisque cautum esse velit ; tamen si quos , Deus non faxit , in concubinato vitam trahere Parochi compererint , humanis adhortationibus eos ad purae vitae studium revocare laborent , & concubinas illico ejiciendas , deferendasque nuncient . Sin autem , admonitione posthabita , in peccati nexu adhuc perseverarint , nobis continuo deferantur , Laicos si quidem Ecclesiasticis sententiis compescemus , acrioribus sane poenis affligemus Clericos .

Mulieres ipsas criminis socias , flagitiorum omnium causam , a quibus (a) , Deo teste , *virorum iniquitas* , haud levius feriemus , & contra utrosque ad excommunicationis subsidium , servatis iis , quae servanda sunt , devenire non dubitabimus .

Eandem porro animadversionem nostram subibunt impurissimi alienae libidinis administri , castarum virginum , caeterarumque honestarum mulierum mentes nefariis Lencinii artibus , ex quodam veluti suscepto instituto , corrumpentes ; nihil denique reliquum erit , quod nos hac in re , collatis undique vigilantiae nostrae studiis , acerrime non prosequamur .

De Vita , & Honestate Clericorum .

C A P. XXII.

CrySTALLINA specula etsi ad lucem per se ipsa concipiendam minime apta , a coruscantibus tamen Solis radiis verberata , tantum ipsi retribuunt , quantum ab eo luminis

I

re-

(a) *Ecclesiastic. XLII. 13.*

recepere: Populorum animos specula, Ecclesiasticorum mores appellare Soles hic lubet, ut ii, qui in sortem Domini sunt vocati, qua vitae integritate, & quanta debent morum compositione, suavitatemque praestare intelligant: sicuti enim specula sine luce non enitent, ita populi, absque proposito Clericorum exemplo, ardue nimis in officio se continere satagunt: Multa itaque consultissima ista Constitutione moderari, plura etiam inducere nobis proposuimus, ut cum ea, quae statuemus, fuerint adamussim servata, Ecclesiasticus Dioecesis ordo magis eniteat, habeantque, quicumque illum contemplati fuerint, quod imitentur.

Plane ab exteriori corporis habitu interiorem praeseferente cordis munditiam exordientes, Clericis quibuscumque in memoriam revocamus, eorum habitum a Clericali quidem decore minime alienum esse debere, sed opus aequae esse, ne seculi pompam sapiat.

Superiores propterea vestes, ac tunicas, praeter nigras, non gestent, nigra sint omnino femoralia, tibialia, calceamenta.

Nullum in eis vani coloris integumentum appareat, itaut nec violaceis quidem utantur, nisi eis liceat ob specialem Apostolicae Sedis indulgentiam, veluti si Prothonotariatus dignitate fuerint decorati.

Bulgae Superiori eidem non insint vesti: non satis amplae sint manicae, non villosae, neque undato intexto ferico, non polymito in extremitate cooperiantur.

Album collariolum non superimponatur subuculae, sed nigrum eidem subsit collare, quod obferatum deferatur.

(a) Barba non incomposita, aut ultra quindecim dies pasta: capilli tondeantur, itaut pateant aures.

Capitia, vulgo *Coppole*, quibus, non sine maxima Clericalis decoris imminutione, multos extra domum uti comperimus, cuiusvis coloris sint, sub poena unius aurei, per oppidorum vias nullus gesserit, nullusque in itinere praeter nigra adhibeat.

Capitiuncula, quae dicunt *Scorzette*, sub eadem poena, non

(a) C. Clericus V., & C. Siquis IV. hoc tit.

non ferant Clerici, sed tantum Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi.

Fictis comis omnino interdiciamus, cyprio pulveri, inauribus.

Annulos nullus deferat, cui ob consequutam in aliqua liberali disciplina lauream, vel ob aliquam aliam legitimam rationem non competat.

Omnium denique incessus ille sit, qui a communi proborum virorum usu, & laudabilibus consuetudinibus receptum est, ac probatum: & haec extra Ecclesiam.

Ecclesiam vero ipsam, de Parochialibus loquimur, sub poena suspensionis nobis reservatae illico incurrendae quoad Sacerdotes, aliisque infra declarandis pro reliquis, nullus qui in Sacris Ordinibus sit constitutus, vel etiam Clericus in minoribus Beneficia Ecclesiastica possidens, sine talari veste ingredi audeat: volentes nemini suffragari obtentas fortassis a nobis ante hanc Synodum facultates utendi brevioribus vestibus, etiam in Ecclesia, licentias namque hujuscemodi quascumque revocamus, delemus, nulliusque momenti declaramus.

Universi propterea Sacris Ordinibus insigniti, necnon inferiores Clerici Ecclesiastica Beneficia, ut supra, obtinentes, intra quatuor ab evulgata Synodo menses, quos, ipsorum commodo consulentes, eisdem benigne elargimur, ut propositas poenas evitare possint, proprios integros talaribus habitus, non autem pallas, quas vocant *Mantelline*, sibi comparent, quos, in Ecclesiam se conferentes, omnino, ut praecipimus, gestent.

Singulis item Sacerdotibus, & Clericis tam Sacrorum, quam Minorum Ordinum sint propria, munda, & decentia Superpellicea; itaut Clerici, si ea non habuerint, ad alios Ordines progredi non possint, Sacerdotes, nisi intra mox impertitum quatuor mensium spatium eadem sibi Superpellicea quaesiverint, eo tempore elapso, suspensi intelligantur, donec eadem sibi comparaverint.

Omnes iidem Clerici in minoribus habeant quoque, vel

talarem habitum, vel nigram pallam, sive *Mantellinam*, ut ajunt, quam ferant super breviorē vestem, quoties contigerit, ab iis in Ecclesiasticis Functionibus adhibenda esse Superpellicea, quae super brevem habitum a nullo prorsus indui posse, statuimus.

Verum ne nos lateat quinam Clerici in Minoribus propriam saltem pallam, & Superpelliceum non habuerint, vel qui ex Diaconis, Subdiaconis, & Clericis Beneficia Ecclesiastica possidentibus proprio talari habitu caruerint, caveant Archipresbyteri, sub gravissimis arbitrio nostro poenis, a quacumque falsitate, quum attestations circa haec (velut in *Cap. XXXVI. de aetat. & qualitat. praeficiend.* praescribitur) summa facturi, & Vicarii Foranei, si, quod absit, testimonia ejusmodi falsa fieri compererint, nobis deferant, nisi severiorem animadversionem velint experiri.

Habitus elegantia proposita, morum compositionem inducimus, ut facilius in caeteros bonum virtutum semen inferamus. Et a Divino cultu ducentes initium, utpote in eo promovendo praecipua sollicitudinis nostrae studia collocamus, jubemus, ut unusquisque Sacerdos, vel in aliis inferioribus Ordinibus constitutus, Divinis assiduo intersit rebus, sed praesertim diebus Festis, quando frequentior populi multitudo convenit.

Sacerdotes semel saltem in hebdomada Sacrum faciant, Ecclesiasticorum reliqui bis in mense, atque occurrentibus anni Solemnitatibus in Missa Parochiali, modo ut secerni ab omnibus possint, Sacra Communionē reficiantur, ejusque rei documentum, cum ad Ordinationes accesserint, una cum aliis requisitis ostendant.

Concionibus non desint, haudquaquam Supplicationibus. Adsint Christianae Doctrinae, cujus rudimenta, quae scire omnino tenentur, populis ab iis sunt tradenda, ut satis dilucide in *Cap. de Christiana Doctrina* declaravimus.

Ut autem ea, quae debent alios docere, plenius lidem cognoscant, habeant cuncti Doctrinam Cardinalis Bellarmini parvam, ab eaque Fidei dogmata rudiorum animis inferenda decerpant.

Sa-

Sacrosancti Tridentini Concilii, Ritualis Romani, Rubricarum tum Missalis, tum Breviarii. Veteris, ac Novi Testamenti lectionem frequentent, ut exinde cumulate percipiant quidquid eorum ministerium, officium, moderamen attingit. Concilium tamen ipsum Tridentinum nulli ad Subdiaconatum promotum desit.

Immo cum universi Cleri nostri reformatio a Supremo bonorum omnium elargitore Deo potius, quam a vocibus, & mandatis nostris sit processura: idcirco Sacerdotes, Diaconos, & Subdiaconos omnes hortamur enixius, ut Librum aliquem Meditationum, sive mentalis Orationis normam tradentem, post duos a promulgatis hisce Constitutionibus menses, omnino sibi comparent. Id nobis, qui difficiles maximopere animarum progressus absque mentali Oratione cognoscimus, tantum cordi esse testamur, ut statuamus poenam drachmarum quinque, pauperibus distribuendarum, contra illos, quos tempore Sanctarum visitationum ejusmodi libro carentes inveniemus. Verum neque ad Sacros Ordines, neque ad audiendas confessiones quemquam approbavimus, qui mentalis Orationis partes abunde non calluerit.

In his igitur cum versari potissimum debeant Clerici, ab inutilibus propterea libris, in fabulosis, & vanis rerum narrationibus perniciosam escam porrigentibus, caveant. Ab amatorijs, obscenis, turpibus, insanaque, & fallaci doctrina refertis, magis atque magis. Nihil enim unquam infensissimus humani generis hostis ad mentis puritatem coinquinandam, nihil ad morum probitatem destruendam, vitandamque, nihil ad religiosam pietatem violandam, corrumpendam, foedandam, nihil unquam in melliflua specie venenatius propinavit.

(a) Memores vocationis, qua vocati sunt, ea, quae servare oportet, custodiant solliciti, quaeque vitanda, cauti declinent. Hinc mulieres quascumque, praeter conjunctas in primo, & secundo consanguinitatis, & affinitatis gradu, non retineant domi, nec famulatus praetextu, neque acti-

tis

(a) *Ad Ephes. IV. 2.*

tis jam maturae, provectae, aut senioris colore: omnis enim mali suspicio removenda, & (a), cum Apostolo, omnis fornicatio, aut immunditia, nec nominanda quidem, sicut decet Sanctos, cum nihil sit contemtibilis, aut foedius, quod, diabolo instigante, non fiat appetibilis, & elegantius, ut ex Authore libri de singularitate Clericorum inter opera S. Cypriani sic alloquente constat: *Cum Clerico foemina nulla commaneat: non despecta, non vetula, siue affinitate peculiariter suscipienda ad domesticum obsequium, quia magis illicito delinquitur, ubi sine suspicione securum potest esse delictum, maxime quia cupidini nulla deformitas, nulla despectio fastidii vel vilis existit, sed diabolus pingens pretiosum efficit quidquid foedum, & horridum fuerit.*

Illud igitur e re esset, de quo etiam peramanter moneamus, ut Ecclesiastici nostri probos aliquos pauperes viros, qui non desunt, ad submovendum minimum murmurationis afflatum, necessariis servitiis manciparent. Quod si ob horum deficientiam, vel ob majus commodum, quod profecto nullum secernimus, mulieres ipsas famulatui addicendas duxerint, id, sine licentia nostra nequaquam fiat. Eandem licentiam non denegabimus, certiores reddituri de earum vita, moribus, aetate, & qualitate, quodque lenocinii, meretriciive nota non fuerint iniustae; interim mandantes, ut post mensem ab hac Synodo publicata, quicumque famulas quinquagenarias retinentes ad nos deferant approbandas, sub poenis, quas arbitrio nostro reservamus. Alias autem si quas habuerint viridioris aetatis, gradibus dumtaxat superius enunciatis exceptis, illico sub iisdem poenis abjiciant.

Verum enim vero non modo a praedicta scandalorum ansa, sed etiam se abstineant a familiaritate mulierum, nullosque cum eis congressus, nullaque habeant secreta colloquia. Domorum fugiant frequentationem, interventus ad nuptialia convivia, ad choreas, spectacula, ludicros apparatus, aliosque id genus coetus, ubi amatoria, lasciva,

tur-

(a) *Ad Ephes. V. 3.*

turpia ad animarum fascinationem proponuntur.

Eminentito habitu nullo pacto, nulloque tempore incedant: nocturnas deambulationes effugiant. Si quis larvatus deprehensus fuerit, quinque aureorum poena multabitur: si quis, absque necessitate, post secundam noctis horam, per vicos oberrans, carens lumine, & praesertim Clericis exutus vestibus, vel cantilenis vacans, duplo maiorem sentiet animadversionem, eandemque subi bunt prodeuntes in scenam sine licentia nostra.

Armorum usus satellitibus magis convenit, quam Ecclesiasticis, quorum arma sunt orationes, & lacrymae: ideo cum jure optimo a municipalibus fidelissimi hujus Regni legibus Laicis interdican- tur, potiori sane ratione Clerici ab iis prohibendi sunt (a). Nullus propterea in posterum quavis de causa, aut occasione, quodcumque armorum genus deferat, absque speciali nostra in scriptis licentia; si enim aliquis arma prohibita, veluti sunt latiora, breviora, vel brevissima, manualia tormenta, mucrones acuminati, cultri Januenses, alii- que spithamae longitudine, vulgo *palm*o, majores, asportarit, ad Pontificias triremes, sive ad ergastulum per biennium damnabitur, vel alias arbitrio nostro poenas dabit. Qui vero diversa armorum genera non prohibita detulerit, is vel in carcerem ad sex menses detrudetur, aut aureos viginti-quinque persolveret.

Ut autem ventis verba dispergere non videamur, mandamus Vicariis omnibus nostris Foraneis, ut sedulo invigilent, quosque armatos diu, nocturne divagari compererint; eosdem capi curent, & ad Curiam nostram confestim mitti; si enim, ipsis scientibus, vel conniventibus, aliquis praeceptis nostris, audax, contravenerit, & eorum incuria, seu culpa detentus non fuerit, in eos gravius animadverte- mus.

Quois arma deferendi solaminis causa licentia a nobis facta fuerit, non tamen ad clamorosas venationes agendas concessa censeatur; ideoque solo aucupio, vel quo leviter ma-
jori

(a) Clementina Dioecesis lib. III. tit. 2. §. Adversus, hoc tit.

jori contenti, ferarum vestigia, quibus magis convenire videbitur, relinquant.

Procal ab aleis, taxillis, lusibusque omnibus, in quibus locum fortuna tenet, & animae consequenter imminet periculum. Si duos lusisse compertum fuerit, ambo adversariorum nostris obnoxii sunt. Amissa damnum passo restituatur pecunia. Cuncti sive lutores, sive potius spectatores, ludentibusve domi suae praebentes locum, alteri fidejubentes, aut pro aliis sortem tentantes, rei sint carceris arbitrio nostro. Convincantur autem per juratum duorum testimonium; at Vicarii Foranei, quorum etiamnum vigilantiam requirimus, in inquirendo sint solertes.

Artem medicam, vel chirurgicam absque Apostolicae Sedis placito nulli exercent (a): nullam vulgaribus, indecorisque disciplinis dent operam.

Tutelam quamvis per tabulas testamentarias eis designatam non suscipiant, nisi consanguineorum favore idoneo altero tutore carentium. Accedat tamen nostra in scriptis licentia, quam, cum semotum lucri studium dignoscemus, pietatemque in primis inspectam, elargiri non dubitabimus.

Proprias iis, & domesticorum lites, Piorum locorum, & miserabilium personarum tantum, non tamen quaestus gratia, in Civili Judicio patrocinari, permittimus. Nequaquam favore aliorum, nobis non requisitis.

Nullum de re criminali, nisi nos potestatem fecerimus, apud Judicem Laicum accusent: immo nec principale, quod dicunt, nec suppletorium testimonium perhibeant, nisi prius coram nobis, vel nostro Generali Vicario juraverint in veritatem. Cum vero damnum in bonis aliquod passi fuerint, tum, absque licentia nostra, Forum, si velint, adeant Laicale; at enim si causa, ob quam accusant, gravis sit, & ea quae acri poena puniri possit, poenam illam, quae sanguinis est intelligenda, se non intendere, protestentur.

Abusus varios, ad quos potissimum tollendos Sanctiones hasce dirigimus, in aliquos Dioecesis nostrae locos audivimus

(a) Clem. Dioecesis lib. III. hoc tit. 1. in princ.

mus irrepsisse. Relatum est enim, quosdam Clericos pridie illius diei, quo in susceptis Sacris Ordinibus solemniter primo ministraturi sunt, in Ecclesiam se conferre, ac vespers absolutis, a Clero, populoque Sacris indumentis ornatos domum adduci, ut inde in postero mane, eodem ornatu, eodemque comitatu, ad Ecclesiam reducantur. Adversari consuetudinem istam Pontificiis Constitutionibus, ex eo fatis indicatur, quod in Lectionibus diei II. Augusti apud Breviarium Romanum habemus, Stephanum, nempe, Papam, & Martyrem Sacrarum vestium usum Clericis extra Ecclesiam interdixisse: vanitatem autem a Clericali Ordine tantopere dissidentem subolere, vel eadem ipsa res plane suadet. Decem propterea aureorum poenam irrogabimus iis, qui Sacris, ea occasione, vestibus abusi fuerint, nec dimidium censurae ejusmodi Clericis associantibus condonabimus.

Eadem profecto ratione puniemus illos, qui pridie commemorationem defunctorum per loca, ut usuvenisse accepimus, discurrent, vinum, ligna, farinam, panem, aliaque esculenta quaeritantes, ad agendum noctu convivia in turribus Ecclesiarum, ubi assiduo, effraenato, adeoque injucundo vacant campanarum sonitui, ut populus potius quam ad pietatem incitetur, in iram adducatur. Eam ob rem campanas ipsas, prima noctis hora expirata, omnino silere, nec amplius, nisi ut cum dies illuxerit pulsari, mandamus.

Eleemosynae autem, quae praedicta die a Fidelibus in Ecclesiam afferuntur, in remoto, decentique loco per Procuratorem destinando, nullo vero modo circa tumultum erectum, aut sepulturas, sub poenis arbitrio contra Procuratorem ipsum, & Parochum, reponantur. Eae demum in animarum suffragium convertantur, vel pauperibus, ubi exiguae nimis fuerint, clargiantur.

(a) Turpissimum est, ut qui se Divino Cultui manciparunt, terrenis quoque curis, Laicorumque famulatui sese

K

addi-

(a) C. Omnes III. dist. 47.

addicant, cum nihil sit aptius ad Clericalem prosterndam dignitatem. Inhaerentes itaque (a), Pontificiis sanctionibus, statuimus, nulli Ecclesiastico licere quibusvis Laicis personis, quacumque autoritate, aut nobilitate praefulgeant, inservire in eo, quod ad domus praefecturam, ad guberniorum administrationem, vel rerum agendarum curam, & ejusmodi attinet, sub poena suspensionis illico incurrendae. Quod si hucusque Dynastarum petitionibus obistere inurbanum duximus, ideoque aliquos memoratis officiis addictos toleravimus: onus humeris nostris impositum in praesentiarum propius respicientes, tolerantiam praedictam quibuscumque abrogamus, delemus, nullamque volumus, omnibusque praecipimus, ut post tres menses a Synodi hujus publicatione a muneribus ipsis desistant, sub poenis ultra suspensionem arbitrio nostro reservatis.

Doluimus enim aliquos Ecclesiasticos renunciatis officiis fungentes non semel gravissimis aerumnarum laesionibus affectos. Alios interemtos, fortunis alteros orbatos, plerosque huc illuc divagari compulsos, nec ad vitam auctoritas nostra defunctos revocavit, reorumve supplicium exegit, nec bonis juste privatos patrocinio juvit, nec oberrantibus consulere valuit. Facultatibus idcirco nostris quoad praemissa cedentes, Sanctissimisque insistentes Sancti Cypriani vestigiis, qui pro quodam Christiano defuncto (is enim testamento rerum aliquarum temporalium curam Sacerdoti mandaverat) prohibuit, ne Sacrificium efferretur, quia, ut aiebat, *non est dignus, ut pro eo sacrificetur, qui Sacerdotem Dei ab Altari distraxit*, nullum unquam impofterum ad haec officia patiemur; itaut si aliquis coeca ambitione aliis praesidendi, veluti saepe saepius, inductus, haec sibi obeunda munera proposuerit, ad Sanctissimum Dominum nostrum Papam confugiat, cujus sapientissimo oraculo cuncta supponimus, in cujus manus omnia libentissime collocamus.

Acriter plectemus eos, qui publicis Universitatum officiis,

(a) Clem. Diocesanis lib.III. tit.I. cap.I. §. *Adversus*, hinc cit.

illis, quaecumque eadem sint, ministraverint, nec ulli unquam exercendorum potestatem faciemus.

His praecautis, moniti etiam illius memores Sancti Isidori Pelusiotae, qui tantum, ait, inter Sacerdotem, & quemlibet probum interesse debet, quantum inter Coelum, & Terram discriminis est, omnibus ob oculos ponimus quanto studio eo contendendum sit, ut optimis contingat moribus informari. Quicumque propterea, praesertim Sacerdotes, rectam ejusmodi morum informationem a Deo expectandam dignoscentes, orationum assiduitate, ac fervore eandem sibi assequendam proponant, & ad regulas bene vivendi in *Appendice relatas num. IV.* omnino se conforment. Diurnas autem, ut decet, Horas recitaturi, non eas per vias, plateasque, si-ve Laicis sociati, perfunctorie legant, itaut a Sodalium nugis, vel ab occurrentium, recurrentiumque salutationibus abstracti, perceleri in librum oculorum conversione, vix quid legant secernant, nihil vero quod secernunt considerent, sed domi, vel in Ecclesiis, aut in locis plane decentibus, atque ab omni abstractionis periculo remotis, sub poenis, quas congruentes arbitrio nostro irrogabimus, Divina recitent Officia.

Professionem quisque suam opere fateatur, comprobet incessu, ostendatque habitu, quem propterea Clerici nullo pacto dimittere audeant, sub poenis arbitrio pariter nostro, nisi, praecedente Curiae nostrae decreto, Clericatu sese abdicaverint; exploratum enim habuimus, ad deflectendum Laicale Forum plerosque Clericos affectare, ad effugiendum brachium nostrum Laicos esse praesumere.

Ecclesiastica Beneficia obtinentes, qui in habitu, & tonsura, ut par est, assiduo non inceserint, sed Laicalibus vestibus usi fuerint, se, sciant, juxta recentem Sanctissimi BENEDICTI XIII. Constitutionem incipientem *Catholicae Ecclesiae*, non modo ad beneficiorum usque privationem per nos omnino fore coercendos, verum etiam ipso jure beneficiorum eorundem amittere fructus in commodum fabricae Ecclesiarum, in quibus erecta sunt beneficia, convertendos,

ac propterea , absque ulla prorsus diminutione , sub poena laethalis culpae , a contumacibus Ecclesiis ipsis reddendos . Ab ea autem redditionis obligatione a nullo absolvi , aut liberari possint , cum absolutio , & liberatio ejusmodi Summo Romano Pontifici in dicta Constitutione sit reservata .

Clerici Matrimonium contrahentes Ecclesiasticam praetextam deferre non praesumant , nisi pariter intercedente Curiae nostrae decreto , quod ad eorum instantiam favorabile interponemus , cum iidem constare fecerint , cum unica , & virgine contraxisse . Hi tamen , si Clericalibus privilegiis gaudere velint , id , quod a Sacro Tridentino Concilio , Sacrisque Canonibus praescribitur , observent .

Ea quae haecenus pro majori Ecclesiastici nitoris augmento sancivimus , a Graecis quoque sive Albanensibus Dioecesis nostrae Clericis ad unguem servari volumus . Et veluti , non sine admiratione , comperimus , eorum singulis proprium Breviarium non esse , itaut cum Canonicas Horas velint recitare , ab his dumtaxat , qui illud habent , commodum sibi dari sint petaturi , ex quo saepius Divina intermittuntur Officia ; omnibus propterea iidem Graecis , qui ad Horarum recitationem tenentur , praecipimus , ut sub poena suspensionis illico incurrendae , intra sex menses ab hac Synodo lecta , promulgataque , ultimae editionis Breviarium graeco ritui accommodatum sibi comparent : si enim quemquam in Sancta visitatione proprio Breviario carentem inveniemus , acrioribus etiam , ultra suspensionem , arbitrio nostro , castigationibus subjiciemus .

Caeterum si quid fortassis in tanta Sanctionis farragine praetermisimus , quod ad avertendum suboriturum quandoque malum desideraretur , inani ejusmodi refugio acuminata cujusdam malitia distractionem nostram vitari posse non cogitet ; oculatius enim , quam quis suadere sibi possit , cuncta minutatim inspiciemus , nihilque reliquum erit quod a nobis incisim non recensatur . Omnes proinde ex integro muneri studeant suo , ut non modo sententiae nostrae acrimoniam declinent , verum etiam , ut praeclarum populis
ve-

verae integritatis maturent exemplum, uberioresque, earatione, in agrum Dominicum fructus quotidie properent, adaugeantque, scientes, quod non Inconsiderate in Constitutionis exordio Solis nomine eos appellavimus, sed a Divini Numinis oraculis pendere Orationem nostram curavimus, ut exinde cum eo concluderemus (a): *Vos estis lux mundi: sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona.*

De Casuum Conscientiae Disceptione.

G A P. XXIII.

MOralium Casuum Disceptionem semel in hebdomada in Sancta visitatione ubique haberi mandavimus, maximaque cordis alacritate decreta nostra in cuncta plane Dioecesi adamussim servata intelleximus. Hinc est, quod nihil in eo desiderandum superest, nisi ut iis, quae adhuc tenere, vestigiis Ecclesiastici insistant, & bonus inductus ordo serveretur. Quod ut facilius contingat, Sanctione quoque ista eadem decreta roboramus, mandantes, ut Morali-
bus quaestionibus, singulis quibusque hebdomadis, omnino ubique locorum habendis, omnes intersint a Sacerdotibus usque ad Sacris Ordinibus insignitos.

Congregationum Praefecti, quos nos ipsi, ad submovendas dissensiones, per annum eligemus, duos disceptandarum quaestionum articulos initio uniuscujusque hebdomadae scriptos, publiceque videndos in Sacrario affigant, ut omnibus tempestive pateant recensendi. Sub ipsis vero articulis, seu casibus, ponant illorum Ecclesiasticorum nomina, a quibus in Congregatione voluerint eosdem Casus explari, ac dissolvi, ut ii, qui designabuntur, exactiori studio materias perscrutentur, & examinent. Praefinita aurem Congregationis habendae die, ab iisdem, quos descripserint, ferri de casibus iudicium mandent, aliorum inde sententias explorent, ac Doctorum postremo nixi consiliis,

pro-

(a) *Matth. V. 14. 16.*

probabiliores opiniones congerant, easque referant.

Priusquam vero Congregationem dimittant, unum Synodaliū istarum Constitutionum Caput legant, & vernaculo deinde sermone totius ejusdem Constitutionis substantiam explanent.

Optimum esset, ut de persolvendis rite Missae ceremoniis, de ratione excipiendi Fidelium confessiones, iisque in extremis juvandis, aliquid in Congregationibus ageretur. Id, si vacaverit, Praefectorum zelo commendamus.

Jubemus denique, tabellam intra mensem fieri, inquam singuli Ecclesiastici, quos convenire decrevimus, redigantur, &, quando defecerint, adnotentur. Cum enim, Deo dante, laudatissimum, tantique progressus opus, non sine labore instituerimus, volumus ita servari, ut si aliquis secundo dolose, suaeque culpa Congregationem declinaverit, in suspensionem illico incidat, nec ab ea absolutus censetur, nisi cum reliquis Congregationibus interfuerit.

*De Archipresbyterorum, sive Parochorum cura,
& vigilantia.*

C A P. XXIV.

Superno dirigente Numine ita in Sancta Catholica Ecclesia cuncta disposita, ut mirum quam torvo lumine, diabolicis exagitatus stimulis, pervicax infidelis Romanarum ordinem rerum inspiciat. Instituto enim Christus Dominus Petro, iste Vicarii vice fungens in terris, ut succrescentem Fidelium numerum rectius moderaretur (a), Moysen imitatus, Episcopos sibi suffecit, ii autem Parochos cooptarunt (b), onus Angelicis ipsis humeris formidandum firmius sustentaturi. Parochorum itaque munus in Ecclesiastico Ordine excellens, inter caeteros necessarium, cunctis omnibus periculosius; eis enim quasi Pastoribus numeratae sunt
oves

(a) Exod. XVIII. 14.

(b) Conc. Trid. sess. VI. cap. 1. de Reformatione.

oves (a), quarum iactura non tantum deperditae errori, quantum illius, qui praest, culpa imputanda.

Superiorem proinde in ipsis locum obtineat morum integritas commisso gregi in exemplum anteponenda, scientia praefulgeat populis communicanda, prudentia, suavitas, moderatio, ad omnium animos sibi conciliandum, eorumque obsequia promerendum.

Ista non minus in Parochis requiruntur, quam dignoscantur. In unum tamen, scilicet ad doctrinam cuncta conveniunt; qui enim ignorantiae tenebris non detinetur, id, quod suum est, facillime perspectum habet.

Sanis ea propter studiis enixam dent operam, iisque praesertim, quae sua sunt, animum adjiciant, & praeter libros in *superiori Cap. de vit. & honest. Cleric.* enunciatis, alios habeant Concionibus accomodatos, ab assidua quorum lectione edocti, expeditius, Festis diebus, Evangelium explanent, salutaribusque populos documentis imbuant.

Synodales haec nostras Constitutiones, quas postquam impressae fuerint, distribui quamprimum curabimus, non modo habeant, sed & frequentissime perlegant, eorum munia ita prope pervisuri, ut ne minimum quidem praetereant de his, quae utiliter pro solerti Pastoralis curae administratione sparsim tradidimus.

Saepius eisdem legendas proponimus, iterumque attente ponderari, & animadverti mandamus, cum nihil profecto usque ad finem Synodi praescripserimus, quod ad eorum signanter officium pertinere non dignoscatur. Omnia proinde arte custodiant; edicta, quae in Appendice apposuimus, itemque Vigiliis, & Festivitates, statuto tempore, publicent: *Caput vero IV. de Doctrina Christiana*, a quo tota pendet animarum salus, quam diligentissime (etiam atque etiam in Christo monemus) observent.

Laudabilis illius Evangelici Pastoris (b), qui *animam panis pro ovibus suis*, normam sectantes, non gregis modo gregsum

(a) *Ibidem.*

(b) *Joan. X. 11.*

sum prosequantur, & dirigant, sed & a ferarum incurfionibus tutum reddant. Siquidem versutus ille grandaevus Dominici ovilis inimicus Lupus voracissima in puriores Agnos ora protendere minime dubitans, insanam facile expleret rabiem, nisi Sacramentorum munimine, superbum caput, immundaeque fauces pessumdarentur. Ea igitur crebrius Parochi Sacramenta ministrent, quibus vel gratiae mortui reviviscunt, vel in gratia constituti obfirmantur; caeterisque pro opportunitate utantur.

Infirmis praesto sint, eosque in angustiis positos congrue solentur, indigentes adjuvent, aliosque, qui opem ferant, invitent. Morbi vero vi crescente, ad suscipienda Poenitentiae, & Eucharistiae Sacramenta disponant; cumque in extremis aliquem laborare compererint, Sacro illum perfundant oleo, validis ad Coelum cohortationibus invitent, animam Deo, consuetis Romani Ritualis precibus, commendent, nullaue curent, quae praecipuae eorum sunt partes, Christianae pietatis officia desideranda superesse.

Missam Parochialem (a), ad Concilii Tridentini praescriptum, & iterata Sacrae Congregationis monita pro populo offerant, ita tamen ut nullam eo nomine eleemosynam quaerere, vel recipere audeant.

Pias populorum consuetudines commendent, easque servari, abusus penitus eliminari laborent, invocato etiam, nisi danda ab iis opera suffragetur, auxilio nostro.

Campanae sonitu quascumque anni Vigiliis, & Festivitates, terque in die Salutationem Angelicam turent indicare, aurora, videlicet, consurgente, meridie, ac vicesima-quarta diei hora pulsata. Gentes autem de Salutatione ipsa flexis genibus devote recitanda commoneant, referendo Indulgentias a Summis Pontificibus concessas, & recens exemplum Supremi Ecclesiae Pastoris BENEDICTI XIII., qui, cum Salutatio Angelica significaretur, non dubitavit Rheda desilire, atque in coenoso foro genua flectere.

San-

(a) *Sess. XXIII. de Ref. cap. 1., Hydruntina XIII. Febr. MDCXXXIX. Romana Congregationis S. Susannae XVII. Julii MDCXLIX., Clusina V. Julii MDCLXX.*

Sancta visitatione a nobis intimata, accuratam, eamque nullo a veritate modo aberrantem relationem componant, nobis postmodum advenientibus exhibendam, in quam referant corrigendos populorum, & praesertim Ecclesiasticorum mores, eliminandos abusus, controversias dirimendas, ea denique omnia, quae ad spirituale omnium bonum inducendum, utilemque visitationem obeundam conducere possent judicaverint. Frugalem vero, eo potissimum tempore, nobis, & familiaribus nostris mensam apponi jubeant; largius enim quam ut par esset, in antea acta visitatione epulas parari comperimus.

In Archiviis Parochialibus, quae erigi mandavimus, summa cum elegantia, tum dispositione recondant, & asservent quaecumque Instrumenta, Donationes, Legata, Codicillos, Inventaria, Visitationis decreta, Onera, Privilegia, Concessionem, Indulgentiarum diplomata, Reliquiarum authentica testimonia, omniaque ejusmodi jura quomodocumque ad Ecclesiam pertinentia.

Habeant quinque ordinatos Libros, nempe: *BAPTIZATORUM: CONFIRMATORUM: MATRIMONIA CONTRAHENTIVM: STATUS ANIMARVM: & MORTUORVM:* in quibus accurate describant quidquid in dies adnotandum contigerit. Veteres vero Parochiales Codices, nisi, ut praemisimus, distincti fuerint, in Archivium recondant, novosque conficiant, & eos, si ob majus commodum, domi retinuerint, itaut, occasione ferente, in chartulas contingentia referre opus sit, quodcumque in chartulas ipsas retulerint, intra dies quindecim in libros regerant, & formulis omnino Romani Ritualis utantur.

Sponsam, quam a Domino receperunt, Ecclesiam, osorum more, non deserant: nudam non patiantur: ejus ornatum studeant, honori prospiciant.

Sint Choro assidui, & cum Fratribus Sacerdotibus non imperiose, non insolenter, humiliter, moderate, jucundissime agant.

Primum in eodem Choro locum obtineant. Parochiales

L

fun-

functiones (iis exceptis , quas Synodalibus Constitutionibus felicitis memoriae Matthaeus Colentinus Cantoribus indulgit) per se ipsos expleant , aut , senio confecti , Adjutorem, *Oeconomum* , sibi dari postulent , a quo tamen Oeconomo nullum quoad jus praecedendi reliquis praejudicium inferatur .

Caeterum Cantores , deficiente Parocho , ipsius in posterum vices minime subeant ; sed cum iidem Parochi , adversa valetudine laborantes , legitime aliquo alio impedimento distenti , proprio eorum muneri per se ipsos satisfacere non valuerint , Oeconomum , si adfuerit , sin minus probum alium Sacerdotem ad Confessiones audiendas adprobatum , ad decem dumtaxat dies sibi substituant , eoque tempore elapso , si adhuc in impedimento perseverarint , ab ipsis tantum substitutos , non vero Oeconomos per nos electos confirmari petant .

De Vicariis Foraneis .

C A P. XXV.

Vires nostrae tam latae Dioecesi , cui multa situs asperitas , locorumque frequentia , moderandae haudquam pares , perneceffe Foraneorum Vicariorum opera indigent , quibus sane , veluti insigniori quodam Ecclesiasticae vitae decore praelucentibus , ab Ecclesiasticis omnibus praecipuus honos , a cunctis vero , jurisdictioni praesertim nostrae subjectis , debita obedientia exhibenda est . Non autem ii , gradus praestantia inflati , reliquos , quibus praesunt , Sacerdotes despiciant , sed eos tamquam fratres amplectentur , & agnoscant , illosque tantum delegata sibi auctoritate cohibeant , qui propriae vocationis immemores , Pontificiis Sanctionibus , Synodalibusque hisce nostris contravenerint .

Quocirca munus suum respicientes , Tridentinum Concilium , & Synodum hanc habeant , apprimeque calleant ; siquidem in Ministris nostris plusquam in aliis integra eorum

co-

cognitio, & sana doctrina expectatur, cum nulla major subditis delinquendi fiducia, quam Superioris ignorantia, quae paucis contenta, ab omnibus facillime declinatur, decipiturque.

Sane etiam si ea praecipue cura nos anxerit, ut Vicarios Jurisperitos, qui recte jus suum unicuique tribuere valerent in delectum habere curaverimus, nihilominus tamen cum plerisque in locis facultate ejusmodi praeditos non reperissemus, facto opus fuit, ut iis uteremur, qui praeclarius partes illas sustinerent. His itaque omnibus, ut nulla ignorantiae excusatione tegere se possint, praeter ea, quae in variis Synodi hujus locis, & *documento in Appendice appposito, num.V.*, mandavimus, adhuc inferius observanda proponimus.

Iis in locis, eorum vigilantiae commendatis, Edicta nostra, Synodales Constitutiones, Sanctae visitationis decreta, ac mandata universa custodiri laborent: Festos dies venerari, iisque cessari curent a laboribus. Nulli autem servilia annuant opera, nisi concedente jure, fuissem *in Cap.de festor. dier. cult. & observant.* expenso.

Si Archipresbyteri munus suum accurate non obiverint, vel, derelicta, sine licentia nostra, animarum cura, discesserint, quae omnia sedulo animadvertant, illorum defectus nobis meminerint significare.

Referant etiam saepius ea omnia, quae ad eorum pertinent officium, itaut singulis saltem quibusque quatuor mensibus certiores nos reddant de statu locorum, deque actionibus Ecclesiasticorum, scandala omnia, jurgia, dissensiones, & malefacta quaeque recensendo, nisi acrem arbitrii nostri sententiam subire velint.

Lites tribus tantum aureis, nec amplius eo numero conclusas brevi Judicio componant, solaque facti veritate inspecta: explorata, si Jurisperiti non erunt, & res anceps fuerit, Doctoris alicujus sententia.

Nulli, sub poena suspensionis, sive Saeculari, sive extero Sacerdoti Regulari, quem non cognitum plane habeant,

Missae celebrationem permittant, nisi prius Commendatitias ejusdem literas recognoverint.

Coacti nunquam Clero desint, ac inter fratres Sacerdotes nulla dissidia oriri patiantur; exorta eliminant, & ex eorum autoritate, prudentiaque componant.

Clericorum actiones diligentissime perscrutentur: omit- tentes Ecclesiae servitium redarguant, & ad nos deferant: nec cui ipsorum potestatem faciant abscedendi a Dioecesi, nisi de licentia nostra.

Quaecumque in *Cap. de vit. & honest. Clericor.* sancivimus, ad unguem ut serventur dent operam, de eoque praesertim invigilent, ut universi, a Diaconis usque ad Clericos, in Missa Parochiali, statuto tempore, Sanctissimum Christi Corpus assumant.

Verumtamen cum saepe saepius, ob Vicariorum conniventiam, sive potius humanum affectum, quorundam culpa tardius, vel non satis probatae, innotuerint, itaut non sine maximo partium dispendio aliis Inquisitiones delegare coacti fuerimus: nos ejusmodi conniventiam improbantes, mandamus, ut Vicarii Foranei quamdiligentissime excessus omnes perquirant, statimque *Informationes*, quas dicunt, capiant, tam ex officio, quam ad partium instantiam: si enim *Informationes* ipsae, eorum culpa, vel negligentia, verissimae captae non fuerint, vel intra terminum dierum octo ad Curiam nostram non pervenerint, illos, sciant, quibus mandabuntur negocia, contra se praecipue ituros, indeque fore, ut ab officio repellantur, acrioribusque etiam plectantur arbitrio nostro poenis.

De Puerorum Seminario.

C A P. XXVI.

MAjus est laboris praemium suscepta opera, optato diu fine, claudere, ac perfecta luculenter inspicere. Eam nos integram, quam labor derivat, voluptatem tamen si de Seminario

hario amplificato, tandemque a nobis restituto non suscepimus, eo quod eidem non satis redditibus consultum, nec voluntati nostrae adhuc factum censemus: aliqua tamen laetitia afficimur, cogitantes, tantum fuisse studio nostro juvatum, ut Seminarium, quod vagiens accepimus, sensim in dies adolescere pergat. Ut autem ad florentiorem etiam perveniat statum, animi nostri sensus aperiendo, significamus, nullos in posterum in Ecclesiastico coetu admittendos esse, minusque ad Majores Ordines promotum, iri, nisi, quoad nos opportunum dignoscemus, in Seminario ad assequendas literas incubuerint. Complures enim (referre pudet, sed ad dicendum tamen impellimur, ne asperum fortasse nimis, aut a paterna videatur lenitate mandatum istud alienum,) complures invenimus in Sacris constitutos, ulterioresque Ordines appetentes, qui cum Canonico Juri dare se operam dicerent, re tamen vera eo rudes inventi sunt, ut non ullum modo de Canonico Jure, aliisque disciplinis, sed nec de iis, quae suscipiendum Ordinem respiciebant, nec de potioribus Sanctae Fidei nostrae Mysteriis, judicium proferre valuerint.

Nullus itaque deinceps ad suscipiendos Ordines accedere praesumat, nisi scientiis, bonisque moribus praeditus, sese tanto Ministerio apprime dignum agnoverit, tunc enim ab ingressu eum Seminarii immunem faciemus. At si quis, velut saepenumero, promoveri, ignarus, petierit, & examen propterea subibit, comprimendae profecto poenas audaciae luet potius, quam ad Ordinem admittatur.

Hac ratione Clericorum certe utilitati, sed parum Seminarii decori, ac securitati consuluisse videremur, nisi necessariis quibusdam regulis, ad quas praescribendas jamjam festinamus, eadem induceremus.

Cavetur igitur, ne quis in Seminario recipiatur, de cujus ingenio non optimi virtutum fructus expectari possint. Et quoniam in quibuscumque admittendis non proba tantum futurae specimen virtutis indoles respicienda est, quantum suavitatis morum, vitaeque honestatis habenda sit ratio:

tio : idcirco quicumque recipiendi una cum supplici libello nobis porrigendo , quo opportuna ingrediendi facultas postuletur , attestationem de vita , & moribus a proprio Parocho exhibeant .

Ingressurus autem , si sit ille Convictor , idoneam praestet cautionem de anticipata per singulos trimestres solutione : verumtamen cum eadem satisfactio neglecta , vel prorogata fuerit , fidejussor requiratur , eoque renuente , Convictor , post expiratum trimestre jampridem solutum , illico abjiciatur . Si vero sit Alumnus , & tunc ei pro toto permanſionis tempore per magis idoneam , paratioremque Ecclesiasticam personam de alimentis fidejubeatur , itaut si idem ante , vel post absoluta studia disceſſerit , nec Seminario , ut par est , acceptum beneficium , eidem per triennium gratis intervendo , retribuerit , vel ad Sacros Ordines promoveri non curaverit , in Satisfactores ipsos quamparatius possit esse Judicium .

Sit necessaria etiam unicuique intraturo supellex , libri , videlicet , quibus in gymnasio uti debeat , & in primis Officium Beatae Mariae Virginis . Unus deinde brevis nigri coloris laneus habitus , palliumque itidem nigrum ad talos usque , ejusque longitudinis altera violacea vestis , cui obstringendae simile sericeum cingulum adhibeatur . Defertur lectulus plane instructus , parvum scamnum , mappae , indusia , & sudaria quotquot opus fuerint . Nihil ejus denique , quod ad elegantem , modo honestum , moderatumque pertinet operimentum , deesse , nihil debet superesse , quod inordinatam , minusque plausibilem sapere luxuriam queat .

Haec Puerorum praesertim necessariis tradita jam satis superque sufficiunt , cum nihil praeterea eorum sit , quam propinquos honesto habitu tegere , & Seminarii securitati pro illorum victu prospicere ; de caetero enim rectae Puerorum institutioni est optime consultum .

De

De Sacramentis in genere.

C A P. XXVII.

Sacramenta a Christo Domino instituta fulcra sunt, ducesque ad salutem, cum ex iis, veluti a quodam perenni aquarum fonte, tota Coelestis gratiae affluentia dimanet (a), Fidelibusque in spectabili forma invisibile Divini Luminis, animam illustrantis, donum conferatur. Ea itaque cum Sanctissima, tum Sancte quidem tractanda sunt; ideoque Parochi, sive alii Sacerdotes, praescripta eadem materia, & forma, ac vera actuali, vel virtuali intentione, qua nunquam destituantur, servatisque omnibus Romano Rituali, statuimus, eadem Sacramenta tam religiose ministrent, ut peccata, si quibus detenti fuerint, sollicita confessione abluant, vel purissimo saltem Contritionis actu, necessitate urgente, detestentur, ne, dum aliorum bono prospiciunt, proprium damnum exquisisse videantur; quoniam (b), ex Nicolao Papa: *Mali bona administrando, se tantummodo laedunt: & cerea fax accensa, sibi quidem detrimentum praestat, aliis vero lumen in tenebris ministrat, & unde aliis commodum exhibet, inde sibi dispendium praebet.*

Claves, sub quibus Sacramentorum latet materia, a Parochis tantum, sive, iis legitime impeditis, ab Oeconomia a nobis deputatis, vel a substitutis, prout in *superiori Cap. de Archipresbyter.*, sive *Parochar. cur. & vigil.* sancivimus, custodiantur, itaut nefandis prorsus sceleribus aditus occludatur:

Sacra vero olea a Cathedrali dumtaxat nostra recipiantur, de eoque a quinta in Coena Domini Feria per Dominicam, in Albis Parochi curent. Mittatur autem ad ea sumenda Sacerdos, vel e Sacro aliquis Ordine, cui decens tradatur vasculorum capsula, clavi obserata, neque clavis ipsa libere, so-

(a) S. August. lib. X. de Civ. Dei, cap. 5., & C. Sacrificium XXXII. de cons. dist. 2., Conc. Trid. sess. XIII. cap. 3.

(b) C. Scijsitansibus V. caus. 35. quæst. 2., & Gratien. in C. Remissionem XXXIX. §. Si ergo, caus. 1. quæst. 1.

soluteque, sed in obfignatam chartam inclusa tam a Parochis, quam a Cathedralis Oecono-
momo latori credatur.

De Sacramento Baptismatis.

C A P. XXVIII.

Nulla est tam firma innocentia, quae, diabolicis fortasse insidiis exagitata, infirma tandem reddi, foedari-
que in Creatura non possit. Acerba nimis ejus rei superest
universae naturae memoria; Primi enim Parentis nostri sim-
plicitate concussa, everfaque, tam lethale illius vitium vul-
nus in nos derivavit, ut fuisset omnes deperituri, nisi in-
finitae bonitatis totius Orbis Redemptor Dominus noster Je-
sus Christus irreparabili alioquin damno consulisset. Insti-
tuto itaque Novae legis Sacramento Baptismate, cujus anti-
qua illa Veteris Testamenti Circumcisio fuit indicatio, & fi-
gura, amplissimam aperuit viam, qua ab illata per Adam
calamitate se quisque subducere, & ad pristinum integra-
tis locum redire posset. Prima hinc, jure, Baptismus ta-
bula, meritoque appellatur (a), Sacramentorum janua, eam
enim si quis ingressus non fuerit, nec vitam profecto pote-
rit adire (b), Veritate testante: *nisi quis renatus fuerit ex
aqua, & Spiritu-Sancto, non potest introire in Regnum Dei:*

Rectam propterea illius administrationem exigentes, edi-
cimus, Baptismi Sacramentum non alibi, quam in Parochia-
li cujusque Nascentis Ecclesia a proprio Parocho, vel ab alio
idoneo Sacerdote, de ipsius licentia, conferendum esse, eo-
dumtaxat excepto casu, cum de immatura infantis morte
dubitetur, tunc enim, qui domi dignior fuerit, itaut Sacer-
dos Laico, Laicus foeminae, anteponatur, debita forma,
materiaque usurpata, & cum deliberatione id agendi, quod
voluit Ecclesia, ejusque docuit magister Christus, partum
Baptizet, eoque tantum nondum edito obstetrix ob hone-
statem,

(a) Gloss. in C. Quicumque, verb. Baptizari, §. Et quare, dist. 77.

(b) Joann. III. 5.

statem, vel alia foemina locum habeat.

Parentes moneant Parochi, ne diu infantes, agitur enim de tota salutis re, sine Baptismate esse permittant, sed ad Ecclesiam, quantocius poterunt, regenerandos adduci current, excommunicationem latae sententiae, quam hinc ferimus, proponendo iis, qui ultra novem dies natorum Baptisma distulerint, vel, ante expletum infantium biennium, ipsum in eodem toro retinuerint, absque ligneis illis repagulis, quibus puerorum oppressio vitari solet.

Sanctorum nomina natis esse imponenda doceant, ut postquam adoleverint, eosdem sibi imitandos proponant. Adjiciant, quae ad Baptismum probe perficiendum requiruntur, formam, videlicet, non aliam, quam ab Ecclesia praescriptam, iis verbis: *Ego te Baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus-Sancti*: conclusam; materiem, quae nihil ultra puram, & simplicem aquam admittit; inque ministrante intentionem totam Sacramenti sustinentem vim. Parochi autem ipsimet praedicta, e Romano Rituali cumulatius accipienda, quam uberrime calleant.

Obstetrices, quae ad officium ejusmodi, nisi praevio examine, non sunt admittendae, saepius, serioque de necessariis ad hoc Sacramentum informant, easque a salutaris aquae ministratore, exceptis recensitis necessitatibus, abstinere praecipiant.

Baptizatos domi, curent nihilominus ad Ecclesiam deferri, ut omnes rite ceremoniae persolvantur. Cumque de valida Baptismatis collatione in ancipiti esse contigerit (a), sub conditione iterum Baptizent, Baptizatosque ipsos in Parochialem Codicem referre meminerint.

Suscipientium, quos *Patrinos* dicunt, numerus (b), duos tantum confirmatos, & decimo-quarto majores anno complectatur. Eorum sit ineuntes aetate pueros de necessariis ad salutem sedulo monere (c), ac datae iis coram Deo fidei-jurisdictionis partes diligenter explere. Verumtamen Parochi eos

M

affi-

(a) C. *Parvulos de conf. dist. 4.*

(b) *Conc. Trid. sess. XXIV. cap. 2. de Reform. Matrim.*

(c) C. *Vos ante, de conf. dist. 4.*

assidue hortentur , ut puerorum de Sacro Fontè susceptorum gressus in via salutis , & veritatis , omni studio dirigere contentur . Id tamen cum a rudimentorum Fidei ignarīs consuleri sibi non valentibus praestari nequaquam possit , idcirco iidem ad suscipiendum infantes non admittantur .

Nullo unquam Monachi , alique Regulares pacto ad Suscipientis officium , tametsi de Superiorum licentia , recipiantur , cum Ordinum Superioribus nulla sit (a) , Pontificiis Sanctionibus , obsistendi facultas . Parochi propterea eos omnino rejiciant , sub poena aureorum decem .

Quum aliquis baptizat , id , quod a plerisque per Dioecesim non observari comperimus , Baptizandorum Cathéchismos ad Ecclesiae januam , Patrinis foris consistentibus , proferat .

Baptismalium caeteroqui Fontium custodiae , ac elegantiae cum satis in antea visitatione jam prospexerimus , ideo nihil modo reliquum videtur , nisi ut eadem , quae tunc decrevimus , strictius in Domino commendemus .

De Sacramento Confirmationis.

C A P. XXIX.

S Alutari Baptismatis respersus unda , Sectatorem se Christi professus est . Verum cum ad extremum usque vitae discrimen cum oporteat adversus mundi illecebras terrenis in castris armatum manere , ut acerrimi queat hostis insidias evadere , incursionibusque strenue occurrere , nullo superanda impetū appetenda , & athletarum more acrius distringenda sunt arma . Eadem cum provida Domini nostri Jesu Christi misericordia in Sacramento Confirmationis ultro benigneque obtulerit , ut unusquisque ad diabolicos retundendos insultus fortis , & paratus apprimere fieret , re proinde ipsa satis in apertum venit , quanti referat , ut unicuique Sacramenti hujus robur adjiciatur . Confirmatione propterea
ut

(a) C. Non licet , & seq. de conf. dist. 4.

ut omnes praemuniri se velint , hortamur : nos enim , quibus illius ministratio commendata est , sicut conferendae nunquam defuimus , ita , Deo dante , nec in posterum deerimus .

At quoniam a pueris confirmandis minime ut plurimum Sacramenti illius efficacia dignoscitur , ex quo idem non ea , qua decet , reverentia suscipitur : ideo Achipresbyter Cathedralis nostrae Tursiensis , cum prope Dominicae dies Resurrectionis adfuerint , Confirmationis partes accurate studeat explicare . Id Dioecesanis quoque Parochis muneris incumbat , quotiescumque Sanctae visitationis edicta fuerint promulgata ; ad praescriptum novissimae Sanctiōis Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI XIII. , Paschali quotannis in Civitate , ac tempore per Dioecēsan visitationis , Confirmatio a nobis ministrabitur .

Ad hoc Sacramentum recipiendum septennio minores non accedant : Septimum vero annum praetergressi , antequam confirmentur , peccata confiteantur , ut Spiritus Sancti gratia , quae purissimis tantummodo haeret animis , Pius confirmandi votis enixius advocata , ima usque cordis penetralia dulcissime invadat , atque transverberet .

Unus tantum ejusdem sexus Patrīnus sit , sicut mares non nisi pueros , foeminae praeter puellas non praesentent .

Catholicarum rudes rerum , censuris obnoxii , & publicis criminibus inquinati , non minus a praesentando , quam a Sacramento recipiendo refellantur .

Nec Confirmando parens filio , nec accedenti maritus conjugī , vel contra , manum humero imponat . Ab impositione hujusmodi Spiritualis exoritur cognatio , quae a Baptismate , eaque Matrimoniis est impedimento .

Regulares , velut *in superiori Cap.* mandavimus , Patrini nunquam subeant partes .

Ab alienis Praelatis , five Dioecesis Abbatibus , quovis titulo speciosiori decoratis , & quemcumque usum , consuetudinemve praetendentibus , Confirmationem , absque licentia nostra , nemo recipiat .

Parochi tandem, quum Confirmatio a nobis ministrabitur, duos saltem idoneos Clericos deputent, qui Confirmationum, Patrumque nomina, antequam iidem ab Ecclesia discedant, describant. Ipsi pariter meminerint, intra statutum dierum quindecim spatium, singulos Confirmatos in Ecclesia per Clericos descriptos, servata formula Romani Ritualis, in Confirmatorum librum redigere.

De Sacramento Poenitentiae.

C A P. XXX.

Solemniter licet obstrictus pollicitatione, quamvis ingenti propter Dei misericordiam robore, ut satis antea Constitutionibus palam redditum, Fidelis adactus; serpentis tamen instigationibus, quibus se abdicare fassus est, post receptum sanctum in Baptismo Spiritum, postquam multo etiam gratiae praesidio per Confirmationem cumulatus est, quam faciles patefacere aures non dubitat. Insidiis inde superatus, tenenda aeternae salutis castra non modo refugit, vel terga nequiter dat, sed inanibus prorsus blandimentis allectus, hostibus ipsis arma, pedesque in vinculis conjiciendos ultro exhibet. Nec, durae mancipatus dominationis servituti, quascunque peccatorum iugo corda revinctus, de recuperanda quidquam cogitaret libertate, sed veteres nova incredibili coecitate nexus magis magisque implicaret, geminaretque, si infinitae Deus largitatis veluti jubos confoveret, ita potiori non prosequeretur adjumento, quos peccatorum novit vinculis alligatos, quibus sane solvendis, nec impio, humanam indus naturam, labori pepercit, inique pretiosi innocentissimi largiter pro peccatoribus effusi cruoris rationem habuit ullam.

Nihil propterea mirum, Poenitentiae Sacramentum, a quo, splendidissimae lucis instar concretiores criminum tenebras dissolvantis, tantum lapsus est mortalibus subsidium, Christum Dominum instituisse: qui enim (insigne amoris monumen-

numentum !) ignominie confertam mortem subire non dubitavit , ut eam , quam peccatum derivarat prorsus eriperet , humanarum tenuitatem virium benigne , prospiciens , sublatumque jam malum regerminaturum praenoscens , salutaribus eidem remediis voluit esse consultum .

Mortuus itaque gratiae homo ab immunda peccati cavea emergat , & quam in ipso seculi corruptio mortem operata est , pura & sollicita studeat confessione superare . Id autem , ne a malum foventibus , qui equidem aliquando inventi sunt , negligatur , praedicent quam saepissime Parochi Poenitentiae Sacramentum ad effringendas teterrimas hostium catenas , pristinumque recuperandum gratiae donum , institutum esse .

Populum ad expiandam animam , evomendumque scelerum virus validis jam cohortationibus incitatum , mox , diebus praesertim Festis , in Poenitentiali Sede , quam *Confessionarium* vocant , a quo arma quaeque procul absint , benignissime audiendum excipiant , curentque , ut juxta gentis frequentiam , alii sint etiam in Templo Sacerdotes ad idem munus parati .

Nullus autem sive Secularis , sive Regularis , quocumque titulo , Sacramentum hoc ministrare praesumat in hac Diocesi , nisi ei speciali nostra licentia , praevio examine concedenda , potestatem fecerimus .

Nec antequam dies illuxerit , nec postquam defecerit , mulierum confessiones audiantur . Nunquam extra Ecclesiam , ibique in Poenitentiali dumtaxat Sede , patenti in loco posita , cui cupreae , vel stamno-ferreae crates spisso perforatae adhaereant , Cum aliter vero necessitas suaserit , utpote si eadem aegrotarint , tunc enim domi auscultandae , fiat quidem , sed januis ita adaperitis , ut facile conspici , non autem ab aliis intelligi possint .

Meminerint omnes , qui ad audiendas Fidelium confessiones fuerint destinati , poenas in *Constitutione Sanctae Memoriae Gregorii XV.* decretas contra sollicitantes ad turpia , sciantque , eandem ad acriore usque supplicia pro infando ,
quod

quod procul esto, facinore nos exacturos.

Myfteriorum Fidei ignaris, vel absolutionis beneficium non impertiantur, vel Poenitentiae loco, necessaria saltem Christianae Doctrinae rudimenta ab iis addisci mandent. Eisdem Sacramenti doceant utilitatem, perscrutandae conscientiae rationem, opportunos doloris actus.

A promulgatione Synodaliū harum legum, firma tamen remanente facultate confessiones audiendi, cesset unicuique potestas absolvendi a casibus, quos subijcimus, & cuiusque Poenitentiali Sedi assiduo defixos manere mandamus, itaut nullus in posterum ab eis absolvere praesumat, sub poena excommunicationis Romano Pontifici reservatae, nisi opportunam prius a nobis licentiam obtinuerit. Sunt autem,

Casus nobis reservati, quibus annexa est excommunicatio latae Sententiae.

Homicidium voluntarium perpetrantes per se, sive per alium, & iis praestantes auxilium, consilium, & favorem.

Procurantes abortum foetus animati, effectu tamen sequuto.

Sponsi, & Sponsae ante benedictionem Parochi rem simul habentes.

Blasphemantes Deum, Beatam Virginem, vel Sanctos ex prava consuetudine.

Falsum testimonium in iudicio proferentes, & ad idem alios inducentes consilio, vel opeta.

Perpetrantes veneficia, sortilegia, incantationes, fascinationes, ligaturas, & ejusmodi cum expressa doemonis invocatione, & eadem adhibentes in solvendis maleficiis.

Abutentes per se, vel per alium Sacramentis, & Sacramentalibus, aut quacumque re Sacra in divinationibus, sortilegiis, maleficiis, & quavis alia re illicita; item dantes ejusmodi res Sacras in hunc finem, etiam effectu non sequuto.

Decimas nostrae mensae Episcopali debitas prout hucusque solvi consueverunt negantes, aut quomodocumque fraudantes.

Ca-

**Casus reservati, quibus annexa non est
excommunicatio.**

Publici Concubinarij utriusque sexus.

Usurarii publici, & Notarii contractus usurarios confici-
cientes.

Incestuosi in primo, vel in secundo gradu consanguinitatis, aut
affinitatis.

Sodomiam exercentes, vel cum brutis coeuntes.

Incendiarii frugum, & arborum fructiferarum.

Adulterantes scripturas, & in iudicium eas proferentes.

Occultantes, vel non solventes legata pia, & amoventes alia-
rum animas ab iis constituendis in mortis periculo.

Pervertentes ultimas Fidelium voluntates.

Excommunicationes omnes Summo Pontifici reservatas,
quae priorem locum obtinere debuerant, reticimus, tum
quia alibi passim legi possunt, tum quia inani cognitarum
rerum repetitione non videntur aspergendae paginae.

Medici, quibus corporalis infirmorum salus commenda-
tur, de aeterna etiam illorum cogitent. Iisdem propterea
suadeant, ut a potiori, simulque magis tuto Sacramenti hu-
jus remedio curationem incipiant. Hortamur ergo eos, nul-
lum sub poenis in Apostolicis Constitutionibus sancitis,
quarto adeant, quem non cognoverint adprobato alicui Sa-
cerdoti confessum fuisse. Id tamen intelligant tum tantum
ob oculos habendum esse, quum de ancipiti agitur valetu-
dine, non vero quum de morbo, ob quem, secundum ex-
perimenta medicinae, dubitari de morte non potest.

Ad animarum postremo Curatores denuo festinamus, quo-
rum munia durius perstringimus, exigimusque ab iis, ut
frequenter, sed toto praesertim quadragesimali tempore,
Festis, aliisque diebus, quibus proficere posse judicaverint,
accitis pueris, & puellis, utrosque in rebus ad hoc Sacra-
mentum pertinentibus erudire quamdiligentissime satagant.

De rebus ad hoc Sacramentum pertinentibus.

De Augustissimo Eucharistiae Sacramento.

C A P. XXXI.

CUM Sacratissimi Dominici Corporis, & Sanguinis praestantiam, atque majestatem nulla unquam valeamus ratione proferre, ejus enim dignitas silentio satius, quam verbis complecti potest; dixisse illud superfit, Sacramentum hoc tanto aliis dignitate praestare, quanto sentimus auctorem gratiae Deum derivata ab ipso gratia esse majorem. Nam cum a caeteris Sacramentis, velut a quibusdam rivulis e fonte manantibus, salutarem gratiae lympham summis tantummodo labiis exhaurire videamur, quid cum immensum gratiae ipsius pelagus ad saturitatem usque perpotabimus? *Nihil (a), ex Sacris Canonibus, in Sacrificiis majus esse potest, quam Corpus, & Sanguis Christi, nec ulla oblatio hac potior est, & sicut potior est caeteris, ita potius excubi, ac venerari debet.*

Eam itaque venerationem, illumque cultum majori, quam possit, pietate exhibendum esse doceant Parochi. Cum vero Sacramentum hoc infirmis circumferendum est, universos mandent Clericos convenire. Debito autem, cumjerit, honore prosequatur, nec modo populi per assuetum campanae sonitum evocandi adsit frequentia, sed octo saltem cereae faces, quatuorque simul accensae laternae hastis superimpositae, quas nulla ventorum vis extinguere possit, deferantur, serveturque, ubi fieri potest, optima illa mox inducta in Civitate Tursiensi consuetudo, ut musicis, nempe, instrumentis Regum Rex comitetur.

Cum exponi de more oporteat in Parochialibus (in aliis enim Ecclesiis nequaquam licet, nisi nos permiserimus) propria Fidelium pietas per Parochos itidem excitetur, ut frequens conveniat in Templum populus Deum vivum, & verum sub visibilibus panis speciebus latitantem humiliter adoraturus.

Por-

(a). C. Nihil VIII. de cons. dist. 2.

Porro in id peculiarius incumbant, ut commissus eis grex, validioribus impulsus adhortationibus, ad ebibendum crebro gratiae fontem acceleret. Et quoniam perditum quidam homines, Christianum nomen, ad pompam veluti, retinentes, non modo Sacramenta non frequentant, sed suavissimo Ecclesiae praecepto, statuto tempore satis non faciunt, perinde ac si dubitent inveteratum peccati morbum ex anima depellere, & diabolum, cui libentissime sponderunt, per occursum ad salutaria remedia decepturum: Parochorum propterea aequae sint partes, accedente Dominica Resurrectione, Populos de Praecepto explendo monere. Quod, si octavo a Dominica in Albis expirato die, illud a quoquam posthabitu fuit, ad Curiam nostram illico deferatur, ut per Ecclesiasticas Censuras impium hominum genus cohiberi, & ad rectum salutis tramitem possit revocari. Sint autem vigilantes Parochi, ut inobsequentibus hisce, sive potius infidelibus, tales enim sese opere profitentur, nulla cogitent ratione connivere; quinimmo, ut ii detegi facilius possint, veterem servant morem, schedulas a se subscriptas per fidei-ssimum Clericum, sive potius per se ipsos praecepto explentibus distribuendi.

Mulieres publice inhonestae, nisi prius vera poenitentiae signa per congruum temporis lapsum ediderint, a Sacramento arceantur. Excommunicati quoque, & palam in Concubinato vitam trahentes, Foeneratores, Blasphemi, Sortilegi, & publici id genus peccantes, sub gravibus arbitrio poenis contra Parochos, rejiciantur.

Decentissimum sit cuique Parochiali Tabernaculum, in quo inaurata Pyxis, quae saltem sex contineat assiduo Sacros Orbiculos, *Particulas* dicunt, octavo quoque die renovandos, asservetur.

Throniculus, vulgo *Baldacchino*, cui, quum venerabile Christi Corpus exponitur adorandum, radiata argentea Sphaera, quam vocant *Ostensorium*, superimponitur, si Parochialibus desit, post tres a publicata Synodo menses, omnino comparetur, itidemque mantelia in generalibus Com-

N

munio-

munionibus populo apponenda.

Ad Coelestem primo mensam evocaturi pueri, & puellae, summo studio, ac diligentia a Parochis erudiantur, juxta normam, quam tradimus in *Appendice*, num. IV. Nunquam vero ad assumendum vivum verumque Deum, cujus in conspectu tremunt Angeli, progressum ab iis fieri concedant, qui septennio minores fuerint, vel impares devoto alicui erga tantum Sacramentum affectui concipiendo.

De Sanctissimo Missae Sacrificio.

C A P. XXXII.

Maxima Fidelium dignitas est, quibus refectio Panis Angelorum ministratur: ea vero crescit in immensum in Sacerdotibus, qui non modo Coelesti hoc cibo quotidie vescuntur, sed & Sacratissimum Christi Corpus conficiunt, assiduo tractant, aliisque dispensant. Ex his igitur, quanto eorum vita caeterorum pietate praestantior futura sit, nemo est, qui non videat. Quandoquidem tamen ejusmodi aliqui correpti sunt mentis tenebris, ut propriam nihil attendentes dignitatem, populis, quorum, integritate, ac virtute, mores deberent informare, nullum integritatis, nullumque virtutis proponant exemplum, quin potius vitio torpescentes, gentibus exemplo quidem, sed eodem penitus malo praesse videantur.

Illud propterea in primis curent, ut insigni, quam a Domino receperunt, bene respondeant dignitati, atque, ut cum omni tempore, tum praecipue in Ecclesia mores, actusque omnes ita componant, ut Fidelium devotio tanto possit succrescere, quanto debet ab ipsorum religione cumulatus excitari.

Sacrum proinde facturi, actionis illius examinent gravitatem, eaque ratione, suborta plerumque scandala satagant evitare. Perspectum siquidem habuimus, quosdam aliquando irreligiosos Sacerdotes eo pervenisse, ut, ingresso vi-

Sa-

Sacrario, bonum quemcumque ordinem anteverterint, quippe qui, indutis festinanter Sacerdotalibus vestibus, nec debita fortassis praeparatione praemissa, certatim contendunt, quinam foret prior egressurus ad Aram. Huc igitur spectat, ut eos serio moneamus, ne de rebus hisce in posterum dissideant, sed Superiori inferior, quique ultimus advenerit primo jam expectanti, inter aequales, det locum, itaut populi commoditati prospiciatur (destruitur enim hoc commodum per plures infimul prodeuntes Sacerdotes,) & quam requirimus, modestia fervetur, Sacerdos autem ab aliis non impulsus id, quod acturus est, accurate expleat.

Nullum, excepta Sacratissima Dominicae Nativitatis nocte, ante surgentem auroram, vel post meridiem Sacrum fiat.

Mane, diebus Festis, novo per turnum, in quo sexagenarios non intelligimus, in Parochialibus Ecclesiis Missa celebretur, in eaque occurrentes hebdomadae Vigiliae, & Festivitates renunciuntur, modo ut, quae eorum sint, rustici, gregumque custodes convenientes possint agnoscere.

Matutina isthac Missa absoluta, nisi aliter Parochi judicaverint, in Ecclesia Majori, sive Oratoriis, aut Capellis intra locorum moenia, eorumque ad quingentos passus distantiam positis nulla ultra Sacrificia offerantur, nulloque modo negligatur a Parochis inculcata toties Evangelii explanatio, postquam alii etiam Sacerdotes ad celebrandum prodire poterunt.

Nullo Cleri perpetuo Missarum vinculo se alligent, nobis, vel Vicario nostro Generali inconsultis, qui eam faciemus regulam, ut nisi Ecclesiis expedire plane judicaverimus, assensum nostrum nunquam interponemus. Legata vero ad hunc fortassis effectum pecunia, statim ac per Clerum recepta fuerit, inter communem reponatur, in praediis fructuosis, vel in tutis censibus, de nostra quamprimum voluntate, convertenda.

Eorundem porro onerum tabella in quocumque Sacrario defixa semper maneat, necnon ubique habeantur bene com-

N. 2 pacti

pacti codices, in quibus singulae ejus generis celebrandae Missae, celebrataeque adnotentur.

Universi denique Sacerdotes semel saltem in hebdomada, & advenientibus Anni Solemnitatibus, velut in *Cap. de vit. & honest. Clericor.* praescribitur, Missam celebrent; si quis enim tertio admonitus Sacrum facere detrectarit, acriter arbitrio nostro punietur.

De Sacramento Extremæ Uctionis.

C A P. XXXIII.

A Ttritas altius extollens cervices invidens aeternae Animarum saluti daemon, quam maxima fuerit Fidelium pietas religioque, eos tamen in angustiis positos, propemodumque deficientes, furenti aggredi impetu non praetermittit. Jamque, comparatis undique ad enecandam languentem animam viribus, rabidis illam morsibus quandoquidem labefactaret, atque corripere, sed Christus Dominus, acerrimus omnium salutis propugnator, & vindex, etiam in extremis laborantibus, Sacri Uctione Olei, paratum voluit afferretur auxilium.

Parochi propterea piissimae Redemptoris voluntati (a), Sacrorumque Canonum praescriptis morem gerentes, quos dubia affectos valetudine compererint, protinus Sacramenti hujus robore adaugeant, aliaque Christianae pietatis officia impleant, quae fusius in *Cap. de ipsorum vigilantia* recensuimus.

Tum vero Sacramento hoc praesto curent esse, quum infirmi cibo refecti Coelesti, non integras modo compotes rationis, sed receptorum nuper Sacramentorum reverentia suffusi, ad Extremam suscipiendam Uctionem majori animi puritate, ac devotione parati sunt. Verumtamen sicuti repente quandoque ingravescens morbus, caeterorum Sacramen-

(a) C. *Illud superfluum* III. dist. 95. & *Conc. Trid. sess. XIV. cap. 3. de Ministr. Sacri. Extr. Uct.*, & temp. quo *hujus* deb.

Perfusionis tamen illius non gaudeant beneficio, qui, dum per tempus licuit, Sacramenta respuerunt, & nulla poenitentiae indicia dedere. At vero morituri, quamvis impie vixerint, hominibus, si, amisso loquendi usu, exploratis saltem nutibus, voluntatem in melius properantem indicaverint, Extrema Fidelium medicina non denegetur.

Cæterum adamussum servetur quicquid a felicitis recordationis Matthæo Cosentino decessore nostro in Synodalibus Constitutionibus *Cap. de Extrem. Unction. §. Pro deferendis, usque in finem*, sancitum est. Et primo quidem debitum per turnum languentibus ante, & postquam inuncti fuerint a Sacerdotibus, opportunumque adhortationis auxilium præbeatur, nec ii unquam, adstante mortis periculo, deferantur. Exinde autem per sexaginta tintinnatum majoris campanae pulsationes, cum vir aliquis in extremis laboraverit, & per quinquaginta, quando mulier in articulo mortis fuerit, populo indicetur, ut per hæc signa admonitus, devotas Deo fundat preces pro anima transituri, certus (quod sæpe Parochi in memoriam revocent) id sibi pro eadem opportunitate, a qua nemo immunis, retribuendum esse. *Russ.*

De Sacramento Ordinis.

C A P. XXXIV.

PLura pluribus in locis haftenus congeffimus, a quibus facillime Sacramenti hujus fanctitas deduci potest. Illud igitur dumtaxat modo repetimus, quod in *Cap. de Puerorum Seminario* fancivimus, nullos, nempe ad Ordines in posterum promoturos (intoleranda enim huc nos adduxit quamplurimum ignorantia,) nisi prius per congruum spatium, exceptis iis qui literas apprime callent, enixam in Seminario studiis dederint operam. Verum ne praetereamus silentio quae in Ordinibus conferendis praesertim inspicienda erunt, quod hic praestandum fuerat, ad ea *inferiori Cap.* complectenda festinamus.

De Aetate, & Qualitate Praeficiendorum.

C A P. XXXV.

PRIMA TONSURA initiandi, septennio majores, & Sacramento Confirmationis sint roborati. Christianae rudimenta Doctrinae mirifice calleant: bonis vita, & moribus prae luceant; rationemque saltem legendi, & scribendi cognoscant. Non effugiendi Laicalis Fori cupiditate, sed pio inserviendi Deo ardore succensi, in Clericalem militiam petant aggregari; ideoque, pubertatem ingressi, una cum opportunis aliis, testimonium quoque ferant, quo plene probent, nullam unquam in Laicali Curia maleficiorum causam sibi fuisse rem.

AD MINORES ORDINES promovendi doceant de ultimo Ordine suscepto, ac de ejus exercitio: quod Ecclesiae, cui fuerunt adscripti, ut par est, inservierint: Christianam Doctrinam, & Sacramenta, juxta Synodales nostras Constitutiones frequentarint: in habitu, & tonsura assiduo incesserint; quodque in literas incubuerint; honeste, laudabili-

biliterque vitam traxerint ; duodenumque aetatis annum expleverint , si ad Acolythatum sint progressuri .

SUBDIACONATUM appetentes vicesimo-primo expirato anno se natos probent ; authenticum, idemque veridicum maxime (sub poena excommunicationis latae sententiae nobis reservatae illico incurrendae , a qua nullus valeat absolvere , etiamsi reservatorum facultatem habuerit) praebeant documentum de legitimo titulo , ad quem ordinandi sunt ; item de vita , & moribus ; de Superiorum Ordinum exercitio ; de Doctrinae , Ecclesiae , & Sacramentorum frequentatione ; deque Spiritualibus absolutis exercitiis .

AD DIACONATUM accessuri , cum omnia , quae ad Subdiaconatum requiruntur , tum fidem exhibeant de vera , & reali patrimonii possessione ; quod in ultimo suscepto Ordine ministraverint ; aetatem annorum viginti-duorum attigerint ; & Moraliis quaestionibus interfuerint .

IN SACERDOTIUM cooptandi constare eadem faciant , quae superius enuntiavimus , quodque vicesimum-quartum aetatis annum expleverint .

GENERALITER VERO omnes Beneficiati , & in Sacris constituti , cum ad Ordinationes accesserint , testatum reddant , habere se , prout in *Cap. de vit. & honest. Clericor.* sancitum est , proprios integros talaris habitus ; & superpellicea decentia : Clerici in Minoribus probent , non deesse sibi superpellicea ipsa , & pallas , vulgo *Mantelline* , quodque iidem in Ecclesia , & in Sacris functionibus semper usi fuerint .

Fiant assuetae per Parochos denunciationes , sejunctasque absolutarum testificationes ordinandi secum ferant . Pro testimoniis autem omnibus , quae supra requisivimus , tametsi numero fortasse croverint , eadem tamen , quae usque adhuc Parochis cessit , merces , & nihil ultra pendatur . Iidem vero testimonii gravitatem serio perpendentes , omni vel levisimo mendacio se abstineant ; si quid enim in re sollicitudinis plena ementiti fuerint , Deo primum vindici , nobisque dein graves , etiam carceris , dabunt poenas .

Prac-

Praetereundum modo non est, quod saepe numero in hac Dioecesi contigit, tanta cum Ecclesiastici Ordinis ignominia. Promoventur enim ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem titulo Patrimonii nonnulli, quibus re vera nullum Patrimonium est, sed ad pompam, simulateque tantum constitutum, ex quo extrema illa tum familiarium, tum rerum omnium angustia dimanat, quam multo pluries rubore suffusi deflevimus cum sordidis aliquibus, propeque nudis Sacerdotibus. Ut itaque absurda ejusmodi, & fraudes evitentur, Vicariis omnibus Foraneis, a quibus dumtaxat in posterum volumus id praestari, mandamus, ut, quum de Clericorum Patrimoniis inquirunt, summa utantur industria, ac vigilantia, ut luculentius *in Appendice* praescribitur, etsi Patrimonia aliqua non vera, propria, ac de propriis, vel paternis, vel maternis, vel procul a simulatione donatis bonis, sed ad pompam, ut praemisimus, fictaque esse cognoverint, sub poena excommunicationis latae sententiae, nobis tantummodo reservatae; quam etiam ad praeficiendos extendimus, *ut in superiori §. Subdiaconatum appetentes*, opportune ad nos deferre meminerint.

Regulares tandem intra fines Dioecesis nostrae degentes a nullo alio, nobis non praepeditis, Antistite initiari praesumant, sed relatum infra Sanctae memoriae Clementis VIII. decretum, sub poenis eodem comminatis, omnino servant.

Decretum Clementis VIII. circa Ordines a Regularibus suscipiendos.

DE mandato Sanctissimi D. N. Clementis, Divina Providentia, Papae VIII., tenore praesentium, mandatur omnibus, & singulis quorumcumque Regularium Superioribus, ut de caetero observent, & observari faciant ea, quae in Decreto Sacrae Congregationis Concilii Tridentini continentur, cujus tenor est talis: Congregatio Concilii censuit, Superiores Regulares posse suo subdito itidem Regulari, qui, praeditus qualitatibus requisitis, Ordines suscipere voluerit, literas dimissorias concedere,

derè, ad Episcopum tamen Dioecesanum, nempe illius Monasterii, in cuius familia ab iis, ad quos pertinet, Regularis positus fuerit: & si Dioecesanus abfuerit, vel non esset habiturus Ordinationes, ad quemcumque alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipsi Regulares non distulerint de industria concessionem dimissoriarum in id tempus, quo Episcopus Dioecesanus, vel abfuerit, vel nullas habiturus esset Ordinationes. Verum cum a Superioribus Regularibus, Episcopo Dioecesano absente, vel Ordinationes non habente, literae dimissoriae dabuntur, in eis utique huiusmodi causam absentiae Dioecesani Episcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, exprimendam esse. Quod qui non fecerint, officii, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis activae, & passivae privationem, ac alias, arbitrio ejusdem Sanctissimi D. N. Papae reservatas, poenas incurrant. In quorum fidem, &c. Datum Romae die 15. mensis Martii 1596.

De Sacramento Matrimonii.

C A P. XXXVI.

QUamvis, susceptis vix Ecclesiae istius gubernaculis, quae nobis, licet immeritis, Apostolica Sedes commisit, nefarium multiplicium nuptiarum, quod *Polygamia* dicitur, facinus, nec unico quidem exemplo comprimere oportuisset; moerorem tamen quammaximum ex eo perceptum major postmodum exorta nobis laetitia restrinxit, cum non solum, eliminato tunc penitus malo, nulla regerminatura radix superfuerit, verum optato modo cuncta procedant ordine, praescriptaeque a Sacra Congregatione quoad Matrimonia leges debitae in integrum executioni demandentur.

Haec proinde; ne ullo unquam tempore abeant in desertum, verum, ut ex animo cupimus, cautius retineantur, agitur enim (a) de Sacramento; acque a Christo Domino instituto, parique modo gratiam conferente, sanctum.

(a) Conc. Trid. sess. XXIV. in princ., ibidemq. Can. prim. de Sacram. Matrim.

cinus, ut antequam Matrimonium de praesenti, ut dicitur, contrahatur, assuetae fiant a Parochis trinae denunciationes, tribus Festis diebus inter Missarum Solemnia, quum populus frequentior adest, ut, si quod lateat inter conjuges impedimentum, facile comperiri possit.

Verum cum pervicax hominum insidiator malignos quosdam adhibeat, qui impedimenta, quae nunquam fuere, falso indicare non dubitant, ad piam Fidelium retardandam voluntatem: Nos, collusiones ejusmodi improbantes, excommunicationi nobis reservatae subjicimus quoscumque, astu, vel invidia, aliqua minus vera obstacula in lucem proferre ausi fuerint:

Interim dum Matrimonia publicantur, per Vicarios Foraneos, ad quos in posterum pertinere decernimus, diligentissime, ad formam documenti Supremi Inquisitionis Senatus; *De libero*, quem vocant, conjugum *statu* inquiretur. Examinent autem tum Sponsos ipsos, tum binos omni exceptione majores testes, & binas pro illorum omnium exploratione, vulgo *Costituto* drachmas, idest carolenos duos, nihilque eo amplius recipiant.

Parochis vero triginta cedant asses denunciationum gratia, decem pro exarando expletarum testimonio, decemque itidem pro quacumque testificatione e Parochialibus Codicibus ad hunc dumtaxat effectum extrahenda; quoniam in reliquis casibus, utpote si ab aliquo testimonium de baptismo, vel aliud petatur, binas pro unoquoque drachmas exigere poterunt. Nullus tamen sit, qui constituta ejusmodi mercede amplius sibi solvendum esse praesumat, nisi gravibus arbitrio nostro poenis affici velit.

Eo, quo proposuimus, pacto, omnibus ad rem facientibus absolutis, Vicarii Foranei singulas congerant Parochorum testificationes, ac probationibus liberi status adjunctas, Conjugum impensis, ad Curiam nostram pervenire curent, ut de ipsius licentia ad celebrandum in faciem Ecclesiae Matrimonium possit procedi.

At cum pauperibus Sanctissima religionis jura suadeant
esse

esse succurrendum, illud a nobis primo, a reliquis deinde praestari aequum est. Mandamus itaque Vicariis ipsis Foraneis, simulque Parochis, ut, absque ulla mercedis commemoratione, necessaria omnia, quae ad Matrimonium perficiendum requiruntur, gratis expediant, quotiescumque idem compertum habuerint a Curia nostra fuisse factum.

Porro, antequam Sponsi Matrimonio jungantur, animam a peccatorum labe emundatam, Sanctissimi Christi Corporis accessione, digniorem reddant ad perficiendum in Ecclesia, nisi aliter permiserimus, Sacramentum, tum ne dubitari queat de damnato clandestino Matrimonio, tum ut Sponsi, post Missam, quae pro ipsis celebrari, & offerri solet (a), debitam a Parocho recipiant benedictionem, sub excommunicationis poena, ultra duos a celebrato Matrimonio menses minime differendam.

Hanc autem Parochi benedictionem, nisi aliter requisiti fuerint, in Missa privata impertiantur, pro qua quidem tum, cum pro Sponsis de eorum voluntate offertur, assedumtaxat decem recipiant, nec, exigendae uberioris elemosynae gratia, illos cogant ad benedictionem in Missa Solemni recipiendam.

Extra igitur Ecclesiam nemo conjungatur: nullus vetitis a Sacris Canonibus temporibus: tribus omissis publicationibus nullus, nisi cum iusta de causa aliter nos expedire censeamus.

Acquitati consonum videretur, quod et iam peramanter monemus, ut nulla constituerentur connubia, quae parentum consilio non probentur. Attamen cum ex Jure Canonico Matrimonii libertas non sit violanda, neque restringenda, idcirco unusquisque sibi consular.

Mulieres hortamur, ut, post puerperium, citius quam fieri possit, in Templum se conferant, benedictionem a proprio Parocho suscepturae. Statim vero ac convaluerint, ante diebus Festis Sacrum meminerint, illud enim absque lethali culpa (quod Parochi in memoriam revocent, quum

O 2

ba-

(a) Conc. Trid. sess. XXIV. de Ref. Matrim. cap. 2.

baptizant) praetermitti non potest.

Advenae, sive ex aliena Dioecesi ad Matrimonia contrahenda non admittantur, nisi patens proprii Ordinarii testimonium a Curia nostra cognoscendum super eorum statu libero exhibuerint.

Constante Matrimonio, si aliqua detegi impedimenta contigerit, nobis illico deferantur, ut ad sejungendos Conjuges procedamus, donec Sanctae Sedis Apostolicae dispensationem consequantur.

Illibatam conjuges alter alteri servant fidem, nec eam ullo unquam tempore audeant imminuere, praesertim vero (a), per tori separationem, nisi praecedente Curiae nostrae decreto, quod, meritis causae accurate perpensis, interponetur. Est enim jugale vinculum, quod humanis quandoque rationibus, raro tamen, laxatur, unaque dumtaxat morte dissolvitur, tanto aliis tenacior, ut (b), teste Apostolo, duo pridem soluti homines eo correpti arctissime perstringantur, nec amplius duplex, sed una tantum duobus in corporibus caro dignoscenda sit.

De caetero, cum pro Pastoralis sollicitudine malis omnibus occurrere jam curaverimus, pessimus ille quoque mos non levis murmurationis, scandalique causa eliminandus videtur, quo usuvenit, ut simul ac Nuptiae constitutae sunt, statim, velut celebratae jam forent, multa surgat inter Sponfos familiaritas, ex quo plerumque fit, ut nondum Solemni Ritu peractis Nuptiis, in tantum Sacramenti opprobrium, & prolis detrimentum, consumentur. Monemus itaque Sponfos universos, ut nimiam hanc familiaritatem velut proximam, quae est, peccandi occasionem declinent: Si enim, quod absit, ita, ante Matrimonium celebratum, familiariter agendo, rem simul habuerint, iis non acriores modo poenitentias, sed & excommunicationem latae sententiae nobis reservatam proponimus.

Haec ad rem satis, nihilque reliquum videtur, nisi ut statuamus,

(a) C. Saeculares I. caus. 33. quae. 2.

(b) Ad Ephe. V.

tuamus, pro Matrimoniiis ineundis tam inter cives, quam inter cæteras personas, assucta Curiae nostrae emolumenta solvenda esse, ad formam *Taxae Innocentianae*, quae in Curia ipsa nostra pendet affixa, & decreti Sacrae Concilii Congregationis, quae nobis petentibus IV. Kalendas Februarii MDCCXXIV. rescriptit, ut sequitur.

Foris -- Reverendiss. Domino uti Fratri Episcopo Anglonensi -- intus vero -- Reverendiss. Domine uti Frater. Relatis in Sacra Congregatione Concilii literis Amplitudinis Tuae circa preces Repraesentantium Civitatis Tursi, oppidi Sancti Archangeli, & aliorum oppidorum istius Dioecesis recurrentium adversus Amplitudinem Tuam, ex quo, contra praxim hactenus, ut asserunt, observatam, demandaverit, quod pro Matrimoniiis contrahendis etiam inter cives examinentur testes super statu libero contrahere volentium: Eminentiss. Patres, instantiam rejicientes, Amplitudini Tuae rescribendum esse censuerunt, quod hisce facimus, ut etiam in Matrimoniiis, quae inter cives contrahuntur, testes super statu libero contrahentium examinari, ac in omnibus Taxam Innocentianam in sua Cancellaria omnino observari faciat. Ita exequatur Amplitudo Tua, cui omnia sancta precamur a Domino. Romae 29. Januarii 1724. -- Amplitudinis Tuae -- Uti Frater C. Cardinalis Origus Praefectus -- Prosper Archiepiscopus Theodossiae Secretarius -- Anglonensi Episcopo.

De Judicibus Synodalibus.

C A P. XXXVII.

STatutum est (a), in Sacro-Sancto Tridentino Concilio, ut in quibuscumque Synodalibus conventibus Judices ap-
prime idonei, aliaque requisita habentes deligerentur, quibus a Sancta Sede Apostolica, sive ejus Legatis, vel Nunciis causae ad Ecclesiasticum Forum pertinentes cognoscendae committi possint. Nos itaque Sacri ejusdem Tridentini Concilii praescriptis obsequentes, constituimus, & deputamus in

JV.

29. Reg. XXV. de Ref. cap. 10.

JUDICES SYNODALES :

Admodum Reverendum U. J. D. D. Leonardum Camerino
Archidiaconum Cathedralis Ecclesiae .

Adm. Rev. U. J. D. D. Philippum Panevino Archipresbyterum
Cathedralis Ecclesiae .

Adm. Rev. U. J. D. D. Scipionem Picolla Decanum Cathedralis
Ecclesiae .

Adm. Rev. U. J. D. D. Alexium Donnaperna Canonicum Cathedralis
Ecclesiae .

Adm. Rev. D. Dominicum Antonium Digno Protonotarium
Apostolicum , Canonicum insignis Collegiatae Ecclesiae Rabatanensis nuncupatae .

Adm. Rev. U. J. D. D. Nicolaum Altomonte Protonotarium
Apostolicum , Archipresbyterum Carbonis .

De Examinatoribus Synodalibus .

C A P. XXXVIII.

Synodaliū Examinatorum officium anxia plenum solitudine non est qui non noverit , eorum enim est de aliorum scientia proferre iudicium . Nos , quamquam integerrimos religione , praestantesque doctrina viros in electum habere curavimus , iis tamen , ut debita tam vigili muneri fide respondeant , ob oculos ponendas necessario ducimus Tridentinas leges , & praesertim Cap. XVIII. de Reform. XXIV. Sessionis , quod attente considerent , ut quae eorum sint , cumulate percipiant . Praestent vero ii , qui adsunt , antequam discedant , ii , qui absentes reperiuntur , quos parvo in margine signo indicamus , antequam quemquam examinent , Jusjurandum in manibus nostris de rite , recteque tanto munere adimplendo : nos enim jam proponimus in

EXAMINATORES SYNODALES .

Reverendissimum U. J. D. D. Franciscum Grezzi nostrum
Pro-Vicarium Generalem .

Adm.

- Adm. Rev. U. J. D. D. Leonardum Camerino Archidiaconum.
 Adm. Rev. U. J. D. D. Philippum Panevino Archipresbyterum.
 Adm. Rev. D. Joannem Thomam Giordano Canonicum .
 Adm. Rev. D. Hieronymum Targiani Canonicum .
 Adm. Rev. U. J. D. D. Philippum Brancalasso Canonicum .
 Adm. Rev. U. J. D. D. Joannem Laurentium de Mellis Canonicum .
 Adm. Rev. S. Th. D. D. Paulum Centonze Canonicum Theologum .
 Adm. Rev. S. Th. D. D. Marcum Antonium Sydereo Praepositum insignis Collegiatae Ecclesiae .
 Adm. Rev. U. J. D. D. Franciscum Antonium Donnaperla Canonicum Collegiatae Ecclesiae .
 Adm. Rev. U. J. D. D. Hannibalem Maurelli Canonicum Collegiatae Ecclesiae .
 Adm. Rev. D. Dominicum Antonium Digno Protonotarium Apostolicum , Canonicum Collegiatae Ecclesiae .
 * Adm. Rev. U. J. D. D. Franciscum Januarium Sanseverino S. Th. Prof. , Protonotarium Apostolicum , Theologum nostrum , & Convisitatorem .
 * Adm. Rev. U. J. D. Abbatem D. Joannem Leone Cantorem Coryleti .
 * Adm. Rev. Abbatem D. Andream Amerise Cantorem Laurentianae .
 * Rev. S. Th. Prof. D. Januarium Spatiante .
 * Rev. U. J. D. D. Philippum Calabrese .
 * Rev. D. Philippum Asprelli .
 Rev. P. Dominicum Picolla Praepositum Congregationis Oratorii .
 Rev. P. Paullum Panevino Congregationis Oratorii .
 Rev. D. Carolum Baldini Archipresbyterum Clari-montis .
 * Rev. U. J. D. D. Franciscum Antonium Bonavita .
 * Rev. U. J. D. D. Franciscum Antonium Marcone Archipresbyterum Senisii .
 * Adm. Rev. U. J. D. D. Nicolaum Altomonte Protonotarium Apostolicum Archipresbyterum Carbonis .
 * Adm.

- * Adm. Rev. U. J. D. Abbatem D. Blasium Giocoli Archipresbyterum Sancti Archangeli .
- * Adm. Rev. Doct. phys. Abbatem D. Michaëlem Giocoli .
- * Rev. Doct. phys. D. Nicolaum Giocoli .
- * Rev. Doct. phys. D. Nicolaum Graniti .
- Rev. Diaconum Julium Sardella .
- * Rev. Subdiaconum Nicolaum Fortunato .
- * Rev. D. Nicolaum Carmando Archipresbyterum Orioli .
- Rev. D. Nicolaum Bavila .
- * Rev. Doct. phys. D. Philippum Giannettafio .
- * Rev. D. Franciscum Antonium Bianco .
- * Rev. D. Josephum de Elia .
- * Rev. D. Augustinum Buglione Archipresbyterum Episcopiae .
- Rev. U. J. D. Diaconum Franciscum Antonium Targiani Cantorem Episcopiae .
- * Rev. Doct. phys. D. Josephum Persiano .
- Rev. D. Carolum Gagliardi Cantorem Sancti Quirici .
- Rev. D. Julium Cortesano .
- * Rev. D. Gherardum Durante .
- Rev. D. Antonium Finamore Archipresbyterum Castri-Saraceni .
- * Rev. D. Joachim Latronico Cantorem Castri-Saraceni .
- * Adm. Rev. U. J. D. Abbatem D. Jacobum Picinni .
- * Rev. D. Franciscum Giocoli .
- * Rev. D. Matthacum Sbarra .
- * Rev. D. Ascanium Cascino .
- Rev. U. J. D. D. Dominicum Antonium Delphino Archipresbyterum Spinusii .
- Adm. Rev. Abbatem D. Nicolaum Armenti Protonotarium Apostolicum, Cantorem Roccae-novae .
- Rev. D. Josephum Pastore Archipresbyterum Bollitae .
- Adm. Rev. Abbatem D. Joannem Laurentium Panevino Cantorem Bollitae .
- Rev. U. J. D. D. Josephum Agresti .
- Et in

EXA-

EXAMINATORES SYNODALES CANTUS

GREGORIANI.

Adm. Rev. Canonicum D. Franciscum Antonium Pascha .

Rev. D. Carolum Gagliardi Cantorem Sancti Quirici, & Magistrum Seminarii.

Rev. Diaconum Philippum Mele :

*Placent ne vobis ?*Responderunt . *Placent* .*De Testibus Synodalibus.*

C A P. XXXIX.

AD exactam harum Constitutionum inducendam observantiam, Synodales Testes, & quidem prudentia graves, appetendi sunt : nihil enim latae profunt leges, nisi, ut eae custodiantur, ex animo curetur. Ipsorum igitur Testium secreto electorum sit, quidquid contra Divinam, Sacrorum Canonum, & voluntatem nostram factum fuerit nobis indicare, qua de re iuramentum in manibus eorum, quos deputabimus, praestabunt.

De Poenis, & Constitutionibus Synodalibus.

CAP. XL. ET ULTIMUM.

Nihil ultra ad Divinum conservandum Cultum, nihil ad Ecclesiasticum nitorem adaugendum, nihil postremo ad Spiritualem populorum promovendam utilitatem superesse videtur, quod, recollecta undique virium nostrarum imbecillitate, attingere non fuisset ex animo. At quoniam nulla in ferendis legibus adhiberi potest cautio, ad quam subvertendam illico humana malitia non cogitet; idcirco si quid in iis recensendis, quae ad commissi nobis gregis curam pertinebant, deerimus, cum non id ex animi voluntate, sed ex ingenti potius pertractandarum rerum mole factum.

P

fuc-

fuerit, nostrum erit, Constitutionibus huiusce, quae libuerint, addere, quae supererint, diminuerere, quaeque speciali indiguerint interpretatione, declarare, ac poenas, quas pluribus in locis reticulis, pro ordinaria, quam nobis reservamus, facultate, irrogare. Nullus itaque, temerario ausu, quod salubriter pro universali Dioecesis bono sancimus improbare, imminuere, emendare, interpretari, si-ve quicquam contra facere praesumat; Si quis enim id stulte attentarit, praeter indignationem Omnipotentis Dei, gravissimam quoque iudicii nostri animadversionem subituum se sciat.

Praeteritis Decessorum nostrorum Synodalibus Constitutionibus, eorumque edictis, & nostris, haud secus ac si firmo adhuc starent robore, nisi in eo, quod irritum fortasse fecimus, vel immutavimus, non intendimus, vel in minimo derogare. Si qua vero, quae bonam, Sanctamque respiciunt legem, modo praetermisimus, aut si qua posthac emergant novis indigentia remediis, ea, in Sanctis praesertim visitationibus, praestare non obliviscemur.

Ceterum, cum nihil quod firmum sapiat ab infirmitate, possit nostra ducere originem, Sanctae propterea Sedis Apostolicae auctoritati, Sanctissimoque Patri eidem praesidenti BENEDICTO, cujus sub auspiciis opus hoc aggredi tantopere desideravimus, jam modo perfectum, majori, qua possumus animi veneratione, cognoscendum, emendandumque humillime subijcimus.

Haec sunt Constitutiones Synodales: *Placent ne vobis?*

Unanimi omnium plausu responsum est: *Placent: Placent:*
Ego Frater Hektor Quartus Episcopus Anglonensis, & Tur-sien-sis, haec Synodalia Statuta probavi, firmavi, & iis-dem, quorum omnium Sessionibus praefui, me subscripsi.
Ego U. J. D. D. Leonardus Camerino Archidiaconus interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. D. Philippus Panvino Archipresbyter interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. D. Scipio Picolla Decanus interfui, & subscripsi.

Ego

Ego U. J. D. D. Melchior Donnaperna Canonicus interfui, & subscripsi.

Ego Joannes Thomas Jordanus Canonicus interfui, & subscripsi.

Ego D. Franciscus Antonius Pascha Canonicus interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. D. Saverius Panevino Canonicus interfui, & subscripsi.

Ego D. Matthaeus Donnaperna Canonicus interfui, & subscripsi.

Ego Canonicus Hieronymus Targiani interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. D. Blasius Panevino Canonicus interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. D. Philippus Brancalasso Canonicus interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. D. Joannes Laurentius de Mellis Canonicus interfui, & subscripsi.

Ego S. Th. D. D. Paulus Centonze Canonicus Theologus interfui, & subscripsi.

Ego D. Angelus de Pascha Oeconomus Parochialis Ecclesiae Sancti Michaelis interfui, & subscripsi.

Ego D. Andreas Guida Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Carolus Baldini Archipresbyter S. Joannis Baptistae Clari-montis interfui, & subscripsi.

Ego D. Cajetanus Guglielmuccio Procurator Rev. Canonici D. Francisci Antonii Salerno, Oeconomi Rev. Rectoris Collegiatae Ecclesiae S. Thomae Clari-montis interfui, & subscripsi.

Ego D. Nicolaus Fortunato Procurator Rev. Archipresbyteri Senisii interfui, & subscripsi.

Ego D. Joseph Bastantio Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Marcus Antonius de Michaelle Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego Canonicus D. Hieronymus Targiani Procurator Rev. D. Nicolai Altomonte J. U. D., Prot. Apost. Archipresbyteri Terrae Carbonis interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. Diaconus Franciscus Antonius Targiani Procurator Rev. D. Marii Giordano Cantoris, & Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego D. Roccus Latronico Archipresbyter Colubrarii interfui, & subscripsi.

Ego D. Paulus Marsico Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Matthias de Bernardo Vic. For. interfui, & subscripsi.

Ego D. Gherardus de Grandis Procurator Rev. Archipresbyteri Terrae S. Archangeli, & Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego D. Andreas la Trecchiena Cantor interfui, & subscripsi.

Ego Doct. phys. D. Antonius d'Artuso Archipresbyter Roccae-imperialis, & Procurator Rev. Vicarii Foranei D. Honuphrii Santomartini interfui, & subscripsi.

Ego D. Andreas Tartaglia Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Nicolaus Bavila Vicarius Foraneus Terrae Orioli interfui, & subscripsi tam meo nomine, quam ut Procurator R.R. Archipresbyteri D. Nicolai Carmandi, & U. J. D. D. Caroli Greca Cantoris.

Ego D. Petrus Antonius Giacobino Archipresbyter Amendolariae interfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam procuratorio R.R. Cantoris D. Josephi Cavalerio, & D. Leonardii Aquilar Vicarii Foranei.

Ego D. Joseph de Lillo Archipresbyter Terrae Cannae interfui, & subscripsi.

Ego Joannes Baptista Barletta Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Gerardus Campilongo Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego Archipresbyter Theanae D. Angelus Antonius Guarino interfui, & subscripsi.

Ego D. Januarius de Nigris Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Octavius Ferrari Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. Diaconus Franciscus Antonius Targiani Cantor Episcopiae interfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam uti Procurator Rev. D. Augustini Buglione Archipresbyteri.

Ego

Ego Clericus Franciscus Antonius de Neapoli Procurator
Doct. phys. D. Josephi Persiano Vicarii Foranei interfui,
& subscripsi.

Ego D. Joseph Angiolillo Oeconomus, Cantor, & Vicarius
Foraneus Terrae Nojæ interfui, & subscripsi.

Ego D. Joannes Petrus Troncellito Archipresbyter Nucariæ
interfui, & subscripsi, tam nomine proprio, quam uti
Procurator RR. Cantoris D. Pomponii Jacobino, & Vi-
carii Foranei D. Joannis Baptistæ Gizzo.

Ego U. J. D. D. Joannes Baptista Lauria Archipresbyter Sancti
Quirici interfui, & subscripsi.

Ego D. Carolus Gagliardi Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Julius Cortesano Procurator Rev. Vicarii Foranei
D. Petri Antonii Caputo interfui, & subscripsi.

Ego D. Antonius Finamore Archipresbyter Castri-Saraceni
interfui, & subscripsi.

Ego Clericus Nicolaus Rocco Procurator RR. Cantoris
D. Joachim Latronico, & D. Ferrantis Latronico Vicarii
Foranei interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. Dominicus Martorano Archipresbyter Sancti
Martini interfui, & subscripsi.

Ego Doct. phys. D. Joannes de Simone Vicarius Foraneus
interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. D. Dominicus Antonius Delphino Archipresby-
ter Terræ Spinusii interfui, & subscripsi tam nomine pro-
prio, quam uti Procurator RR. Cantoris D. Blasii Pelle-
grino, & D. Francisci Antonii Delphino Vicarii Foranei.

Ego D. Franciscus Antonius de Nigris Archipresbyter Cal-
veræ interfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam
uti Procurator RR. Cantoris D. Dominici Pincitore, &
D. Caroli de Nigris Vicarii Foranei.

Ego D. Aloysius Amorosius Archipresbyter Castro-novi in-
terfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam uti Pro-
curator Rev. Cantoris D. Antonii la Cava.

Ego D. Cajetanus de Elia Procurator D. Francisci Caruso Vi-
carii Foranei interfui, & subscripsi.

Ego

Ego D. Cajetanus Caschno Oeconomus, & Vicarius Foraneus Roccae-novae interfui, & subscripsi.

Ego D. Nicolaus Armenti Protonotarius Apostolicus, & Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Nicolaus Mango Archipresbyter Francavillae interfui, & subscripsi.

Ego D. Januarius de Bernardo Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Alexander Ingiande Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego D. Leonardus Ripa Archipresbyter Sancti Georgii interfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam uti Procurator Rev. Vicarii Foranei D. Francisci Marii Ripa.

Ego D. Martinus Ripa Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Joseph Pastore Archipresbyter Terrae Bollitae interfui, & subscripsi.

Ego Abbas D. Joannes Laurentius Panevino Cantor, & Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego U. J. D. D. Dominicus Tufaro Cantor, & Vicarius Foraneus Terrae-novae interfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam uti Procurator Rever. Archipresbyteri D. Antonii lo Feudo.

Ego D. Blasius de Amato Archipresbyter Rotundellae interfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam uti Procurator Rev. Vicarii Foranei D. Francisci Antonii de Amato.

Ego D. Ambrosius Rondinelli Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Franciscus Russo Archipresbyter Roseti interfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam procuratorio Rev. Vicarii Foranei D. Lucii de Urso.

Ego D. Joannes Paulus Sarandria Vicarius Foraneus Montis-jordani interfui, & subscripsi tam nomine proprio, quam procuratorio Rev. Archipresbyteri D. Francisci Antonii Manfredi.

Ego Joannes Vitus Caponero Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Daniel Odoardi Archipresbyter Alexandriae interfui, & subscripsi.

Ego D. Donatus de Rago Procurator Rev. Cantoris D. Simeonis

meonis de Mundo interfui, & subscripsi.

Ego U.J.D. D. Joseph Agresti Procurator Rev. Archipresbyteri Fayalis D. Angeli Pugliese interfui, & subscripsi.

Ego D. Lucas Melè Cantor, & Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego D. Donatus de Rago Oeconomus, & Vicarius Foraneus Cerfosimi interfui, & subscripsi.

Ego D. Joannes Baptista Armenti Archipresbyter Sanseverini interfui, & subscripsi.

Ego D. Joannes Baptista la Gioja Cantor interfui, & subscripsi.

Ego D. Joannes Thomas de Salvo Procurator Rev. Archipresbyteri Fardellae D. Francisci Grosso interfui, & subscripsi.

Ego D. Cajetanus Donadio Cantor, & Vicarius Foraneus interfui, & subscripsi.

Ego D. Carolus Siciliano Procurator Rev. Curati Castro-regii D. Nicolai Antonii de Lazaro interfui, & subscripsi.

Ego D. Carolus Tompo Procurator Rev. Curati Farnetae patris mei interfui, & subscripsi.

Ego D. Donatus de Rago Procurator Rev. D. Antonii de Pace Archipresbyteri Sancti Constantini interfui, & subscripsi.

Ego D. Camillus Turco Procurator Rev. D. Stamati Scutari Vicarii Foranei interfui, & subscripsi.

Ego D. Donatus de Rago Procurator RR. D. Julii Osnato Curati Casalis-novi, & D. Antonii Osnato Vicarii Foranei interfui, & subscripsi.

FRA-

FRATER HECTOR QUARTI

*Dei, & Apostolicae Sedis gratia Episcopus
Anglonensis, & Tursiensis, Universo
Clero hic praesenti.*

QUamquam inceptam jam Dioecesanam Synodum, Deo nobis bene juvante, feliciter absolvimus, itaut eidem, pro collatis in nos indignos famulos suos, tanta liberalitate, beneficiis, immortales gratias agere, & deinde universo nostro dilectissimo Clero. benedicere cogitemus; attamen quia nullum de consecratione hujus Cathedralis Ecclesiae superest argumentum, immo plures in contrarium urgent praesumptiones, eamque Solemni ritu Consecrationem peragere jamdiu ex animo fuerat, sed, infirmioribus viribus, aliisque justis rationibus detenti, voluntati ejusmodi nostrae haud facile satisfacere poteramus: Considerantes modo majori cum Ecclesiae nostrae decore, vobis omnibus fratribus, & filiis dilectissimis adstantibus, perfici id posse; praecipimus, & mandamus, ut nullus omnino vestrum discedat ad propria loca reversurus, antequam necessaria, ut praemisimus; Consecrationis actio incipienda in crastinam diem, quae erit secunda mensis Maij, hora undecima, expleatur. Postquam vero Cathedralem ipsam Ecclesiam consecraverimus, publicaverimusque de eadem Consecratione decretum, unusquisque, prout sibi placuerit, discedat; Nos enim omnibus, quibus voluntatem hanc nostram significari volumus, universa fausta precamur a Domino. Tursii, e Cathedrali Ecclesia S. Mariae ab Angelo Annuntiatae, in Synodo Dioecesana, Kalendis Maij MDCCXXVIII.

ORA-

ORATIO

Post Synodum

U. J. D. D. FRANCISCI GREZZI.

*Si ergo audieritis vocem meam Vos eritis mihi
in Regnum Sacerdotale , & gens Sancta .*

Exod. Cap. XIX.

UNIVERSA, quibus mundi machina constat, quaeque sub creaturarum nomine continentur, Deus noster Optimus Maximus, verbo *Fiat* prolato dumtaxat, existentia donavit. Hominem vero creare cum vellet, perinde ac si maximum is moliretur opus, & consilium praemisit, & aptato corpore de luto, ipsi Animam non e subiecta materia excitatam, veluti caeteris Animantibus, sed suomet ore Divino inspiravit. O creaturarum igitur miraculum! O Summi Conditoris re vera deliciae! O animal providum, sagax, acutum, memor, plenum rationis, & consilii! Sed, prohi infandum Adae flagitium! Ex quo enim appetitum ille in rationem armavit, a dotis plenitudine se ipsum, nosque suam sobolem adeo deturbavit, ut, licet rationis compotes simus, appetitum habeamus hostem infestissimum, quo, licet cernamus bonum probemusque, in mala declinamus, placetque sensibus magis, quam rationi indulgere. Ut sensus itaque difficilius a ratione discreparent, haberentque humani actus mensuram, qua ad bene agendum dirigermur, solemni illo apparatu, primo de Sinai Monte Lex fuit promulgata, traditum Decalogum, omnium legum epitome absolutissima, subrogatique Legislatores, qui & legum

Q

fo-

foverent observantiam, & haberent potestatem ferendarum, & , juxta circumstantias , inculcarent , interpretarentur , innovarent . Inter caeteros , qui tantam deinde sortiti fuere auctoritatem , Apostolos numeramus , a melioris testamenti sponfore ad tale fastigium eVectos ; legimusque , hos Hierosolymis , prima Synodo coacta , Circumcisionis jugum excutiendum decrevisse , praesidente Petro , Sanctionisque Conciliaris prima edidisse diplomata . Haud immutatam continuari in Episcopis auctoritatem , pro sua cujusque Dioecesi , docuit nos a cunabulis pene ipsis Sancta Mater Ecclesia , tenemusque constanter illud (a) Actorum : *Posuit vos Spiritus-Sanctus Episcopos regere Ecclesiam Dei* : Nec latet hunc Sapientissimum Confessum , scriptum esse in Concilio Neocaesariensi , quod Episcopi Apostolis , Presbyteri vero Discipulis Christi in Ecclesiastica Hierarchia successerint . Hinc , & ex aliis SS. Patrum institutis debitum invaluit Dioecesim congregandi , praebendique sedulo , & salutis monita , & vitae praecepta , & agendorum consilia , quibus congregati itidem , & Pastor , & Ovile , ad montem , qui Christus est , appellere valeamus . Hinc faustissimus nobis hic dies illuxit , quo tu , lectissime Praesul , discusso Dioecesis statu , pensatisque circumstantiis , primam coegisti Synodum , futuram sane perpetuum animi tui aequissimi monumentum . Tradidisti leges , & placere , iussisti , & obsequenti animo conclamatum est : Tu per aevum gloriosus officio , hi vero minime indecori obsequio . Inter haec , silentii impatiens , a dicendi ardore licet propria me repulerit imbecillitas ; tua tamen comitate impulsus , cunctorum benignitati fretus , nonnullorum , quos veneror , voce fatigatus , ut morem ipsis gererem , ego minimus omnium surrexi , id exaggeraturus , quod caeteroqui cunctorum animis insedit , nempe : Idcirco leges ferri , ut observentur exactissime : Earum in observantia , nostram contineri felicitatem .

Enimvero quia naturalis ratio hominibus est indita divinitus,

tus, eaq̄ue dīctat societatem humanam subsistere non posse, nisi publicae alicui potestati subdatur, docuit (a) Apostolus Epistola ad Romanos, aliquam non esse potestatem, nisi a Deo. Ecclesiastica vero potestas legislativa, quod immediate a Deo sit, praeter innumera Aeternae Veritatis testimonia, vel hoc suadet: Cum, nempe, ferendis Dei vocibus, tolerandisque maiestatis ejus fulgoribus impares simus, ejusdem suavissimae prudentiae donum fuit, ut homines essent constituti, per quos leges acciperemus, & regeremur. Loquere tu nobis (b), exclamabant Israēlitae ad Moysen, loquere tu nobis, non loquatur Dominus, ne forte moriamur. Hinc solum quanta diligentia debeant subditi latarum rite legum observantiae studere dignoscitur, Deo namque resistimus, quando Superiorum Sanctiones eludimus. An quod frustra leges ferantur commentari fas erit? An ideo promulgantur, ut oblivioni, neglectuique consignentur? Hujusmodi insanæ mentis opinationes, quæ tamen (O perditissimi mores nostri!) ad actum quotidie perducuntur, & averfatur Deus ipse, & damnavit, quando non aliter suos nos esse patefecit, quam si custodierimus pactum ejus: Nec minus quando tradita Moysi mandata ad populum perferri jussit, ut præclaram illam ab eo confessionem reportaret: *cuncta quæ locutus est Dominus faciemus: omnia quæ locutus est Dominus faciemus, & erimus obedientes*.

Ad rem vero propius accedendo, innumeras omitto SS. Patrum Sententias, innumera Conciliorum decreta. Praetereo illud Hieronymi (c): *Rem videlicet, quæ præcipitur, esse in necessitate servientis* (d). Canonici textus auctoritates non receseo, ubi excusatur institutorum humanorum variatio, tantum propter temporum circumstantias, & magna necessitate, vel evidente utilitate id flagitante. Mitto, inquam, hæc, & similia, & ad duo Sacrarum Scripturarum argumenta festino.

Decreta ab Assuero Hebræorum internecione, ubi, exorante

Q 2

(a) Ad Rom. XIII.

(b) Exod. XX.

(c) Lib. I. contra Jovinianum.

(d) C. non debet, extr. de consangu.

rante Regina Esther exanimi, Assuerum Regem decreti poenituit: O quam subtili usus ille fuit artificio, ut traditas jam ferale literas irritaret! Sollicitus de Hebraeorum salute, sollicitus exanimi Reginae assentiri; probro inuri metuebat, si legem irritaret. Scribens, idcirco, ad Provincias Regni sui: *Nec putare debes (inquit) si diversa jubeamus ex animi nostri venire levitate, sed pro qualitate, & necessitate temporum, ut Reipublicae poscit utilitas, ferre sententiam.* Novis itaque literis (a) praecepit Hebraeos congregari, ut starent pro Animabus suis, & omnes inimicos interficerent, notumque fieri Provinciis, paratos esse Hebraeos ad capiendam vindictam de hostibus suis. Cur tot circuitus pro Hebraeorum incolumitate? Cur eae excusationes? Cur adinventum per contraria remedium? Ne suae Rex fieret injurius majestati; ne legem, quae violari non patitur, violasse diceretur; ne Persarum mos in servandis legibus statutis constans frangeretur.

At si hujus Regis Persae exemplo commoveri prima fronte dedignamur, ad alterum Sacri Textus Argumentum accedamus. Mandavit Deus fructuum unius arboris abstinentiam. Mandatum primus Parens noster eludit. Ah, vix conditus homo tibi, posteritatiq; universae infestus! tam cito mandati oblivisceris? En oblivionis tuae lex durior: *Morte morieris.* Et o quam diuturnam numeramus poenae hujusce observantiam! ~~Dives tandem in~~ misericordiis Altissimus, in remedium peccati Filium suum Unigenitum dedit. Exultat propterea Apostolus ad Ephes. II. *cum essemus mortui peccatis, convivificavit nos in Christo*: Exultat itidem S. Pontifex Agapitus epist. V. ad Antimum: *Validius fuisse donum libertatis, quam debitam servitutis.* Exaltet igitur omnis homo: Si enim ob Adae peccatum decreta fuit mors; cum Verbi incarnatio plus nobis meruerit, quam Adam peccando demeruerat, jam mortis cessavit lex, jam ferale decretum gens humana excutiet. Quantum cessaverit, solidissime nos docet Fides nostra, & nunquam intermisso experimento tenemus. O quam

ve-

(a) Egb. Cap. VIII. & cap. XVI.

verum est, **leges ideo ferri, ut servantur!** Nunc memoria repetatis velim illud Regis Assueri: Decreverat ille mortem in Hebraeos; at exorante Regina Esther, statuit Hebraeos contra mortem armari. Decrevit Altissimus mortem contra homines; promerente in infinitum Verbi incarnatione, indulget hominibus fidissima contra mortem propugnacula, indulget in Christo vincere, cum Christo resurgere, cum Christo regnare, sic, & sapientissimam, justamque mortis legem non violando, & gratiae suae abundantes divitias nobis largiendo per Christum, qui, ut verbis utar (a) Chrysostomi. *Satisfactioe quam exhibuit, scintillam veluti superfuso mari solvit, & extinxit.* Vos nunc appello, o humani Legislatores; Vos nunc, o Subditi, qui leges recipitis, appello. Feruntur ne leges, ut observentur? Deus Deus ipse legum omnium Dominus, earumque observantiam tantopere zelans, quo retuli argumento, custodiendis legibus insudandum, plusquam condendis, praepositos instruit, servandarumque legum necessitatem Subditis tam luculenter proposuit, ut si aliter sentire auderemus, o insensati, esset exclamandum, o insensati, quis nos fascinavit? Nec mihi negotium facessendum suspicor, quod tam grande argumentum ad rem nostram traxerim; leges enim quas accipimus, alium non agnoscunt fontem, praeter legem Dei aeternam, illi consonare, curam fuisse agnovimus, ab illa non discordare oportuit, ab illius custodiam nos dirigunt, ab ejus violatione nos praeservant, & a Pastore immediate potestatem a Deo agnoscente illas accipimus.

At vereor, ne diutius exaggerata necessitas de servandis legibus, fastidium potius earum pariat, quam amorem vel excutiat, vel foveat. Satis itaque de hac necessitate, dicam deinceps de altera, quam proposui sermonis mei parte, videlicet, in legum observantia nostram contineri felicitatem.

Ligamina sunt leges (inficiari quis poterit?) Intuenti vero eas animo fascino purgato, innotescet celerrime, in tantum esse ligamina, in quantum nos a servitute incurrenda,

coër-

(a) *Hom. X. in C. V. Epist. ad Rom.*

coërcent, ac in libertate fruenda sustinent. Legum, idcirco, omnes servi sumus, ut liberi esse possemus, expressit perbelle Tullius. O lignamina, igitur, exoptandissima, nam quo magis vincitis, quo magis nos obstrictos habetis, eo praeclarius felicitatis nostrae munimen protenditis! Certavere diu Philosophi in tradendo felicitatis subjecto; immo adeo certaverunt, laboraverunt adeo, ut infelices evaserint, antequam felicitatis sedem nacti fuerint.

Tandem, juxta mentem Aristotelis, felicitatem nihil aliud esse tenemus, nisi operationem quamdam perfectissimam virtutum animae, non absque auxilio bonorum externorum, cum honestatis, & jucunditatis societate, in securitate, & prosperitate. Summum ergo bonum attinget homo, ac beatus naturaliter evadet, si perfecte operetur, si bona habeat externa, si honeste, ac jucunde vivat, prosper, & securus. Optima jure merito, ac luculentissima felicitatis descriptio, dignaque, ut a Sapientibus probetur, & amplectatur; quid enim praeterea poterit homo exoptare, ut beatus vivat? Haec est felicitas adaequata, Auditores praeclarissimi, sed o quam sejuncta a nobis, quam idealis, quam remota! Cognovimus quid sit felicitas, sed hoc opus, hic labor est, quomodo eam assequamur investigare. Adeste tamen animis, non labore, non investigatione opus est, ubi praesto sunt leges, quae non modo felicitatem parere, sed ipsammet felicitatem sese esse clamitant, ita ut Aristoteles ipse meliori consilio usus esset, seque citius expedisset, si in pingenda sapientiae suae coloribus felicitate, legum, legum observantiam, veram esse felicitatem statuisset, quemadmodum longe sapientior Salomon mihi decrevisse videtur, ubi (a). *Lex, ait, est lux, & via vitae, increpatio disciplinae. Qui custodit praeceptum non experietur quidquam mali.*

Et profecto quid cumulavit Aristoteles, ut expressissimam nobis traderet felicitatis effigiem? Vellem namque ipsismet profanorum, vel Ethnicorum testimoniis pandere, solis legibus inesse quidquid ab eo fuit cumulatam

re-

(a) Prov. VI. Eccles. VIII.

requisitumve. In ea quam retuli juxta mentem Philosophi descriptione, quatuor ad felicitatem adaequatam requiri audistis. Primo: Perfectissimam virtutum animae operationem. Et hoc unde unquam promanat, nisi a legum observantia? Leges sunt regulæ humanorum actuum, & ipsæ, ut eximii jurisperiti verbis utar, ipsæ coërcent, atque in gyrum rationis cohibent humanos actus, unde lex appellata fuit ratio, & converso vocabulo, legis nomen ipsamet ratio assumpsit. Requiritur secundo ad felicitatem auxilium bonorum externorum. At quam validissime auxilia hæc a legibus descendant, exploratum reddet illa Tullii sententia, quam in oratione pro Caecinna expressit: *Major, nimirum, hæreditas venit unicuique nostrum a Jure, & Legibus, quam ab iis, qui bona reliquerunt, nam, ut perveniat ad nos fundus, testamento alicujus fieri potest, ut retineamus quod nostrum factum est, sine jure civili non potest*: Hujus tantum sententiae vim, & quantum extendi, adaptarique possit inspicies, mitto commemorare particularia legum beneficia, quibus domitas habere libidines docemur, cupiditates coërcere, nostra tueri, ab alienis mentes, oculos, manus abstinere. Ad felicitatem tertio requisivit Aristoteles honestatis, jucunditatisque societatem, quæ honestas, & jucunditas, quam propriissime legis se esse præseferant filias, quamque foecunda ipsarum sit lex, & mater, & altrix, luculenter ex dictis apparet, & elucescet clarius ex Ciceronis doctrina, quam primo de legibus tradidit, nempe: *ad salutem Civium, Civitatumque incolumitatem, vitamque hominum, & quietam, & beatam conducuntur leges*. Quod idem, ut videtis, quartum respicit etiam felicitatis requisitum, securitatem, videlicet, ac prosperitatem: Consonatque illud Demosthenis oratione prima contra Aristogitonem: *Si leges abrogentur, non solum Respublica pessum ibit, sed nec quicquam intulerit inter nostram, & ferarum vitam*. Unde siq. similibus, atq. aliis, sit.

Cuncta itaque sapientissimo a Philosopho requisita ad perfectam felicitatem solis legibus inesse cernitis, vel solis Ethnicorum ei similium testimoniis. Iis itaque pensatis, cæterisque

terisque ab ipsamet natura nobis inditis, quorum commemorationis omisio, brevitatis consilium fuit, rectissime inferendum fore censeo, legum in observantia, nostram contineri felicitatem.

Quod, si diligentiolem ad trutinam revocetur, verum omnino invenietur de legibus in universum; quanto, quanto magis, Auditores solertissimi, legibusque acceptandis congregati, de Synodalibus legibus praedicandum venit? Respiciunt communes leges commune commodum, casusque illos comprehendunt, qui licet possint accidere, non crebro accidunt. At Synodalia jura, nostrum particulare commodum respiciunt, casusque illos intuentur, inter quos versamur assidue, & sunt leges, quibus legum observantia suadet, urgetur, impellitur.

Mitto verba facere, quod non Platonicas ideas, vel similia, quasi fontem agnoscunt, sed ab eo, in quo felicitatis nostrae est centrum, scilicet a Decalogo, Canonicis a Sanctionibus radices trahunt, itaut si observantiae nostrae infuso creverint humore, legi, legi Dei aeternae nos conformabunt, deducuntque tandem ad illud *audivimus vocem tuam, erimus tibi in Regnum Sacerdotale, & gens sancta*.

At quid ultra vos detineam, Auditores humanissimi, exponendi causa duarum propositionum, quas assumsi, veritatem? Aded firma inest ipsis veritas, ut non ultra pro argumentorum inventionem sit laborandum ad earum probationem, sed potius quae certa, explorataque habemus, commemoranda veniret, unde dicendi finis nunquam adesset. Dixi satis, satis etiam patienter mihi aures accomodastis. Reliquum esset, ut vos orarem, & obtestarer, ut quas acceperitis leges, semper ratas firmasque habeatis, earumque opem implorantibus, observantiae vestrae occurrat auxilium. Sed cum docilitatis, qua estis praediti, doctrinae, & probitatis, qua polletis, fidissima praebueritis undique argumenta, quibus urgentibus, tamquam coronam capitis mei, vos respiciam, oportet, cessandum est mihi ab hujus laboris pondere; ac certus quod penitioribus animi vestri in partibus

ser-

servandarum legum necessitatem, utilitatemque sitis locaturo; Vos exorandos potius duco, ne mihi ingrati animi vitio, vel negligentiae tribuatis, quod ne verbum quidem colendissimo de Antistite nostro fecerim, cujus prudentiae, ac vigilantiae donum est, ea habere Synodalia jura, quae Dioecesis nostrae desiderabant circumstantiae.

Debebam procul dubio de immenso laudum ejus pelago aliquid attingere, vobisque libandum exhibere; nam ita, & suavior vobis haec mora fuisset, & mihi haec dicendi occasio jucundissima. Ipsi vero permolestus evasissem, cum fortissimorum virorum sit in moderatione aemulator. Itaque silui, & quoties in sermonis hujusce decursu de ipso verba facere surgebat ardor, toties vocem repressi, praecoptavique potius ea me jucunditate carere, quam animum ejus offendere. En, igitur, Illustrissime Pater, quid tua mihi attulit praesentia. Adjecit animum, non inficior, ad loquendum de legibus, coercuit tamen, repulitque, ne te, vel gentem tuam attigerem. Silui propterea, & confido fore, ut silentii hujusce causam probetis, maxime cum altera hujusmodi silentii causa non desit, quam ut noscatis, velim, quaeso, ante oculos vestros ponatis gentilitia Praefulis nostri insignia, Excellentissimae, inquam, domus ipsius praeclarum Stemma. Orbem in eo cernitis, nostrique in Emisphaerii parte, Volucrem, quae viribus pollens, & ad volandum alacer inibi insedit, ~~tamquam~~ Terrae gyro volatibus feliciter suis absoluto, Europam ~~delegerit incolendam~~, virtutum undique Theatris refertam, unde felicior tandem esset ad astra volatus. O quam perbelle hoc in Stemmate expressam habemus ideam Praefulis nostri, Majorumque suorum, qui Terrarum orbe, magis virtutum praestantia, gloriaeque laude, quam passibus peragrato, sicuti & ales gentilitia innuit, in Europa quarta Orbis parte confederunt, ea in virtutibus agilitate, ut ad Sydera tantum supersit ascensus. Loquitur, itaque, pro me gentilitium Stemma, loquuntur satis primae notae Historici, loquantur Venetiae, loquatur inclyta Melitae Religio, loquatur ardor ille, & sollicitudo,

R

qui-

quibus ad Sponsam hanc suam, ut cernitis, excolendam fertur; nam ego tot ad volatus, vel sequendos, vel complectendos impar, vos repetendo obtestor, atque cum primis observandissimum Cathedralis hujusce Capitulum, quem pietas ornat, omnigenae virtutis gloria extollit, & cujus exemplum Dioecesi universae praefulget, ut completae jam Synodi aemulemur observantiam, ac immortales Deo, & Dioecesis Patronae semper Virgini Omnipotentis Matri, gratias agamus de accepto munere, vigilantissimoque Antistiti, incolumitatem, & felicitatem assiduo deprecemur.

DE-

DECRETUM

De Celebratione Dedicationis Cathedralis Ecclesiae.

QUamvis consecratio Cathedralis hujus Ecclesiae, Deo bene juvante, contigerit hodierna die secunda mensis Maij; justis tamen causis impulsu, auctoritate nostra ordinaria, transferimus Officium consecrationis ad tertiam Dominicam post Pentecosten. Ea autem die decernimus, & mandamus celebrari sub ritu duplici primae classis anniversariam ipsius dictae Ecclesiae Dedicationem, a Cathedrali quidem, eique additis cum Octava, per Dioecesim vero absque illa: & ita servari perpetuo volumus, sub poena suspensionis nobis, & successoribus Episcopis reservatae. Lectum, latum, promulgatum ipso actu Consecrationis in Cathedrali Ecclesia Turriensi, adstantibus universis, qui Synodo interfuerunt, VI. nonas Maij MDCCXXVIII.

F. Hector Episc. Anglonensis.

Canonicus Dominicus Antonius Digno Cancellarius

FRA ETTORE QUARTI

*Per la Dio Grazia, e della Santa Sede
Appostolica Vescovo d' Anglona,
e Turfi, &c.*

NON suffragarebbe punto, che noi aveſſimo ſino a qui contribuito con tanto ſforzo della noſtra vigilanza per ſtabilire una Legge, che ridondaſſe in gloria di Dio Onnipotente, e in utilità de' Popoli a noi commeſſi, ſe della medefima non ne procuraſſimo inſieme la più eſatta, e puntuale eſecuzione. Abbiamo, col Divino ajuto, a queſt' ora felicemente celebrato il noſtro primo Sinodo Dioceſano, e pubblicate le Coſtituzioni, che ci ſono parſe eſpedienti nel Signore; ma perche' abbiamo ancora in molti luoghi del medefimo Sinodo eſpreſſo, che doveſſe incominciariſi la oſſervanza, o dalla pubblicazione, o dalla lettura, o dalla promulgazione, e termini ſimili; perciò, ficcome in tutta la noſtra Legge abbiamo avuta principal mira al commodo non diſgiunto dal bene univerſale di tutta la noſtra Dioceſi, dimanierache non abbiamo cercato l'impoſſibile, che farebbe ſtato un'atto contrario al paterno amore, con cui diſtinguiamo tutti; così penſando ſempre d'inerire al paſſato noſtro coſtume, conſiderato, che difficiliſſimo ſi renderebbe il poterſi eſattamente oſſervare quanto da noi è ſtato ſtabilito in detto primo Synodo Dioceſano, ſenza prima diſtribuirſene le copie;

Facciamo a tutti paleſe, e notificiamo per mezzo del preſent'Editto al noſtro dilettiſſimo Clero, ch'è noſtra mente, ed intendiamo, che le mentovate Leggi Sinodali allora veramente obblighino, e debban'obbligare, aſtringano, e debbano aſtringere generalmente tutta la noſtra Dioceſi, talmente che non poſſa in qualſivoglia modo pretendereſene ignoranza, quando le medefime faranno ſtampate, e diſtribuite

buitè per i luoghi, ed alli Ecclesiastici, secondo da noi si giudicherà proprio, conveniente, e necessario.

Avvertiamo però, e vogliamo per mezzo di questo, che sia ammonito ciascuno di osservarle allora tutte, intieramente, appuntino; perchè, intendendo noi, che si abbiano in ogni conto a riformare i costumi, se mai fossero rilassati, e si debba restituire intiero il zelo dell'onore di Dio, e del decoro Ecclesiastico, se fosse talvolta in qualche maniera intepidito, è certo, che invigileremo, e faremo invigilare, quanto mai possa ciascuno persuadersi, per la totale osservanza di ciò, che in Sinodo vien prescritto, e procederemo altresì, irremissibilmente, con tutto il rigore all'esecuzione delle pene in esso proposte, e comminate alli trasgressori.

Ordinando intanto, e comandando a tutti, ed a ciascuno de' Testimoni Sinodali da noi eletti, e deputati, che, memori della gravità del giuramento prestato, o prestando, sieno vigilantissimi, ed esatti osservatori de' costumi di ognuno, e conoscendo, o essendoli in qualsivoglia modo noti scandali, inosservanze, o trasgressioni di qualunque sorte, ne portino onninamente a noi la notizia, e per evitare il nostro castigo, e per non gravare le proprie coscienze. Consideri ognuno, e rifletta all'obbligo suo, perchè in tal modo camminando tutti armonicamente per la via della verità, riporteranno quella salute, che a ciascheduno dal Sommo Legislatore preghiamo eterna. Turin, dalla nostra Cattedrale di S. Maria Annunziata, dopo il Sinodo Diocesano 2. Maggio 1728.

F. Ercole Vescovo d' Anglona.

Cavalier Benvenuti Segretario
IN-

I N D E X

C A P I T U M.

D E Fide Catholica , eaque profitenda . Cap.I.	fol.1.
De Haeresi, Superstitione, & Magicis artibus. Cap.II.	4.
De Maledicto , sive Blasphemia . Cap.III.	5.
De Doctrina Christiana . Cap.IV.	6.
De Festorum Dierum cultu , & observantia . Cap.V.	9.
De Praedicatione Verbi Dei . Cap.VI.	12.
De Ecclesiarum nitore , & reverentia . Cap.VII.	14.
De Sacris Imaginibus , & Sanctorum Reliquiis. Cap.VIII.	18.
De Indulgentiis . Cap.IX.	20.
De Jejunio . Cap.X.	21.
De Procuratoribus Ecclesiarum, & Distributionibus. Cap.XI.	22.
De Choro , & Divinis Officiis . Cap.XII.	26.
De Cathedrali Ecclesia, ejusque Capitulo, & Clero. Cap.XIII.	29.
De Piis Sodalitatibus . Cap.XIV.	33.
De Supplicationibus . Cap.XV.	35.
De Funeribus , & Sepulchris . Cap.XVI.	36.
De Testamentis , & Legatis Piis . Cap.XVII.	38.
De Bonis Ecclesiae non alienandis, deque eorum Inventario, & Archivio . Cap.XVIII.	39.
De Immunitate Ecclesiastica . Cap.XIX.	41.
De Quaestibus . Cap.XX.	ibid.
De Concubinato , & Lenocinio . Cap.XXI.	42.
De Vita , & Honestate Clericorum . Cap.XXII.	43.
De Casuum Conscientiae disceptatione . Cap.XXIII.	55.
De Archipresbyterorum , sive Parochorum cura , & vigi- lantia . Cap.XXIV.	56.
De Vicariis Foraneis . Cap.XXV.	60.
De Puerorum Seminario . Cap.XXVI.	62.
De Sacramentis in genere . Cap.XXVII.	65.
De Sacramento Baptismatis . Cap.XXVIII.	66.
De	

<i>De Sacramento Confirmationis . Cap.XXIX.</i>	68.
<i>De Sacramento Poenitentiae . Cap.XXX.</i>	70.
<i>De Augustissimo Eucharistiae Sacramento . Cap.XXXI.</i>	74.
<i>De Sanctissimo Missae Sacrificio . Cap.XXXII.</i>	76.
<i>De Sacramento Extremae Unctionis . Cap.XXXIII.</i>	78.
<i>De Sacramento Ordinis . Cap.XXXIV.</i>	38.
<i>De Aetate, & Qualitate Praeficiendorum . Cap.XXXV.</i>	ibid.
<i>De Sacramento Matrimonii . Cap.XXXVI.</i>	83.
<i>De Judicibus Synodalibus . Cap.XXXVII.</i>	87.
<i>De Examinatoribus Synodalibus . Cap.XXXVIII.</i>	88.
<i>De Testibus Synodalibus . Cap.XXXIX.</i>	91.
<i>De poenis, & Constitutionibus Synodalibus. Cap.XL. & ultimum .</i>	ibid.

AP-

APPENDICE
A L
SINODO.

S

ETHIOPIA

1900

Editto da pubblicarsi per ciascuno Anno nelle prime Domeniche di Quaresima, e dell'Avvento.

FRA ETTORE QUARTI

Per la Dio grazia, e della Santa Sede Apostolica Vescovo d'Anglona, e Turfi, Prelato Domestico, ed Assistente al Pontificio Soglio, Cavaliere di Malta, e della medesima Sagra Religione in tutta la Provincia di Basilicata Protettore, e Conservatore de' Privilegj, Barone d'Anglona, &c.

ESSENDO a noi manifesto, che molti per malizia, altri per inubbidienza, ed alcuni per ignoranza non soddisfanno all'obbligo, che anno di denunziare a noi, che come Ordinario facciamo le veci del Sant'Offizio, li delitti spettanti ad esso, e che perciò succedono grandissim'inconvenienti, ed errori, contro la Fede Cattolica; Noi pertanto, a quali dev'essere a cuore la gloria di Dio, la conservazione, ed augumento della Fede Cattolica, e la salute delle Anime raccomandate alla nostra custodia, volendo provvedere ad ogni disordine, affinche vi si possa dar rimedio, giusta la prescrizione delle leggi, commandiamo in virtù di Santa Ubbidienza, e sotto pena di Scommunica di lata Sentenza, oltre le altre pene prescritte da' Sagri Canonj, per tenore del present' Editto a tutte, ed a ciascheduna persona di qualunque grado, condizione, o dignità, che tra il termine di un mese, dieci del quale assegniamo per il primo, dieci per il secondo, e i rimanenti giorni per il terzo ultimo, e perentorio termine, debbano rivelare, e giuridicamente notificare a Noi tutti, e ciascuno di quelli, de' qua-

li sappiano, o abbiano avuto, o averanno notizia,

Che sieno Eretici, o sospetti, e diffamati di eresia, o veramente aderenti, fautori, ricettatori, o difensori loro, o abbiano aderito, o pure aderiscano a' Riti de' Giudei, Maomettani, o de' Gentili, o abbiano apostatato dalla Santa Fede Cristiana;

Che abbiano fatto, o facciano atti, da' quali si possa argomentare patto espresso, o tacito col demonio, esercitando incanti, magie, e sortilegj, porgendoli suffumigj, ed incensi, per trovar tesori, ed altr'intenti, chiedendo da lui risposte, ed invocandolo, con promettergli a questa effetto ubbidienza, consagrargli pintacoli, libri, spade, specchi, o altre cose, nelle quali intervenga il nome, ed opera sua;

Che si sieno ingeriti, o ingeriscano in far' esperimenti di negromanzia, o di qualsivoglia altra sorte di magia, entrare ne' circoli, fare l' esperimento della caraffa, o del crivello per trovare i medesimi tesori, cose nascoste, rubate, o perdute, e fare altre simili superstiziose azioni ad altri fini, massimamente con abuso di Sacramenti, o di cose Sagre, e benedette;

Che per arte diabolica legassero, o sapessero legare li Sposi, acciocchè non possano consumare il Matrimonio, o vero sciogliessero, o sapessero sciogliere li legati, come ancora tutti quelli, che a simili azioni dassero ajuto, favore, e consiglio;

Che senza dovuta licenza ritengono scritti, che contengono eresie, o libri di eretici, che trattino positivamente di religione, o che gli abbiano letti, o tenuti, o stampati, o fatti stampare, o li leggano, tengano, stampino, facciano stampare, introducano, o difendano sotto qualsivoglia pretesto, o colore;

Che abbiano libri di negromanzia, magia, o che contengano incantesimi, sortilegj, e simili superstizioni, particolarmente con abuso di cose Sagre;

Che, contro il Voto solenne fatto nella Professione in qual-

qualsivoglia Religione approvata ; o dopò aver preso l'Ordine Sagro , abbia contratto , o contragga matrimonio ;

Che , vivendo la prima moglie , pigli la seconda , o che vivendo il primo marito , pigli il secondo ;

Che , contro i Decreti , e Costituzioni Apostoliche , abbiano abusato , o abusino il Sacramento della Penitenza , servendosi della Confessione , e Confessionario a fini disonesti , sollecitando in esso i penitenti a cose disoneste , ed avendo con essi discorsi di cose illecite , e non convenienti al fine , per il quale è stato istituito ;

Che 'abbiano proferite , o proferiscano bestemmie ereticali contro Dio , la Beatissima Vergine , e Santi , o procedano a qualche atto di offesa , o di disprezzo contro le Immagini , o Figure de' medesimi ;

Che abbiano tenute , o tengano occulte conventicole , o radunanze , in pregiudizio , disprezzo , o contro la Religione ;

Che abbiano indotto qualche Cristiano ad abbracciare il Giudaismo , o altra setta contraria alla Fede Cattolica , o impedito a' Giudei , Turchi , o Gentili di battezzarsi ;

Che , non essend' ordinati Sacerdoti , si abbiano con sacrilego ardire usurpato , o si usurpino di celebrar Messa , ancorche non abbiano proferite le parole della Consagrazione , o abbiano presunto di amministrare il Sacramento della Penitenza a' Fedeli di Cristo , ancorche non fossero venuti all'atto dell'assoluzione .

In oltre si dichiara , che quelli , i quali non denunzieranno , come si ordina col present'Editto , non possono essere da alcuno assoluti , sennonche dal nostro Tribunale , dopò che averanno in esso giuridicamente rivelat'i delinquenti , al che non possano soddisfare con bollettini , o lettere senza nome , e cognome , o in altri modi incerti , de' quali non può tenersi conto alcuno , precisamente in materie tali di tanta importanza .

Si dichiara anco , che con la sudetta espressione de' casi di sopra da noi specificati da rivelarsi , non si escludono gli al-

tri

tri casi compresi ne' Sagri Canoni, e che riguardano quelle materie di Sant'Offizio, delle quali spetta a noi Ordinariamente conoscere; nemmeno col present' Editto s' intenda derogato alle altre provvisioni Canoniche, Appostoliche, o ad altri Editti da noi forse spediti, o da spedirsi.

Finalmente, perchè del presente non si possa pretendere ignoranza: ordiniamo e commandiamo, sotto pena a nostro arbitrio, a tutti li Parrochi della nostra Diocesi, sotto nome de' quali s'intendano tutti quelli, che amministrano cura di Anime, che lo leggano pubblicamente alla Messa cantata, quando vi è maggior frequenza di popolo, ogni anno due volte, cioè la prima Domenica dell'Avvento, e la prima Domenica di Quaresima. Dato dalla nostra Chiesa, Cattedrale di S. Maria Annunziata di Turfì nel Sinodo Diocesano questo dì primo Maggio 1728.

F. Ettore Vescovo d' Anglona.

Cavalier Sebastiano Bartolomeo Benvenuti Segretario del Sinodo.

Edit-

II.
Editto contro i bestemmiatori da pubblicarsi ogni prima
Domenica di due in due mesi, cominciando dalla
prima Domenica di Febrajo.

FRA ETTORE QUARTI

*Per la Diograzia, e della Santa Sede Apostolica Vescovo d'An-
glona, e Tarfi, Prelato Domestico, ed Assistente al Pontificio
Soglio, Cavaliere di Malta, e della medesima Sagra
Religione in tutta la Provincia di Basilicata
Protettore, e Conservatore de' Privilegi,
Barone d' Anglona, &c.*

A Vendo noi piena notizia dell'esecrando vizio, che per
questa nostra Diocesi pur troppo si rende frequente,
da quelli, che con bocca immonda ardiscono proferire be-
stemmie contro Dio, la Beatissima Vergine, e Santi; senza
riflettere, che vengono a concitare con esse l'ira Divina
contro se stessi, e, per giusto giudizio di Dio, contro le
Città, e Terre intiere con loro abitatori, ond'è che ne pro-
vano quotidianamente il castigo nelle carestie, e molte al-
tre calamità; e desiderando noi per zelo della nostra pasto-
ral vigilanza di radicarlo, per quanto sia possibile, con
applicare que' rimedi, che si stimano più efficaci; quindi è
che in virtù del presente incarichiamo alli Confessori, che
non diano l'assoluzione alli sudetti bestemmiatori, senza
prima parteciparlo a noi, che prescriveremo loro le peni-
tenze gravi, e salutari da ingiongere alli medesimi, accioc-
chè si astengano dall'inpoi da simile peccato, che per tal
causa abbiamo fatto caso riservato a noi stessi.

Ricordiamo in oltre a' padri, e alle madri, che usino ogni
diligenza per levare da' figli vizio così detestabile; ed alli
padroni, o altre persone, che tenessero servidori, garzo-
ni,

ni, o altri sotto qualsivoglia titolo a loro soggetti, i quali bestemmiassero, o vero fossero soliti di bestemmiare, avviammo lo stesso.

E perchè dalla gravezza delle pene stabilite da' Sagri Canon, e Costituzioni Appostoliche, non che dall'antica legge, dove Dio impone pena di morte, quale fu dalle leggi Imperiali confermata, si riconosce più chiaramente la enormità dello stesso vizio: ordiniamo, che ciascun Chericò, o Prete bestemmiatore, per la prima volta sia privato per un'anno di tutt' i frutti de' suoi benefizj; per la seconda di essi benefizj; per la terza, spogliato, e privo di ogni dignità, sia mandato in esiglio.

E non avendo benefizj, per la prima volta sia castigato in pena pecuniaria, o corporale; per la seconda in pena della prigione; per la terza della degradazione verbale, e della galera.

Non lasciamo di ammonire tutti li Giudici, perchè puniscano generalmente tutti quelli, che bestemmiano, secondo la qualità delle bestemmie, e delle persone: riducendo in memoria alli stessi Giudici la Bolla di S. Pio V. Papa, che comincia *Inferutabili*, ed esortandoli ad invigilare per punire i rei convinti di delitto così esecrabile, non solo per adempire all' ufficio loro, e all'obbligo, che anno, come Cristiani, di difendere l'onore di Dio, della Vergine, e de' Santi, ma ancora per acquistarsi la Indulgenza di anni dieci, che, per ciascuna volta, che castigaranno i delinquenti, faranno per conseguire.

L'istess'obbligo di pigliare le parti di Dio, di Maria sempre Vergine, e de' Santi lo à, come Cristiano, parimente ogni ordine di persone: e perciò deve ciascuno, sentendo i bestemmiatori, riprenderli aspramente con parole, purchè possa ciò fare senza suo pericolo; e deve ancora tra il termine di tre giorni notificare questi tali al loro Giudice competente.

Che se fossero più d'uno, che udissero bestemmiare, sieno tutti tenuti a denunziare, eccettuato se tra di loro si fossero con.

Vedi nel *Concilio Tru-*
viniale *capitolo*
del 1560. al Tit.
de Blasphemico
e nel Sinodo di
Padisburgo del 1632.
nella sess. 5. cap. IV.
nu. 1. 2. 3. =

* concessa da Leone
Papa X. vedi nel
Sobaco Sinodo di
Padisburgo nel Sobaco
anno lungo al nu. 3.

convenuti, che un solo facesse l'ufficio per tutti.

Oltre di fare un'opera Cristiana, e tanto accetta a Dio benedetto, difendendo, e procurando difendere l'onor suo, sappiano tutti, che per ciascuna volta, che denunzieranno, e notificheranno alli Giudici i bestemmiatori, conseguiranno la medesima sopradetta indulgenza di anni dieci.

In fine per mezzo di questo ordiniamo, e commandiamo espressamente a tutt'i Parochi, ed Economi di qualunque Parrochia, che in tutte le prime Domeniche di due in due mesi, cioè la prima Domenica di Febrajo, Aprile, Giugno, Agosto, Ottobre, e Dicembre non solamente leggano al popolo nella Messa Conventuale, o Solenne il present'Editto, ma ancora inculchino più premurosamente, quant'offenda la Maestà di Dio benedetto questo peccato così sacrilego, acciocchè ognuno riflettendo a se stesso, stia lontano, ed abborrisca di commetterlo. Dato dalla nostra Cattedrale di Tursi, nel Sinodo Diocesano, questo dì primo Maggio 1728.

F. Ettore Vescovo d' Anglona.

Cavalier Sebastiano Bartolomeo Benvenuti Segretario del Sinodo.

T

Re-

Regole , avvertimenti , ed ordini per il Collettore delle rendite assegnate alla Venerabile Sagrestia della Chiesa Cattedrale di Turfi , siccome in Sinodo al Capo XIII.

FRA ETTORE QUARTI

Vescovo d' Anglona , &c.

E Letto che sarà dal Capitolo , secondo la nostra Sinodale Costituzione , il Collettore delle rendite assegnate alla Venerabile Sagrestia della Cattedrale , il quale non possa recusar tale ufficio alla pena di ducati sei, d'applicarsi alla medesima Sagrestia , si consegnino allo stesso un libro maestro di carta bianca da farsi a spese proprie della Sagrestia , nel di lui frontespizio si scriva a caratteri alti , come siegue :

„ Rendite stabilite, ed assegnate da Monsignor Fra Ettore
 „ Quarti Vescovo d' Anglona alla Venerabile Sagrestia della
 „ Chiesa Cattedrale di questa Città di Turfi, da essigersi sopra
 „ quelli Cherici , che non servono continuamente la Chiesa ;
 „ dalla Suddiaconi , e Diaconi , quando per la prima
 „ volta esercitano solennemente , o l' uno , o l' altro di
 „ detti Ordini: dalla Sagrestiani maggiori pro tempore, e dalla
 „ Preti partecipanti , Canonici, e Dignità di essa Cattedrale,
 „ secondo la Costituzione Sinodale del medesimo Monsignor
 „ Vescovo , alla quale si abbia relazione , cominciandosi il dì
 „ del presente anno 1728.

Nel foglio poi immediatamente seguente , che con l'altro appresso si lascerà tutto bianco , si faccia : *Collettore per l'anno 1728. il Reverendo N.N.*: e così si proseguisca gli altri anni.

Succeffivamente ne' fogli , che sieguono , si scriva sotto titoli particolari in una competente distanza di carte tra l'uno , e l'altro

„ Ren-

„ Rendite sopra i Cherici, che non anno servito continua-
mente la Chiesa :

„ Rendite sopra i Suddiaconi, che anno per la prima vol-
ta solennemente cantata l'epistola :

„ Rendite sopra i Diaconi, che anno annunziato per
la prima sola volta solennemente il Vangelo :

„ Rendite sopra i Sagrestani maggiori dalla provvisione,
che prima si dava a medesimi :

„ Rendite sopra i Sacerdoti entrati in partecipazione per
l'armajo in Sagrestia :

„ Rendite sopra li nuovi eletti in Canonici, e Dignità per
l'assegnazione dell'armajo in Sagrestia :

Quindi sotto ciascuno di detti titoli, secondo che porterà
la occasione, si noti correlativamente

„ Il Cherico N. N., per aver mancato un anno
al servizio, a pagato _____ 2.

„ Il Suddiacono N., per aver cantata per la pri-
ma volta solennemente l'Epistola _____ 2. 50.

„ Il Diacono N. per il primo Evangelio solen-
nemente annunziato _____ 2. 50.

„ Il Sagrestano maggiore dallo stipendio, che
prima gli si pagava _____ 12.

„ Il Reverendo N. entrato in partecipazione,
per l'armajo in Sagrestia _____ 3.

„ Il Molto Rever. Signor N. eletto Canonico,
o pure, Dignità, per l'assegnazione dell' arma-
jo _____ 5.

Detto libro si conservi nella Cassa triclave, e nelle con-
giunture vi si notino col giorno, e l'anno tutte le somme,
che si effigeranno, come sopra, dal Collettore, il quale,
riscossa qualsivoglia partita, non possa ritenerla presso di se
più di otto giorni, ma tra detto tempo la riponga in cassa,
dentro un' altra cassetta separata più piccola colla sua chia-
ve, che deve parimente farsi dalla Sagrestia, altrimenti
elasso tal termine di giorni otto, e non avendo il Collettore
depositato il danaro, o pure non avendolo notato nel li-

bro,

*Nel libro di Bologna di M. P. de Luca
del anno 1636. al Tit. de divinis officiis de pag.
27. si ordina che in cambio del Porto che allora
face chi cantava la messa a sacerdoti e clero
di quella chiesa dove era esercito doveva pa-
gare locati per la separazione, o parimenti
della medesima chiesa = = =*

*Nel libro di Po-
liciano del 1632. alla
pag. 2. cap. 27. del
sacrisse minae.
nu. 5. pag. 27. anche
si vuole che il S. Dia-
cono gli si pagasse il
sacrisse e il sacerdote
e la messa che
cantava allora dare
alla sagrestia della
basilica con una
onella d'oro.
Così anche nel libro
de la basilica del
1655. cap. XIII. pag.
16. si è una cosa
che il clero suddia-
cone diacono e
sacerdote. Ma
in un Concilio di
Nidano anno 1059. da
Legan*

12.

Finalmente il danaro proveniente , come sopra , e da noi destinato alla Sagrestia , non si converta in uso alcuno per quantosivoglia pio , se non col beneplacito nostro , o de' nostri Successori , e col sentimento de' Capitolari , a quali raccomandiamo d'invigilare per la esatta , e totale osservanza di tutte le cose predette da noi stabilite , ed ordinate . Dato dalla nostra Cattedrale di S. Maria Annunziata di Turis nel Sinodo Diocesano , questo dì primo Maggio 1728.

**Cavalier Sebastiano Bartolomeo Benvenuti Segretario del Sinodo.*

Digitized by Google

I V.

Regole di ben vivere per gli Ecclesiastici da osservarsi da ciascuno esattamente.

L Evarsi ogni giorno dopo sette, o otto ore, al più di riposo.

Avvezzarsi, subito svegliato, a dare il primo pensiero a Dio benedetto, dicendo, per esempio: Gesù, e Maria, vi dono il cuore, e l'anima mia.

Subito vestito, inginocchiarsi, e fare gli atti di Fede, di Speranza, di Amore di Dio, di Contrizione, e di Proposimento di frequentare in vita, e ricevere in morte li Santi Sacramenti della Confessione, e Comunione.

Si avverte, che la Santità di N.S. Papa BENEDETTO XIII., per maggiormente allettare ad esercitarsi nelli sudetti cinque Atti, à benignamente concesso in perpetua a ciascheduno de' Fedeli, Uomini, e Donne, che, facendoli una volta il giorno, guadagnino sette anni d'Indulgenze, applicabili ancora per suffragio alle Anime del Purgatorio: e continuandosi ogni giorno per un mese, confessati, e comunicati, pregando secondo l'intenzione del Sommo Pontefice, guadagnino l'INDULGENZA PLENARIA, e la remissione di tutti i peccati, applicabile ancora per suffragio alle Anime del Purgatorio: e facendoli in punto di morte le guadagnino in articolo mortis, come dal rescritto che à vigora di Breve Pontificio de' 15. Gennaro 1728.

Patti li sudetti cinque Atti necessariissimi per salvarsi, formula de' quali siè mandata per tutta la Diocesi, acciò ognuno possa acquistare sì gran tesoro; trattenerli almeno per una mezz'ora in fare orazione mentale, o sia meditazione, valendosi a tal'effetto di buoni libri, che trattino di ciò, come farebbe: La Manna Celeste del P. Paolo Segneri: il P. Fabio Ambrogio Spinola, e simili.

Dopo l'orazione mentale, recitarsi Prima, Terza, Sexta, e Nona, non per compire all'obbligo, ma con pondera-

derazione, e con la mente a Dio.

Celebrare, o, non essendo Sacerdote, udire la Santa Messa, non per usanza, ma colla maggior riverenza, e divozione possibile.

Dopo la Messa, o in altra ora della mattina, leggere ingi-
nocchioni, e col capo scoperto un capitolo del Nuovo Te-
stament o in Lingua Latina, e al fine proporsi di vivere con-
forme a quelle verità insegnateci da Gesù Cristo Signor
Nostro.

Regolare più che sia possibile le ore de' suoi impieghi, ed
altre azioni del giorno, anche del mangiare, e dell'andare
a letto; ma particolarmente.

Determinare per ogni giorno le ore dello studio, e ver-
sarsi nella Teologia Morale, nell'apprendere i riti, e cere-
monie Ecclesiastiche, nella lezione del Concilio di Trento,
del Catechismo Romano, delle Rubriche del Messale, e Bre-
viario, ed altre cose appartenenti ad un perfetto Ecclesia-
stico.

Recitare Vespro, e Compieta a suo tempo, verbigrazia,
due ore dopo il mezzodì.

Dir sempre Matutino, e Laudi la sera per il giorno se-
guente.

Prima di andare a letto mettersi alla presenza di Dio, ado-
rarlo, e ringraziarlo di tutt'i beneficj ricevuti, e massima-
mente in quel giorno.

Dimandarli grazia di conoscere i peccati commessi in
quello stesso giorno.

Far poi un diligente esame della coscienza, pensandó al
male fatto in pensieri, parole, opere, ed omissioni, e fer-
mandosi particolarmente su quei peccati, a quali si conosce
ciascuno più inclinato, ed è solito di cadere più spesso.

Risvegliarsi al pentimento di avere offeso un Dio Sommo
Bene, considerando la bruttezza del peccato, chiedendogli
umilmente perdono; e facendo un vivo, e fermo proposito
di non offenderlo mai più, mediante la sua grazia.

Procurare in fine di mettersi in quello stato, in cui avreb-
be

be caro di ritrovarsi al punto tremendo della morte , e così poi , fatta prima qualche orazione a Dio , alla Santissima Vergine sua Madre , ed a i Santi Avvocati , dormire sicuramente .

Ricordarsi spesso delle Anime del Purgatorio , e de' Fedeli defonti , e pregare per quello .

Eleggersi un buon Padre Spirituale , e confessarsi , e consultarsi dal medesimo una , o due volte la settimana , ancorche non si abbia cosa grave .

Osservare una conveniente pulizia nel vestire , fuggendo però i colori , le foggie , e le pompe secolari : portare i capelli , la barba , e la chexica con la decenza , e modestia Ecclesiastica .

Stando in compagnia di altri , avvertire di non dire , ne far cosa , che possa dare minimo scandalo .

Fuggire il conversare , ed anche la vista delle Donne , e molto meno ricever visite delle medesime .

Fuggire i giuochi , massime di carte , o dadi ; le caccie , particolarmente clamorose , e li negozj secolari .

Fuggire sempre la compagnia de' Sacerdoti mondani , e poco esemplari ; ed al contrario praticare volentieri con quelli , che anno veramente lo spirito Ecclesiastico .

Alzare spesso tra giorno la mente a Dio , e rendersi familiare l'esercizio delle buone opere .

Ricordarsi del buono esempio , che ognuno è tenuto dare a' Secolari .

Fare ogni anno gli Esercizj Spirituali , se si sta in luogo , ove ne sia la commodità , e la Confessione generale .

Rileggere ogni primo dì del mese questa regola di vita , e finalmente

Proporsi di volerla in ogni conto esattissimamente osservare .

Istru.

Istruzione per li Vicarj Foranei.

NON di poco momento, ma molto importante è l'ufficio de' Vicarj Foranei, perocchè essendo difficile, che il Vicario Generale, ministro principale del Vescovo, possa da se solo soprintendere con quella puntualità, che si deve, a tutt' i luoghi della Diocesi, essi ancora sono chiamati Vicarj Foranei, quasi coadjutori, e in parte del peso, che à il Generale. Laonde siccome precedono gli altri Sacerdoti nel grado, così ancora devono avanzarli nello studio, nella scienza, nella prudenza, nella bontà, e nella gravità de' costumi.

E' però loro peso particolare di procurare nelli luoghi sottoposti alla loro Vicaria la puntuale osservanza de' decreti del Sinodo, e procedere contro de' trasgressori alle pene dovute, se ne averanno la facoltà, altrimenti prenderne tanto da loro stessi, ex officio, quanto ad istanza delle Parti, diligentissime, e puntuali informazioni, rimettendole colla maggior cautela, e sollecitudine al nostro tribunale, acciò gastigandosi i delinquenti, venga tanto più a rendersi riguardevole la Diocesi, e fiorire nel buon costume col buon esempio di tutti, come ancora ad accrescersi la stima, e riverenza del grado Ecclesiastico.

Dovranno similmente usare ogni diligenza per vedere, se li Decreti della Santa Visita sono stati adempiti, e, non essendo, procurarne onninamente la esecuzione, portando le notizie al nostro tribunale in caso di qualsivogliano trasgressioni.

Stiano vigilantissimi per l'osservanza delle Feste, secondo vien prescritto nel Sinodo; procurino, che da i Notari, che si faranno rogati ne' testamenti, si dia la nota de' Legati Pii, e premiano per il dovuto effetto di quelli.

Quando i Parochi mancassero di fare tanto la tabella degli obblighi delle Messe, quanto i libri prescritti della cura, siccome

come in Sinodo viene ordinato, gli avvertano a farlo, e conoscendoli renitenti, li denunzino come sopra.

Parimente se i Parochi stessi lasciassero di spiegare il Vangelo, e la Dottrina Christiana, come pure se non badassero all'onore di Dio, e a quanto porta seco l'ufficio loro, ne diano parte in tribunale.

Sia loro preciso obbligo accudire per il buon governo delle Capelle, Confraternite, Ospidali, e Luoghi Pii, con procurare, che si osservino esattamente i Decreti Sinodali fatti su questa materia, ed interporre tutta la loro autorità, acciò si vedano ogni anno i conti de' Procuratori, o altri Officiali; acciò non si faccia veruna perbenche minima spesa inutile, e il grano, o danaro non resti morto in mano de' medesimi Procuratori, o Officiali, ma se ne procuri in ogni conto l'investimento.

Contro quelli, che sono debitori delle Capelle, o altri Luoghi Pii, vi procedano, quando ne abbiano la facoltà, in caso contrario ne avanzino la notizia al nostro tribunale, acciò possa prendersi l'opportuno espediente.

Ogni quattro mesi facciano a noi una piena, e diligente informazione di tutte le cose, che appartengono al loro ufficio, e che saranno accadute ne' luoghi della loro Vicaria, ragguagliando minutamente, e con distinzione tutto ciò che con più particolarità viene ordinato nel Sinodo al Capo XXIV.

Stiano attenti ad inquirere contro di quelli, de' quali avessero sentore, che ardissero portare armi senza nostra licenza in scritto, ancorche non fossero armi corte, e proibite, conforme vien stabilito al Capo XXI., e sapendo che qualcuno, o di giorno, o di notte, andasse armato, o veramente costando loro per inquisizione, come sopra, di fatto lo carcerino, e lo mandino al nostro tribunale; avvertendoli, che se qualcuno per connivenza, aderenza, o dissimulazione loro, portando armi, non sarà arrestato, si procederà contro di essi tanto più severamente.

Giuochi in alcun conto non ne permettano, ma partico-

larmente giuochi di dadi, e di carte, o di sorte, e sopra di ciò abbiano parimente sott'occhio la nostra Costituzione Sinodale al *Capo sopracitato*.

Facciano, che nessun Cherico (eccettuatine quelli che sono ordinati in Sacris) porti in capo i berrettini neri, che, sotto altro vocabolo, chiamano *Scozzette*, e quando vedessero alcuno di essi Cherici in minoribus portare dette Scozzette in contravvenzione de' nostri ordini, sotto pena di privazione dall'ufficio, ne avanzino a noi la notizia, il simile facendo di tutti li Ecclesiastici, che per le strade dell'abitato cammineranno con berrettoni, o siano *Coppole* in testa di qualsivoglia colore.

Avvertano, che i medesimi Cherici siano assidui al servizio della Chiesa, e che tutti da quelli di prima tonsura sino alli Diaconi inclusivamente si comunichino due volte il mese, e nelle altre Solennità dell'anno alla Messa Parrocchiale, dimanierache ognuno possa vederli, e prendern'esempio: e quelli che conosceranno meno attenti al servizio di Dio, che trasgrediranno quanto da noi viene stabilito, ne cureranno ubbidire i Superiori delle loro Chiese, si denunzino a noi per poterci provvedere, sotto pena ad arbitrio a que' Vicarij Foranei, che fossero negligenti in farlo.

Per la materia de' Matrimonj da contrarsi, già abbiamo concesso loro di prendere le informazioni sopra lo stato libero delli Sposi (il che deve farsi secondo la Istruzione della Sagra Congregazione del Sant'Offizio, mandata da noi in giro per tutta la Diocesi dal nostro primo arrivo in essa,) avendogli unitamente data la facoltà di prendersi cinque grani per ciascuna persona, che costituiranno, che in tutto, tra il costituito delli Sposi, e di due persone, che devono esaminarsi, fa la somma di carlini due. Questi carlini due, però vogliamo, che da' medesimi Vicarij Foranei si rilascino, quante volte vedranno, che li memoriali delli Sposi, attesa la loro povertà, vengano da noi spediti gratis, e ciò sotto pena di ducati cinque, anche se ardissero esigere più dello stabilito.

Sul

Sul particolare poi del costituirsi il Patrimonio a Cherici, i quali dovranno ascendere all'Ordine Sagro del Suddiaconato, su questo sì che devono stare sommamente avvertiti; conciossiache succedendo il più delle volte, e così non fosse, che i Patrimonj si fanno fittizj, e ad pompam in dispregio de' Sagri Canoni, ed in tanto vilipendio del decoro Ecclesiastico, il quale viene a perdersi affatto, avvegnache questi tali così ordinati senz'aver proprio patrimonio, giunti poi al Sacerdozio, non anno come sostentarli, e si veggon andare poco meno che nudi miseramente mendicando: siamo stati necessitati ricorrere a più pronti, e risoluti rimedj, come al *Capo XXXIV. de aetat. & qualit. praeficiend.*, il di cui contenuto ripetendo, incarichiamo a tutt'i Vicarj Foranei, che quantevolte conoscessero, o avessero un verisimile dubbio, che i Patrimonj di quelli che passano al Suddiaconato fossero fittizj, non veri, ne propri, ne di beni paterni, o materni, o con effetto, e senza simulazione donati a' medesimi promovendi al Suddiaconato, sotto pena di scomunica a noi solamente riservata, la quale si stenda anche a quelli, che ardissero ordinarli con simili patrimonj falsi, e fittiziamente costituiti, ne diano ragguaglio a noi, o alla nostra Curia: avvertendo però di non commettere su ciò minima falsità per livore, o altra qualsivoglia passione; a fine di malignare qualche Ordinando, perche, se mai ciò fortisse, ne daranno a noi strettissimo conto.

Per assicurarsi maggiormente della essenza reale, e non finta de' Patrimonj, affiggano un notamento di tutt'i beni, che si assegnano in patrimonio a ciascun Cherico alla porta maggiore della Chiesa Parrocchiale, e ve lo lascino stare così affisso per lo spazio di dieci giorni, acciò sendovi fraude, possa più facilmente venirne in cognizione.

Circa una materia di tanto rilievo; ed importanza devono anche avvertire, che quando dal Padre, e dalla Madre si costituisce a' Cherici il Patrimonio, abbia, e dev' averli riguardo alli altri fratelli, e forelle dell'Ordinando, dimanierache a ciascuno resti la legitima.

Finalmente, per non ripetere di bel nuovo quanto in molti luoghi del Sinodo è stato prescritto, ed ordinato, appartenente al loro ufficio, solamente li rendiamo avvisati, ed ammoniti ad osservare, e rifletter bene a quanto in dette Costituzioni Sinodali vien loro proposto, acciò conoscendo, e soddisfacendo appuntino al loro dovere, ci riconoscano sempre da padri amorosi piuttosto che sperimentarci da Giudici severi. Dalla nostra Cattedrale di Turin nel Sinodo Diocesano il primo Maggio 1728.

F. Ettore Vescovo d' Anglona.

Cavalier Sebastiano Bartolomeo Benvenuti Segretario del Sinodo

VI.

Ordine a' Parrochi, perchè promuovano alla Comunione i Fanciulli.

SI lagna il Signore per Geremia della negligenza de' suoi antichi Ministri, perchè: *parvuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis*: ma grande occasione abbiain di temere, che non si verificchino le medesime parole anche in questi tempi, avendo noi ritrovato nella Santa Visita, che, per inescusabile trascuratezza di chi ne tiene l'obbligo, molti figliuoli, e figliuole, dopò essere fatti adulti, ed arrivati agli anni della discrezione, non sono ammessi alla Santa Comunione, e se ne vivono digiuni per tutta la loro adolescenza, talchè di essi collo stesso Geremia può dirsi: *defecit parvulus, & lactens in plateis oppidi; & adhaesit lingua lactentis ad palatum ejus in siti.*

Volendo dunque noi rimediare ad una così notabile omissione; inerendo alla disposizione de' Sagri Canoni, e del Sa-

Sagro Concilio di Trento, ordinato, e strettamente comandiamo a tutti, e qualsivogliano Parochi, o altri a quali incombe in qualunque modo la cura delle Anime, che avvertano, ed invigilino, ciascuno per la sua Parrocchia, acciò non vi sia alcun giovanetto, o giovanetta da dieci anni in su, che non sia per opera loro ammesso alla Santa Comunione.

Debbano pertanto insinuare a i Padri, e alle Madri, che, pervenuti li loro figliuoli alla detta età di anni dieci, poco più, o poco meno, secondo la capacità de' medesimi, li mandino alla Chiesa, massimamente in tempo di Quaresima, quando, secondo la nostra Costituzione Sinodale al Cap. XXX. *de Sacrament. Poenitent. §. final.*, dovranno mettersi in strada per imparargli a confessarsi; mentre particolarmente nel tempo stesso di Quaresima vogliamo che si rendano istruiti, ed informati pienamente delle cose, che anno a credere circa il Sagro-Santo Sacramento dell' Altare, come pure del modo di prepararsi alla Santissima Comunione, e di rendere le grazie a Dio dopò comunicati, dimaniera che poi in tempo della Santa Pasqua di Resurrezione si trovino intieramente capaci sopra gl'infra scritti Punti, sopra i quali a modo di quesito dovranno essere interrogati, ed ammaestrati.

Contro quei Parochi, o altri, che hanno custodia, e cura d'anime, i quali in pregiudizio del bene Spirituale delle medesime trasgrediranno il presente nostr'Ordine, si procederà alle pene più rigorose ad arbitrio; onde ciascuno adempisca al proprio dovere, ed essendo renitente in farlo, sia peso de' Vicarij Foranei, sotto le stesse pene, di recarcene la notizia. Dalla nostra Cattedrale di Turis nel Sinodo Diocesano primo Maggio 1728.

F. Ettore Vescovo d' Anglona.

Cavalier Sebastiano Bartolomeo Benvenuti Segretario del Sinodo.
Istru-

*Istruzione per la Santa Comunione; Punti, che
si devono credere.*

I. **C**HE l'Ostia dell'Altare, prima di esser consagrada, non è altro che un poco di pane; ma subito che il Sacerdote à proferite le parole della Consagrazione, si trova in quell'Ostia il vero Corpo di Cristo nostro Signore, quel medesimo che Nacque dalla Santissima Vergine per opera dello Spirito-Santo, che Morì in Croce per noi, Risuscitò, e Siede alla destra di Dio Padre Onnipotente.

II. Perchè il vero Corpo del Signore è vivo, ed unito alla Divinità nella Persona del Figliuolo di Dio, però insieme con il Corpo si trova ancora il Sangue, l'Anima, e la Divinità, e così tutto Cristo Dio, ed Uomo.

III. Che dopò le parole della consagrazione dell'Ostia, l'Ostia non è più pane, benchè abbia il colore, il sapore, e l'odore del pane, ma è il vero Corpo del Signore, e ciò per virtù di Dio Onnipotente, il quale siccome ha creato di niente il Cielo, e la Terra, così fa che il pane, ed il vino si converta nel Corpo, e nel Sangue del suo Santissimo Figliuolo, restando da se stessi gli Accidenti sudetti del colore, sapore, ed odore.

IV. Che sebbene questo gran Misterio, come le altre maraviglie di Dio, non è necessario intenderlo, ~~ma basta~~ crederlo, essendo certi, che Dio ~~non~~ ci può ingannare; pure si può dare la similitudine del cibo materiale, che ogni giorno mangiamo, il quale siccome per virtù del calor naturale si converte nella nostra carne, e nel nostro sangue, così per virtù di Dio l'Ostia dell'Altare, ed il Vino del Calice si converte nel Corpo, e Sangue del Signore.

V. Che nell'Ostia consagrada non solo vi è il Corpo del Signore, ma insieme il Sangue: nello stesso modo che nel Calice non solo vi è il Sangue, ma anche il Corpo per via di concomitanza, cioè compagnia inseparabile; e perciò ancorche i Laici si comunichino solamente coll'Ostia, pure ricevono in essa così il Corpo, come il Sangue del Signore.

VI. Che

VI. Che il Corpo di Cristo nostro Signore sta vivo, ed intiero in ciascuna Ostia consagrada, tanto grande, quanto piccola, anzi in qualsivoglia minima particella: e così non vi è differenza a comunicarsi con una Particola grande, o vero piccola, o altra particella di essa per minima che sia.

VII. Che parimente il Corpo del Signore è intiero in tutte le Particole, ed Ostie consagrate, e ciò per virtù della sua Onnipotenza: e si può dare l'esempio della voce di un Predicatore, come insegna S. Agostino, la quale sebben'è una voce sola, è però tutta nello stesso tempo nelle orecchie di tutti gli Ascoltanti.

VIII. Che quando si spezza, o si divide l'Ostia, non si spezza, ne si divide il Corpo del Signore, ma i soli Accidenti del Pane, o del Vino consagrato: e così, Cristo non si sparte, o divide, ma resta vivo, ed intiero in ogni particella, come abbiám detto di sopra.

IX. Che tutte queste verità sono di Fede, e bisogna crederle, e venerarle, senza volerne investigare curiosamente, perchè Dio può fare più di quello, che noi possiamo intendere, e non sarebbono grandi le cose di Dio, se il nostro intelletto, e la ragione le potesse comprendere: e questo è il merito della nostra Santa Fede, credere quello, che non vediamo. *Quod non capis; quod non vides, animosa firmat Fides, praeter rerum ordinem.*

Punti di preparazione alla Santa Comunione.

I. **C**HE bisogna avanti la Comunione confessarsi di tutti i peccati mortali, e sarebbe un'orrendo sacrilegio il ricevere la Santa Comunione con la coscienza macchiata, e rea di uno, o più peccati mortali non confessati. *Qui sarà bene avvertire i circostanti di ciò che si richiede per fare una perfetta Confessione Sacramentale.*

II. Che si deve esser digiuno in tutto, e per tutto, cioè, che almeno dalla mezza notte non si abbia preso cos'alcuna, ne anche un poco d'acqua.

III. Che

III. Che conviene accostarsi al Sagro Altare con divozione, con grandissima umiltà, e riverenza, considerando la Sovrana Maestà, e la grandezza di Dio che deve riceverfi in quel Santissimo Sacramento, alla di cui presenza tremano gli Angeli, e i più alti Serafini del Cielo: *Columnae Coeli contremiscunt, & pavent ad nutum ejus*. Per questo nell'atto di comunicare Santa Chiesa proferisce quelle umilissime parole del Centurione: *Signore, non son degno, che voi entriate nell'abitazione mia: ma, accennatelo solamente con una parola, e l'Anima mia sarà salva*.

IV. Che giova molto, per infervorarsi negli affetti verso un tanto Sacramento, porsi avanti l'immaginazione l'Amore infinito del Signore, e la sua Santissima Passione, della quale quella Sagra Mensa è memoria, e rappresentazione: e così, far conto di ritrovarsi fra i Discepoli alla Cena di Cristo Signor Nostro, o vero a piedi della Croce sul Monte Calvario per lavare l'Anima sua nel Sangue preziosissimo del Signore.

Punti del rendimento di grazie dopò la Santa Comunione.

I. **R** Ingraziare di tutto cuore Sua Divina Maestà per l'eccelesso beneficio ricevuto, ed offerirgli tutte quelle lodi, e rendimenti di grazie, che gli danno li Angeli, e i Santi in Cielo.

II. Offerire tutti se stessi al suo santo servizio, con proponimento di volerli emendare dalle proprie male inclinazioni, e di voler piuttosto morire, che mai più commettere volontariamente un peccato.

III. Dimandare al Signore il perdono delle colpe commesse, il suo Santo ajuto per emendarli, per vincere le proprie passioni, e chiedergli quelle grazie, che sono giovevoli per la Eterna Salute.

Questi, ed altri simili documenti dovranno dare i Parrochi a quelli che si avranno a comunicare, per agevolare a' medesimi la strada di conoscere ciò che operano, e di riportare tutto il frutto dall'uso di questo Augustissimo Sacramento.

I L F I N E.

